

ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW • HUNYO 2019

Liahona

**Kita ang mga
Kamot sa Ginoo,
mga pahina 8, 12, 20**

Unsaon sa Dios sa Paggamit
Kaninyo? pahina 28

Pagsuporta sa mga Bata Kinsa
Walay Suporta sa Ebanghelyo sa
Panimalay, pahina 40

ANG
SIMBAHAN
ANIA DINHI

Taxco Mexico

Kaniadto usa ka lungsod sa minahan, ang Taxco de Alarcon, Guerrero, Mexico, naila karon isip usa sa mga *pueblos magicos* (madyik nga mga lungsod) sa nasud, nabantug sa pagmugna ng mga pilak nga alahas, mga arkitektura panahon sa pagkolonya sa Katsila, ug sa katahum sa nagpalibut nga kabanikahan. Ang siyudad nahimutang sa bungturon nga yuta ug adunay bakilid, dili hapsay nga kadalanan. Ang nag-unang timailhan niini mao ang ika-18 nga siglo nga Santa Prisca nga simbahan.

Ang Taxco mao usab ang nahimutangan sa Taxco Branch sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, nga magtigum matag Dominggo sa usa ka gambalay [building] sa *avenida de los Plateros* [dalan sa mga Maninilsil og Plata]. Ang branch, kabahin sa Iguala Mexico Stake, maoy usa sa 1,987 ka mga kongregasyon sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Mexico, diin ang Simbahan adunay sobra sa 1.4 ka milyon ka mga miyembro, 34 ka mga misyon, ug 13 ka mga templo. Ang Mexico nahimutangan usab sa Mexico City Missionary Training Center, ang ikaduha nga labing dako nga MTC sa Simbahan. Ang center mahimong masudlan og sobra sa 1,000 ka mga misyonaryo sa taga ka higayon.

- Ang nag-unang lima ka mga miyembro sa Mexico gibunyagan niadtong 1876.
- Ang Mexico mao ang unang nasud sa gawas sa Estados Unidos nga nakabaton og 100 ka mga stake.
- Ang Mexico City Mexico Temple, ang una sa Mexico, gipahinungod niadtong 1983. Ang labing bag-o nga gipahinungod mao ang Tijuana Mexico Temple, gipahinungod niadtong 2015. Ang Puebla Mexico Temple gipahibalo niadtong Oktubre 2018.
- Sa dihang si Presidente Howard W. Hunter (1907-95) mibisita sa Mexico niadtong 1994, gimugna niya ang Mexico City Contreras Stake, ang ika-2,000 nga stake sa Simbahan.

Ang Pagpangalagad
Mao ang Pagtan-aw
sa Uban sama
sa Pagtan-aw sa
Manluluwas Kanila
8

Pagpangalagad sa
Mas Balaan nga Paagi
Elder Neil L. Andersen

12

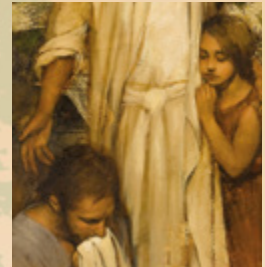
Makatabang ba ang Atong Pagpangalagad aron Mamaayo ang Uban?

Usa ka Dominggo, naglingkod ko sa miting sa sakrament nga namalandong sa dihang akong nabasa sa akong mga kasulatan nga kinahanglan kitang mohimo sa mga buhat nga gihimo sa Manluluwas (tan-awa sa 3 Nephi 27:21). Naghunahuna ko, “Unsa man ang mga buhat ni Kristo dinhi sa yuta?” Labi nakong nahunahunaan ang duha ka butang: pagserbisyo ug pagpang-ayo. Mahimo nako ang pagserbisyo, apan ang pagpang-ayo?

Ang konsepto sa pagpang-ayo kanunay nakong gipamalandongan. Nakasinati na ako og 16 ka pag-opera sa akong kinabuhi ug mihimo na og daghang pagpaayo! Apan naghunahuna ko kon unsaon nako nga mahisama ni Jesukristo ug motabang nga mamaayo ang uban. Siguradong wala ako sa makaayo nga mga gahum nga iyang gihuptan. Busa sa unsang paagi man Niya gusto nga akong mahimo ang iyang mga buhat sa pagpang-ayo dinhi sa yuta? Unsa may akong mabuhat?

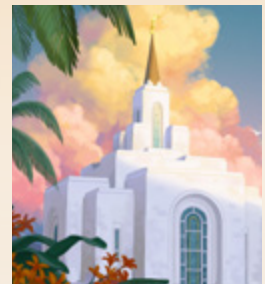
Samtang namalandong ko kon sa unsang paagi ang uban mitabang nako nga mamaayo, ang akong hunahuna nabuksan ngadto sa talagsaong mga buhat sa pagpang-ayo—paghupay, pagserbisyo, ug pagpangalagad—nga nabuhat sa uban alang kanako sa akong kinabuhi. Uban sa atong pagtutok sa pagpangalagad sa uban sa mga paagi nga buhaton sa Manluluwas, kini nga konsepto sa pagtabang sa uban nga mamaayo usa ka gamhanan nga konsepto. Kitang tanan mag-antus panahon sa atong mortal nga kinabuhi dinhi sa yuta. Daghan kaayo ang adunay pisikal o mental nga mga sakit o nag-antus sa espirituhanong paagi. Kitang tanan nagkinahanglan nga mamaayo. Sama sa akong gipasabut sa akong artikulo (pahina 20) ug sama sa gitudlo ni Elder Neil L. Andersen sa iyang artikulo (pahina 12), kitang tanan makaapil sa pagpangalagad ngadto sa uban sa mga paagi nga makatabang kanila nga mamaayo.

Matinuoron,
Merrilee Boyack

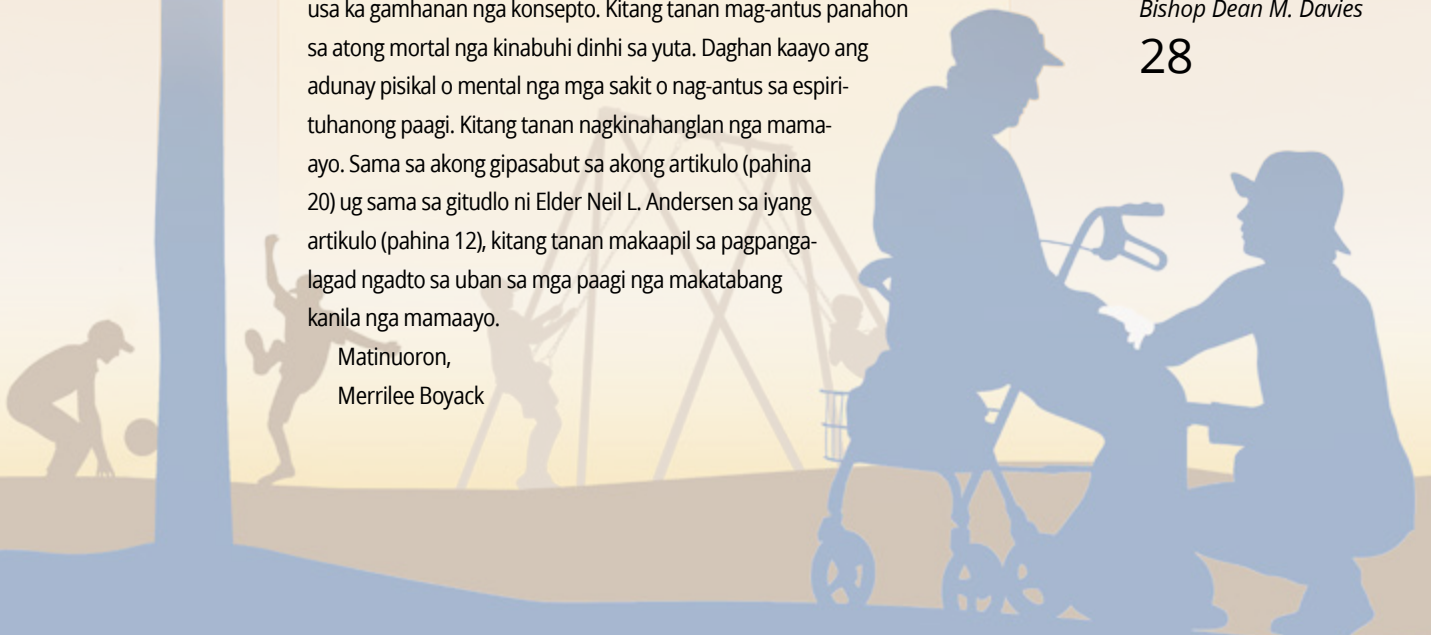
Pagtabang sa Uban
nga Makadawat sa
Pagpang-ayo sa Ginoo
Merrilee Browne Boyack

20

Balaanong Gitudlo
nga Pagkadisipulo
Bishop Dean M. Davies

28

Mga Sulod

- 5 **Ang Calling sa Usa ka Amahan** 🕒
Basaha ang paborito nga mga pagtulun-an mahitungod sa pagkaamahan gikan sa mga kasulatan ug sa mga propeta.
- 6 **Mga Hulagway sa Pagtuo:**
Rodrigo Quintanilla—Valparaíso, Chile 🕒
- 8 **Mga Baruganan sa Pagpangalagad:**
Ang Pagpangalagad Mao ang Pagtan-aw sa Uban sama sa Pagtan-aw sa Manluluwas Kanila
- 12 **Pagpangalagad sa Mas Balaan nga Paagi**
Ni Elder Neil L. Andersen
Samtang mangita kamo og mga paagi sa pagpangalagad, ang Dios mogiya kaninyo ngadto sa Iyang mga anak.
- 20 **Pagtabang sa Uban nga Makadawat sa Pagpang-ayo sa Ginoo**
Ni Merrilee Browne Boyack
Pagkat-on kon sa unsang paagi nga makatabang kita sa pag-ayo niadtong nag-antus.
- 24 **Mga Panalangin sa Pagbarug Pinaagi sa Kinaugalingong Paningkamot:**
Mga Bulak ug Pinansyal nga Seguridad 🕒
Ni Mechel Wall
- 26 **Mga Leksyon gikan sa Bag-ong Tugon:**
Marta ug Maria 🕒
Ni Camille Fronk Olson
- 28 **Balaanong Gitudlo nga Pagkadisipulo**
Ni Bishop Dean M. Davies
Ang Dios mohatag kaninyo og balaang direksyon samtang magtinguha kamo nga mahimong Iyang disipulo.
- 32 **Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw** 🕒
Usa ka higayon sa pagsabut nga miusab sa iyang kinabuhi; ang pagkaamgo nga usa na siya ka misyonaryo sukad pa; usa ka panaw nga nagdala kaniya ngadto sa Simbahan; usa ka pakigpulong nga nakapalig-on sa iyang pagpamatuod.
- 36 **Unsa ang Atong Gituohan:**
Nagatuo Kami sa Pagkahimong Hingpit—diha ni Kristo 🕒
- 38 **Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya:**
Mga Tuku, mga Gangis, ug Panahon uban sa mga Anak 🕒
Ni Nancy Thomas
- 40 **Pagtudlo sa mga Tin-edyer ug sa Mas Batan-on nga mga Bata:**
Kon ang Usa o Duha ka mga Ginikanan Dili Mosimba 🕒
Ni Karmel Newell

🕒 Dali nga Mabasa

Anaa sa Hapin
The Release,
ni Jenedy Paige.

Mga Seksyon

Batan-ong mga Hamtong [Young Adults]

42

Kanus-a angay magkaanak, unsa ka daghan, ug unsaon sa pagsugakod kon **ang mga butang wala mahitabo sumala sa plano** mao ang pipila sa mga pangutana nga tingali inyong masugatan samtang kamo **magplano alang sa inyong pamilya**. Basaha ang personal nga mga kasinatian gikan sa uban nga batan-ong mga hamtong diha sa seksyon niini nga bulan.

Kabatan-onan

51

Pagkat-on unsaon sa **paghimo og reasonable nga mga tumong, pagkaplag og kalinaw** pinaagi sa plano sa kaluwasan, ug paghunong nga **malinga sa mga electronics** diha sa mga artikulo niining bulana.

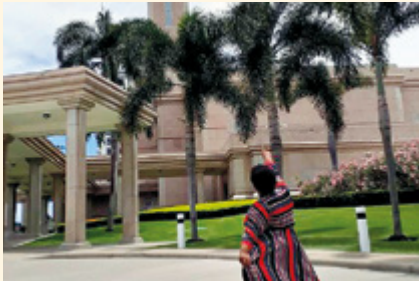

Mga Bata

Diskubrihe unsaon sa **paghimo og bag-ong mga higala** ug pagtabang sa karaang mga higala. Pagkat-on pa mahitungod sa **Espiritu Santo**. Ug tan-awa unsay nahitabo sa pagbisita ni Elder Cook ngadto sa Brazil.

GIHULAGWAY NGA PANG-DIGITAL LAMANG NGA MGA ARTIKULO

Sa Katapusan Nakatambong sa Templo

Ni Ramona Morris

Usa ka batan-on nga hingkod gikan sa Barbados mipaambit sa iyang istorya sa pagpangandam ug sa katapusan nakahimo sa pagbisita sa templo.

IMAHÉ GIKAN SA GETTY IMAGES

Nagkat-on ba Kamo og Bag-o Kada Adlaw?

Pinaagi sa *Self-Reliance Services*

Ang pagkat-on og bag-ong mga butang adunay mga benepisyu, lakip ang pagpugong sa Alzheimer ug pagpalambo og kahimsog sa panghunahuna.

HUNYO 2019 VOL. 22 NO. 6

LIAHONA 18606 853

Internasyonal nga magasin sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

Ang Unang Kapangulohan: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Editor: Randy D. Funk

Mga Adviser: Brian K. Ashton, Randall K. Bennett, Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Donald L. Hallstrom, Larry S. Kacher, Erich W. Kopschke, Lynn G. Robbins

Tigdumalang Direktor: Richard I. Heaton

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: Adam C. Olson

Assistant sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Publication Assistant: Camila Castrillón

Pagsulat ug Pag-edit: Maryssa Dennis,

David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Lori Fuller Sosa, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Desinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Intellectual Property Coordinator: Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Produksyon: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marrassa M. Smith

Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris

Direktor sa Pag-impronta: Steven T. Lewis

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Troy R. Barker

Paghubad: Shahlom Alinsug

Mailing address: Liahona, Fl. 23, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0023, USA.

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa Dateline Philippines sa Liahona, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.lds.org>. Paliugay ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa Liahona, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-email sa: liahona@ldschurch.org

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon

ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas" o "direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, and Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi depende sa pinulongan.)

© 2019 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-impronta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-impronta sa Pilipinas.

Copyright nga impormasyon: Gawas kon sa laing paagi gipasabut, ang mga indibidwal mahimong mokopya sa materyal gikan sa *Liahona* alang sa ilang personal, dili pangkomersyo nga paggamit (lakip sa mga calling sa Simbahan). Kini nga katungod mahimong kuhaon pag-usab sa bisan unsang panahon. Ang biswal nga material dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa

linya sa kredito sa maong artwork. Ang copyright nga mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Fl. 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada: June 2019 Vol. 22 No. 6. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

PANGITA PA OG DUGANG

Diha sa Gospel Library nga app ug sa liahona.lds.org, ikaw mahimo nga:

- Mangita sa kasamtangan nga isyu.
- Makadiskubre og pang-digital lamang nga sulod.
- Mangita sa milabay nga mga isyu.
- Mosumiter sa imong mga sugilanon ug feedback.
- Mo-subscribe o mohatag og regalo nga subskripsyon.
- Mopalambo sa pagtuon gamit ang mga himan nga digital.
- Mopaambit og paboritong mga artikulo ug mga video.
- Mo-download o mo-impronta og mga artikulo.
- Maminaw sa imong paboritong mga artikulo.

KONTAKA KAMI

I-email ang imong mga pangutana ug feedback ngadto sa liahona@ldschurch.org.

Isumiter ang imong makapalambo sa pagtuo nga mga sugilanon ngadto sa liahona.lds.org o ipadala ngadto sa:

Liahona, flr. 23

50 E. North Temple Street

Salt Lake City, UT 84150-0023, USA

“ANG CALLING SA PAGKA-AMAHAN MAHANGTURON, UG ANG KAIMPORTANTE NIINI WALAY UTLANAN SA PANAHOON.”

Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Ezra Taft Benson (2014), 232.

PIPILA SA ATONG

PABORITO NGA

MGA PAGTULUN-AN

MAHITUNGOD SA

PAGKA-AMAHAN

Kon nagkinahanglan kamo og gamay nga pag-awhag, tan-awa ang usa niini nga mga mensahe:

- Lucas 15:20–24
- D. Todd Christofferson, “Mga Amahan,” *Liahona*, Mayo 2016, 93–97.
- L. Tom Perry, “Pagka-amahan, usa ka Mahangturong Katungdanan,” *Liahona*, Mayo 2004, 69–72.
- “Ang Sagradong mga Calling sa mga Amahan ug mga Inahan,” kapitulo 15 sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Ezra Taft Benson*.
- “Gugma diha sa Panimalay,” kapitulo 14 sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Harold B. Lee (2000)*.

Rodrigo Quintanilla

Valparaíso, Chile

Sa dihang ang usa ka aksidente sa konstruksyon mahimo kaniya nga dili na makalakaw, dili na makatrabaho si Rodrigo Quintanilla isip welder—o mobuhat og daghan pa nga mga butang. Apan nakahukom siya nga mopadayon uban sa hugot nga pagtuo, mosalig sa plano sa Langitnong Amahan alang kaniya ug sa iyang pamilya.

LESLIE NILSSON, LITRATISTA

Kon adunay ngil-ad kaayo nga mahitabo kanato, mahimo kitang motubag sa usa sa duha ka mga paagi. Mahimo kitang masuko sa Dios ug mobiya sa Simbahan, nga dili na manginlabut niini. O mahimo kitang moluhod, mag-ampo, ug mopadayon sa paglambo.

Wala ako mawad-i og pagtuo, ni mangu-tana sa akong kaugalingon, “Nganong nahitabo man kini kanako?” Dili ko gustong mosubay niana nga dalan.

Kon ang pagsulay moabut kanato, nasa-yud ko nga ang atong Amahan sa Langit mohatag og paagi lahos niana nga pagsulay. Samtang nagpaayo ko, ang pagkaangkon sa pakig-uban sa Espiritu Santo importante kaayo. Kinahanglan nga maghunahuna ko og lahi nga panarbaho, busa nag-ampo ko alang sa giya sa Espiritu. Gitubag ko sa Dios.

Alang niadtong nag-antus og makapasab sa kinabuhi nga aksidente o panghitabo, ako moingon, “Mahimong lisud ang mga sitwasyon, apan pabilin diha sa Simbahan. Pabilin diha sa ebanghelyo. Mas lisud ang kinabuhi kon wala kini. Paningkamot og maayo kutob sa imong mahimo, ug ang Langitnong Amahan mao na ang mobuhat sa uban.”

PANGITA PA OG DUGANG

Susiha kon sa unsang paagi si Libuletswe Gofrey Mokgatle gikan sa South Africa misalig sa Dios ug mipadayon nga adunay kakulangan diha sa lds.org/go/6196.

Pagkat-on og dugang mahitungod sa mga kapanguhaan bahin sa kakulangan [disability] diha sa lds.org/go/9184.

Makakita pa kamo og dugang nga Mga Hulagway sa Hugot nga Pagtuo diha sa lds.org/go/18.

Mga Baruganan sa Pagpangalagad

ANG PAGPANGALAGAD MAO ANG PAGTAN-AW SA UBAN **SAMA** **SA PAGTAN-AW SA** **MANLULUWAS KANILA**

Si Jesus migahin sa kadaghanan sa Iyang panahon uban niadtong gikonsiderar nga lahi; Iyang nakita ang ilang balaang potensyal.

Sa atong mga paningkamot nga mangalagad sama sa Manluluwas, tingali hangyoon kita sa pagpangalagad sa usa ka tawo nga lahi kanato. Naghatag kini kanato og oportunidad sa pagkat-on ug pagtubo.

Ang kultura, edukasyon, kaliwatan, ekonomikanhon, edad, mga kinaiya kaniadto o karon, o uban pang mga kalainan makapasayon sa paghukom sa usa ka tawo bisan kon wala pa gani kita makaila kanila.

Kini nga paghukom nang daan bisan wala masayud sa saktong sitwasyon maoy usa ka dakong bahin sa pagkamapihigon [prejudice], ug ang Manluluwas mipasidaan batok niini (tan-awa sa 1 Samuel 16:7; Juan 7:24).

Mahimo ba nga ibaliwala nato ang mga kalainan ug tan-awon ang uban sama sa pagtan-aw sa Manluluwas kanila? Unsaon man nato sa pagkat-on nga mohigugma sa uban kon si kinsa sila karon ug si kinsa sila nga mamahimo?

Pagsud-ong ug Paghigugma

Ang Biblia nagsaysay og pamilyar nga istorya mahitungod sa batan-ong tawo nga adunahan kinsa nangutana unsaon sa pagkaangkon og kinabuhing dayon: “Ug si Jesus, sa nagsud-ong siya kaniya, nahigugma kaniya ug miingon kaniya, Kulang kag usa ka butang; lumakaw ka, ibaligya ang imong katigayonan ug ang halin ihatag ngadto sa mga kabus, ug makabaton kag bahandi didto sa langit, ug unya umanhi ka ug sumunod ka kanako” (Marcos 10:21).

Sa dihang si Elder S. Mark Palmer sa Seventy nagtuon niini nga kasulatan pipila ka tuig ang milabay, usa ka bag-ong bahin sa istorya kalit nga nahimong mahinungdanon kaniya.

“*Ug si Jesus, sa nagsud-ong siya kaniya, nahigugma kaniya.*”

“Sa akong pagkadungog niining mga pulong, naghunahuna ko sa atong Ginoo nga mihunong ug *nagsud-ong* niining batan-on. *Nagsud-ong*—nagpasabut nga pagtan-aw nga midulot sa iyang kalag, nakamatngon sa iyang kamaayo ug usab sa

iyang potensyal, ingon man nasabtan ang iyang kinadak-ang panginahanglan.

“Dayon ang yanong mga pulong—si Jesus *nahigugma kaniya*. Mibati Siya og bug-at nga gugma ug kalooy alang niining maayong batan-on, ug *tungod* niini nga gugma ug *numot* niini nga gugma, si Jesus naghangyo pa gani kaniya. Akong nahunahuna kon unsay gibati niining batan-on nga mapuno sa ingon nga gugma gani samtang gihangyo sa pagbuhat og lisud kaayong butang sama sa pagbaligya sa tanan niyang gipanag-ya ug ihatag kini ngadto sa mga kabus. . . .

“[Nangutana ko sa akong kaugalingon] ‘Unsaon nga mapuno ko sa Kristohanong gugma aron ang [uban] mobati sa gugma sa Dios pinaagi nako ug magtinguha sa pagbag-o?’ Unsaon nako sa *pagsud-ong* [sa mga indibidwal libut kanako] nga sama sa Ginoo nga nagsud-ong sa batan-ong adunahan, magtan-aw nila kon kinsa gayud sila ug kinsa sila sa umaabut, kay sa unsay ilang gibuhat o unsay wala nila gibuhat? Unsaon nako nga mas mahisama sa Manluluwas?”¹

Pagkat-on sa Pagtan-aw sa Uban

Ang pagkat-on sa pagtan-aw sa uban sama sa pagtan-aw sa Manluluwas kanila nagdala og daghang mga ganti. Ania ang pipila ka mga sugyot nga makatabang samtang maningkamot kita padulong niini nga tumong.

ILA-ILAHA SILA

Paningskamot nga makaila sa mga tawo lapas sa mabaw nga mga detalye. Hibaloi nga ang pagtukod og mga relasyon nagkinahanglan og panahon ug kinasingsing nga paningskamot. (Tan-awa ang Agosto 2018 nga artikulo sa Mga Baruganan sa Pagpangalagad nga “Pagtukod og Makahuluganong mga Relasyon” alang sa tabang.)

SUSIHA ANG INYONG KAUGALINGON

Bantayi ang mga paghukom nga tingali gituyo o wala tuyoa ninyong nahimo. Timan-i ang mga pangagpas nga inyong gihimo mahitungod sa uban ug paningskamot nga makasabut nganong ingon niana ang inyong gibati ngadto kanila.

AYAW PAGHIMO OG PAGHUKOM

Hibaloi nga ang mga kahintang dili maoy ilhanan sa bili sa usa ka tawo. Ibutang ang inyong kaugalingon sa ilang lugar ug ikonsiderar kon unsay gusto ninyo nga tan-awon kamo sa usa ka tawo kon anaa kamo sa sama nga mga kahintang. Ang pagpahimulag sa mga pagpili ug kinaiya sa usa ka tawo gikan sa ilang tiunay nga bili ug balaang potensyal makatabang kanato sa pagtan-aw kanila sama sa pagtan-aw sa Manluluwas kanila.

PAG-AMPO NGA MAHIGUGMA KANILA

Pag-ampo kanunay alang kanila nga inyong hinganlan ug alang sa pailub sa pagpalambo og tinuod nga panaghigalaay. Hunahuna sa mainampoong paagi ang inyong pagserbisyo. Aduna bay kalainan tali sa unsay inyong gibuhay ug unsa gayud ang ilang gikinahanglan?

Gigahin ni Jesus ang Iyang panahon uban sa mga tawo nga gikan sa daghang lain-laing sitwasyon sa kinabuhi: adunahan, kabus, mga magmamando, ug ordinaryo nga mga tawo. Kanunay Siya nga biktima sa sayop nga paghukom sa uban sa dihang mitan-aw sila Kaniya ug sa Iyang tataw nga kakabus o dili importante nga mga kahintang. “Sa diha nga ato na siya nga makita, walay katahum aron ato nga tinguhaon siya. . . . Siya gibiyay-biyay, ug siya wala nato mahala” (Isaias 53:2–3).

PAGDAPIT SA PAGLIHOK

Kinsa ang kinahanglang hunahunaon ninyo sa lahi nga paagi? Unsay inyong buhaton aron mausab ang paagi sa inyong pagtan-aw kanila?

IPAKIGBAHIN ANG INYONG MGA KASINATIAN

Ipadala namo ang inyong mga kasinatian samtang kamo nangalagad sa uban o gipangalagaran. Adto sa liahona.lds.org ug i-klik ang “Submit an Article or Feedback.”

Kristohanong Panan-aw

Usa ka sister ang mipaambit niini nga istorya nga nakat-on sa pagtan-aw sa usa ka silingan gamit ang Kristohanon nga mga mata:

“Si Julia (ang ngalan giusab) nagpuyo duol kanako ug daw walay higala. Kanunay siyang makita nga naglagot ug nasuko. Bisan pa niana, nakahukom ko nga makighigala kaniya. Dili lamang usa ka kaswal nga lumalabay nga higala, apan usa ka tinuod nga higala. Nakigsulti ako kaniya sa matag higayon nga makita nako siya ug mipakita ug interes sa bisan unsay iyang gibuhat. Sa hinay-hinay, nakamugna ko og higot sa panaghigalaay uban kaniya, nga nakadala og kalipay sa akong kasingkasing.

“Usa ka adlaw, nakahukom ko nga mobisita ni Julia ug mangutana kaniya mahitungod sa iyang desisyon nga dili motambong sa simbahan.

“Akong nahibaloan nga wala siyay pamilya o mga paryente sa duol. Ang iyang bugtong nga igsoon, usa ka lalaki nga nagpuyo sa layo, makigsulti kaniya kausa lamang sa usa ka tuig pinaagi sa telepono. Samtang naminaw ko nga iyang gisaysay ang iyang kayugot, kalagot, ug kasagmuyo sa iyang pamilya ug sa Simbahan, usa ka dili ikalimud nga pagbati sa kalooy ug gugma alang niini nga sister ang kusog nga miabut kanako. Akong gibati ang iyang kasakit ug mga kasagmuyo. Nakaamgo ko unsa ka magul-anon ang iyang kinabuhi. Mora og nakadungog ko og hilum nga mga pulong sa akong luyo: ‘Gimahal usab nako siya. Mahala ug respetuhi siya.’

“Milingkod ko ug naminaw hangtud nga wala na siya masulti. Mibati ko og gugma ug kalooy alang kaniya. Usa kini ka sister nga wala gayud mahibalo sukad kon unsay sama nga higugmaon. Sa kalit lang mas nasabtan nako siya pag-ayo. Gipasalamatan nako siya nga mitugot siya nga mobisita ko

kaniya, ug gibinlan nako siya og gakus sa akong pagbiya ug sa akong gugma ug pagtahud alang kaniya. Dili gayud niya mahibaloan kon unsa ko kaapektado niya niana nga pagbisita. Ang Langitnong Amahan mibukas sa akong mga mata ug mitudlo kanako nga aduna akoy kapasidad sa paghigugma uban sa dugang nga kalooy. Determinado ko sa akong tinguha dili lamang nga mahimong iyang higala apan usab iyang pamilya.”

Usa ka sagradong butang nga dapiton nga mahimong parte sa kinabuhi sa usa ka tawo. Uban sa pag-ampo, pailub, ug tabang gikan sa Espiritu, makakat-on kita sa pagbuhat niini gamit ang mas Kristohanong panan-aw. ■

MUBO NGA SULAT

1. S. Mark Palmer, “Ug si Jesus, sa Nagsud-ong Siya Kaniya, Nahigugma Kaniya,” *Liahona*, Mayo 2017, 115.

PAGDISKOBRE PA OG DUGANG

Pagkat-on og dugang mahitungod sa pagkahimong mas maabi-abihon:

- Basaha ang “Makahimo Kita og mas Maayo: Pag-abiabi sa Uban ngadto sa Panon” sa Septyembre 2017 nga *Liahona*.
- Tan-awa ang mga lider sa Simbahan nga mipasabut niini nga mga baruganan diha sa lds.org/go/61911.

Pagpangalagad sa Mas Balaan nga Paagi

**Ni Elder
Neil L. Andersen**
Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

Mosaad ko nga samtang mohigugma kamo sa Dios sa tibuok ninyong kasingkasing ug mag-ampo aron mahimong instrumento sa Iyang mga kamot, ang Ginoo mobutang sa Iyang espesyal nga mga anak diha sa inyong kinabuhi.

Ang basahon nga giulohan og *The Narcissism Epidemic* nagsugod sa nanobra nga mga ehemplo sa moderno nga kultura sa Amerika:
“Sa usa ka salida sa TV base sa reyalidad [reality show], usa ka batang babaye nga nagplano sa iyang ika-16 nga birthday party gusto nga maalihan ang usa ka dakong dalan aron ang usa ka banda mag-una og martsa sa iyang bongga nga pag-abut agi sa pula nga carpet. Usa ka basahon nga gitawag og *My Beautiful Mommy* mipasabut sa plastic surgery ngadto sa mga bata kansang mga inahan operahan alang sa nauso nga ‘Mommy Makeover.’ Posible na karon nga mo-hire og peke nga paparazzi aron magsunod-sunod sa pagkuha og litrato ninyo kon mogawas mo sa gabii—makadala pa gani kamo og peke nga hapin sa sikat nga magasin nga nagpakita sa mga litrato. Usa ka popular nga kanta mideklarar, nga walay tataw nga pagbugal-bugal, ‘Nagtuo ko nga ang kalibutan kinahanglang mag-agad nako!’ . . . Ang mga masuso magsul-ob og mga babero [bib] nga giburdahan og ‘Supermodel’ . . . ug magsupsop sa ‘Bling’ nga mga tsupon samtang ang ilang mga ginikanan magbasa sa pina-moderno nga mga nursery rhymes gikan sa *This Little Piggy Went to Prada* [*Kining Gamay nga Baktin Miadto sa Prada*].”²¹

Isip mga disipulo ni Jesukristo, kusganon natong gisalikway ang ideya nga ang atong kinabuhi mahitungod ra sa atong kaugalingon. Hinoon, nagsunod kita sa Manluluwas, kinsa miingon:

“Bisan kinsay gustong magdako kaninyo, kinahanglan mainyo siyang sulugoon;

“Ug bisan kinsay gustong maghawod kaninyo, kinahanglan ma-inyo siyang ulipon:

“. . . Ang Anak sa tawo mianhi dili aron siya pag-alagaron kondili sa pag-alagad, ug sa paghalad sa iyang kinabuhi sa pagpakamatay ingon nga lukat alang sa daghan” (Mateo 20:26–28).

Atong gipakabilhon ang Iyang mga pulong:
 “Maghigugmaay kamo ang usa sa usa maingon nga ako nahigugma kaninyo” (Juan 13:34; tan-awa usab sa Juan 15:12).
 “Pakan-a ang akong mga nating karnero. . . . Tagda ang akong mga karnero” (Juan 21:15, 16).
 “Sa mahibalik na ikaw kanako, lig-una ang imong mga igsoon” (Lucas 22:32).
 “Tabang sa maluyahon, ipataas ang mga kamot sa nawad-an og paglaum, ug lig-una ang mga tuhod nga mahuyang” (Doktrina ug mga Pakigsaad 81:5).
 Aniyay usa ka ehemplo sa matang sa pagpangalagad nga sama kang Kristo nga nahitabo taliwala sa mga miyembro sa Simbahan sa Ginoo. Usa ka estudyante sa Brigham Young University bag-o lang misulat:
 “Nagsinati ko og lisud kaayo nga panahon. Usa ka adlaw hilabihan ang akong panlimbasug ug hapit na ko mohilak. Nangamuyo ug nag-ampo ko sa hilum alang sa kalig-on nga mopadayon. Nianang higayuna gayud, ang akong kauban sa kwarto mipadala nako og text nga nagpahayag sa iyang gugma alang kanako. Mipaambit siya og kasulatan ug mihatag sa iyang pagpamatuod. Nakahatag kini kanako og dakong kalig-on ug kahupayan ug paglaum niana nga higayon sa kawalay paglaum.”

Mopaambit ko og pipila ka hunahuna nga hinaut makalig-on sa maayo nang paagi nga nangalagad kamo sa usag usa. Ang akong unang punto mao kini: Hinumdumi ang unang sugo sa dili pa ninyo gamiton ang ikaduha. Usa ka batan-ong lalaki miduol sa Manluluwas ug nangutana Kaniya:

“Magtutudlo, unsa man ang dakong sugo sa kasugoan?”

“Si Jesus miingon kaniya, Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong salabutan.

“Mao kana ang dako ug unang sugo.

“Ug ang ikaduha sulosama ra, nga mao kini, Higugmaa ang imong silingan sama sa imong kaugalingon” (Mateo 22:36–39).

Ang inyong abilidad sa paggamit og mas balaan nga pamaagi sa paghigugma sa inyong silingan, sa pag-amuma ug pagpangalagad sa uban, mag-agad kon unsa kalig-on ninyong gisunod ang unang sugo.

Laing Matang sa Pagpangalagad

Adunay talagsaon ug balaang gasa sa pagpangalagad nga moabut gikan sa tawo nga nahigugma sa Dios sa tibuok niyang kasingkasing; kinsa nahiluna na sa kinabuhi, mabuot, makanunayon, ug dili matarug sa iyang pagtuo kang Jesukristo ug sa gipahiuli nga ebanghelyo (tan-awa sa Mga Taga-Efeso 3:17; Mga Taga-Colosas 1:23; 1 Nephi 2:10; Mosiah 5:15; Alma 1:25; 3 Nephi 6:14); ug kinsa nagtuman sa mga sugo sa walay pagkasayop.

Tuguti ko nga mohatag ninyo og pipila ka konteksto nga inyo nang nahibaloan. Sa tibuok kalibutan, ang mas batan-ong henerasyon nawad-an na sa pagtuo ug ilabi na sa pagtuo niini sa usa ka piho nga relihiyon. Sa dihang migradwar ko gikan sa BYU niadtong 1975, ang gidaghanon sa batan-ong mga hamtong (nag-edad og 18 ngadto sa 24) nga konektado sa usa ka relihiyon hapit 90 porsyento. Karon anaa kini sa 66 ka porsyento. “Hingpit nga ikatulong bahin sa batan-ong mga hamtong wala magpasakop og bisan unsang organisado nga relihiyon.”²

Niadtong 2001, ang iskolar sa relihiyon nga si Robert C. Fuller misulat og libro nga gitawag og *Spiritual, But Not Religious*.³ Usa ka uso padulong sa personal nga pagka-espirituhanon gawas sa pormal nga relihiyusong mga organisasyon siguro tinuod 20 ka tuig na ang milabay, apan dili na kaayo kini tinuod karon. Ang batan-ong mga hamtong sa Estados Unidos karon dili na kaayo permi mag-ampo, dili na kaayo motuo sa Dios, dili na kaayo motuo sa Biblia, ug dili na kaayo motuo sa mga sugo.⁴ Ignorante ra ang motuo nga ang mga uso sa kalibutan dili makahimo sa pag-impluwensya kanato—bisan sa labing pinili.

Ang pag-amuma sa uban, sa pisikal ug emosyonal nga paagi, nagkinahanglan og matinabangon ug sensitibo nga kasingkasing. Kini nga pag-amuma usa ka importante nga bahin sa ebanghelyo. Gibuhat kini sulod ug gawas sa Simbahan sa maayong mga tawo, mga tumutuo ug dili tumutuo. Adunay daghang talagsaon, buotan nga mga tawo sa tibuok kalibutan, ug makakat-on kita gikan kanila.

Hinoon, ang talagsaon sa usa ka nakabig nga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang lahi nga matang sa pagpangalagad. Isip mga disipulo sa Manluluwas, kita adunay mga oportunidad sa pagpangalagad sa paagi nga makatabang nga dili mapaling ang pagtuo sa usa ka higala, nga magpahinumdom sa usa ka kauban sa kwarto sa mabinang paagi nga ang pagbasa sa Basahon ni Mormon matag adlaw makahatag gayud og mga milagro, ug nga nagpakita sa usa ka miyembro sa ward nga ang mga sumbanan sa Simbahan dili lang usa ka hugpong sa mga lagda apan usa ka paagi aron magpabilin kitang duol sa Dios ug makahatag kanato og kalipay.

Ang tawo nga adunay maayong mga tinguha makatabang sa usa ka tawo sa pag-ayo sa ligid, pagdala sa silingan ngadto sa doktor, maniudto uban sa tawo nga naguol, o mopahiyom ug motimbaya aron makapanindot sa adlaw. Apan ang sumusunod sa unang sugo natural nga modugang niining importante nga mga buhat sa pagserbisyo, moawhag sa tawo nga maayog kahintang sa pagsunod sa mga sugo ug mopaambit og maalamon nga tambag sa paglig-on sa pagtuo sa tawo nga nagkaluya

o nagkinahanglan og tabang nga makabalik sa dalan nga kaniadto gisubay.

Hagiton ko kamo sa paglig-on sa inyong mga paningkamot sa pagpangalagad sa espirituhang paagi ngadto sa usag usa. Ang pagpangalagad sa espirituhang paagi mahimong sugdan sa pagluto og cookies o pagdula og basketball. Apan sa katapusan, kining mas balaan nga paagi sa pagpangalagad nagkinahanglan sa pagbukas sa inyong kasingkasing ug inyong pagtuo, magbaton og kaisug sa pag-awhag sa positibong paglambo nga inyong nakita sa usa ka higala, ug sa pagpahayag og kabalaka mahitungod sa mga butang nga inyong nakita ug gibati nga wala mahisubay sa pagkadisipulo.

Dili kita magpakaaron-ingnon nga matarung, apan magmaisugon kita sa espirituhang paagi sa pagpangalagad sa mas balaan nga paagi, ilabi na sa paglig-on sa pagtuo sa uban. Aron madasig ang inyong panghunahuna, ikonsiderar kining posible nga mga sitwasyon:

- Nakabantay mo nga ang usa ka higala mogahin og dako-dakong panahon sa pagdula diha sa smartphone apan panagsara nga moapil sa pag-istoryahanay kalabut sa mga hilisgutan sa ebanghelyo.
- Nagduda mo nga ang usa ka miyembro sa ward morag dunay problema sa pornograpiya.
- Ang inyong mga higala migahin og dakong panahon sa pagkuha ug pag-post og mga litrato sa ilang kaugalingon nga daw dili tarung og sininaan.
- Nakabantay mo nga ang usa ka tawo nga kaniadto ganahan nga mag-istorya mahitungod sa Basahon ni Mormon karon dili na gayud maghisgot niini.
- Nakabantay mo nga ang usa ka sakop sa pamilya nga kaniadto ganahan moadto sa templo karon dili na moadto.
- Nakabantay mo nga ang usa ka higala kinsa kaniadto namulong uban sa pagtuo mahitungod sa tambag sa propeta karon manaway na.
- Nakaila mo og usa ka returned missionary nga kaswal na kaayo og sinul-oban sa sinina nga nagpakita sa mga pakigsaad sa templo.

- Nakabantay mo nga ang usa ka miyembro sa ward mangitag rason aron moadto og laing mga dapit sa Dominggo gawas sa simbahan.
- Nagduda mo nga ang usa ka higala misugod na sa pagkadili matinuoron sa gagmay nga mga butang.
- Nakaila mo og tawo kinsa daw malipayon ug madasigon human makauli gikan sa misyon, apan karon dili na ingon ka malipayon ug madasigon.
- Duna kamoy higala nga magpasiaw sa sagradong mga butang.
- Duna kamoy higala kansang kasagmuyo sa pagpakig-date miabut ngadto sa “ang Dios wala mahigugma kanako.”
- Inyong nakita ang pagtuo sa usa ka higala nga naapektuhan sa pagkadili takus ug nanginahanglan sa paghinulsol.

Napanglantawan ba ninyo kini nga mga sitwasyon o uban nga sama niini? Duna bay piho nga mga ngalan nga misantop sa inyong hunahuna? Si Apostol Pablo miingon, “Ang atong pakigdumog dili batok sa mga binuhat nga unod ug dugo, kondili batok sa mga punoan, batok sa mga kagamhanan, batok sa mga labawng agalon niining mangitngit nga kalibutan karon, batok sa mga dautan nga espirituhanong panon diha sa mga dapit sa kalangitan.” (Mga Taga-Efeso 6:12). Usa sa pinakadakong panginahanglan sa tibuok kalibutan mao ang pagbaton ug dugang nga pagtuo diha sa atong Langitnong Amahan ug sa Iyang Anak, si Jesukristo, ug mas dakong kaandam sa pagsunod sa mga sugo.

Pagpangalagad ngadto sa Usa ka Tawo

Kon atong sundon ang sundanan sa Manluluwas, kadaghanan sa atong pagpangalagad mao ang gikan sa usa ka tawo ngadto sa lain. Ngadto sa babayeng Samaritanhon sa atabay, ang Manluluwas miingon:

“Ang tanan nga magainom niining tubiga pagauhawon pag-usab:

“Apan bisan kinsa nga magainom sa tubig nga akong iga-hatag kaniya dili na gayud pagauhawon. . . .

“Ang babaye miingon kaniya, Senyor, hatagi ra ko nianang tubiga aron dili na ako uhawon. . . .

“[Dayon miingon siya] Ako nasayud nga ang Mesias, siya nga ginatawag og Kristo: inig-abut na unya niya, siya mao ang magasaysay kanato sa tanang mga butang.

“Si Jesus miingon kaniya, Ako nga nakigsulti kanimo mao siya” (tan-awa sa Juan 4:13–15, 25–26).

Bisan sa pagdeklarar sa Iyang pagkabalaan, si Jesus nangaalagad ngadto sa usa.

Dili sama sa pag-ilis sa na-flat nga ligid, ang usa lang ka kasinatian sa pagpangalagad talagsa ra nga makaayo og

espirituhanong problema. Magkinahanglan kini og panahon, pakig-istorya, ug makadasig nga mga kasinatian nga motabang sa pag-ugmad og balik sa pagtuo. Moabut kini nga mas sama sa yamog sa langit kay sa usa ka bugwak sa hose sa sunog. Kinahanglang mangalagad kamo sa makadaghan samtang tabangan ninyo ang usa ka tawo nga mobalik ngadto sa Dios ug mosalig pag-usab sa Manluluwas ug sa Iyang Pag-ula.

Aron mangalagad sa pamaagi sa Ginoo, magkinahanglan kita sa tabang sa Espiritu Santo. Si Presidente Russell M. Nelson kusganong namulong mahitungod niini nga hilisgutan atol sa kinatibuk-ang komperensya sa Abril 2018, “Sa umaabut nga mga adlaw, dili na posible ang espirituhanong pagsugakod kon wala ang giya, direksyon, ug makahupay nga impluwensya sa Espiritu Santo.”⁵

Midugang si Presidente Nelson, “Giawhag ko kamo nga palapdan pa ang inyong kasamtangang espiritwal nga abilidad sa pagdawat og personal nga pagpadayag.”⁶ Mitambag siya kanato sa pag-ampo, pagpaminaw, sa pagsulat sa atong mga hunahuna, ug sa paglihok.

Magamit ba nato kini sa pagpangalagad sa mas balaan nga paagi? Mag-ampo kita, maminaw, morekord sa atong mga hunahuna, ug molihok kalabut niadtong kinsa mahimo kitang mangalagad.

Pag-ampo og mga oportunidad sa pag-ugmad og pagtuo sa uban. Dili tanan nga inyong tabangan mao ang mga tawo

nga inyong kaila. Sa dihang si Jesus nangalagad sa biyuda sa Nain, nagpadulong Siya sa siyudad. Hinoon, nakita Niya siya, nalooy kaniya, ug mibuhi sa iyang anak nga lalaki gikan sa patay. Ang Iyang pagpangalagad miusab sa iyang kinabuhi (tan-awa sa Lucas 7:11–15).

Pag-ampo nga ang mga oportunidad sa pagpangalagad moabut kaninyo, maminaw, isulat ang inyong mga hunahuna, ug dayon andam nga molihok samtang makasugat kamo og mga tawo.

Kanunay akong matandog sa hilak sa Salmista: “Sud-onga sa akong toong kamot, . . . kay walay bisan kinsa nga tawo nga nakaila kanako: sa dalangpanan, wala ako makakaplag; walay bisan kinsa nga tawo nga may kaawa alang sa akong kalag” (Salmo 142:4). Atong tabangan kadtong mibati niini nga paagi.

Paggahin og Panahon alang sa Espiritu

Aron makaangkon sa tabang sa Espiritu Santo, kinahanglan nga andamon nato ang atong hunahuna ug kasingkasing. Sa atong henerasyon, nagkinahanglan kita og disiplina ug pagpugong sa atong paggamit sa mga himan sa teknolohiya. Si Adam Alter, sa iyang libro nga *Irresistible*, namulong mahitungod sa makaadik nga kinaiya sa teknolohiya ug social media. Gikutlo niya si Greg Hochmuth, usa sa mga enhinyero nga miugmad sa Instagram, kinsa mikomentaryo, “Kanunay nga adunay laing hashtag nga i-klik. Dayon mora na kini og dunay iyang kaugalingong kinabuhi, sama sa usa ka organismo, ug ang mga tawo mahimong dili na kapugong.”⁷

Midugang si Mr. Alter: “Ang Instagram, sama sa daghan pa nga mga plataporma sa social media, walay kahumanan. Walay hunong ang feed sa Facebook; ang Netflix awtomatik nga mopadayon sa sunod nga hugna sa usa ka serye; ang Tinder nag-awhag sa mga tiggamit nga magpadayon sa pag-swipe aron sa pagpangita og mas maayo nga opsyon. . . . Sumala ni Tristan Harris, usa ka ‘design ethicist [tigtuon sa pamatasan sa pagdesinyo sa social media],’ ang problema dili ang kakulang sa kusog sa kabubut-on sa katawhan; ang problema mao nga ‘adunay daghan kaayong tawo nga migamit usab sa ilang computer niana nga website aron sa pagguba sa imong pagpugong sa kaugalingon.”⁸

Mipadayon si Mr. Alter: “Ang usa ka like sa Facebook ug Instagram makapalipay kanato, ingon man ang ganti sa pagkompleto og misyon sa World of Warcraft, o makita ang usa sa inyong mga tweet nga gipaambit sa gatusan ka mga tiggamit sa Twitter. Ang mga tawo nga mimugna ug mihashas sa teknolohiya, mga dula, ug interactive nga mga kasinatian maa-yo kaayo sa ilang trabaho. Mohimo sila og liboan ka mga pagsulay uban sa minilyon ka mga tiggamitan aron masayran kon hain nga mga kausaban ang mosalir ug hain ang dili—unsa nga kolor sa background, mga font, ug mga tono ang labing makapaapil sa mga mambabasa ug makapaminos sa kasagmuyo. Samtang molambo ang usa ka kasinatian, mahimo kining dili kapugngan, hilabihan ka epektibo nga bersyon sa kasinatian kaniadto. Niadtong 2004, ang Facebook makalingaw; [karon,] kini makaadik.”⁹

Aron ang Espiritu makapuyo sulod kanato, kinahanglang aduna kitay panahon ug luna. Pagkat-on nga ibutang ang inyong smartphone. Pag-iskedyul og panahon nga ang inyong teknolohiya tuyo nga dili magamit.

Panahon sa kinatibuk-ang komperensya sa Abril 2018, si Presidente M. Russell Ballard, Akting nga Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, miingon: “Daghan kaayo ang mitugot sa ilang kaugalingon nga hapit na lang mogahin sa tibuok nilang kinabuhi diha sa internet gamit ang ilang mga smart device—ang mga screen nga magdan-ag sa ilang panagway sa adlaw ug gabii ug motaud sa ilang mga dunggan og mga earphone nga mobabag sa ligdong, hinagawhaw nga tingog sa Espiritu. Kon dili kita mangita og panahon sa pagtangtang sa mge electronic device, mahimong mawala kanato ang mga oportunidad nga makapaminaw sa Iyang tingog kinsa miingon, ‘Humilum kamo, ug ilhon ninyo nga ako mao

ang Dios' [Salmo 46:10]. Karon, walay sayop sa pagpahimulos sa kalamboan sa teknolohiya nga dinasig sa Ginoo, apan kinahanglan gayud nga magmaalamon kita sa paggamit niini.^{7,10}

Paglig-on sa Usag Usa

Atol sa akong undergraduate nga mga panahon sa BYU, gawas sa akong asawa, si Kathy, kansang mahangturong impluwensya imposibleng masukod, duha ka roommate—ang usa sa wala pa ko magmisyon ug ang usa pagkahuman—nakaumol pag-ayo sa akong espirituhanong pundasyon. Ang usa mao si Reid Robison, karon propesor sa BYU sa organizational behavior. Nahimamat nako siya sa akong misyon, ug nahimo kaming mga roommate pagkahuman. Ang katukma ni Reid sa pagsunod sa

mga sugo, ang iyang gugma alang sa propeta, ug ang iyang dili matarug nga pagpamatuod sa Manluluwas nakapalig-on kanako ug tanan niadtong naglibut kaniya. Ug padayon siya nga nahimong ehemplo kanako sulod sa milabayng 45 ka tuig.

Ang laing roommate nga akong gihisgutan mao si Terrel Bird, nga karon nagpuyo sa St. George, Utah, USA. Akong nahimamat si Terrel samtang dungan kaming mitambong sa high school sa Pocatello, Idaho, USA. Bisan tuod kauban kaming magdula og basketball, ang among pagkahigala nahitabo samtang nakaobserbar ko sa iyang espirituhanong pagkahingkod. Dayag niyang ipaambit ang espirituhanong mga ideya nga anaa kaniya ug ang mga baruganan sa kinabuhi nga iyang gibasa ug nakat-unan. Nasurprisa ko nga makadungog niining mga butang gikan sa usa ka 17 anyos. Nakahukom mi nga mag-uban og kwarto sa BYU.

Niadtong panahona, kami walay mga computer; kami adunay mga typewriter. Kuhaon ni Terrel ang mga kasulatan nga makahuluganon kaniya ug mga kinutlo nga makasilsil og pamatasan, i-type kini, ug dayon tipigan kini sa usa ka gamay nga kahon aron matan-aw niya kini kanunay. Komon ra alang niya nga adunay sobra sa usa ka libo ka mga kasulatan ug mga kinutlo, nga daghan niini iyang gisag-ulo. Bisan tuod nagtrabaho ko—manglimpyo sa librerya kada buntag gikan sa alas 4:00 hangtud alas 7:00—ug adunay puno nga iskedyul sa mga klase, sa pagtan-aw kang Terrel, misugod ko sa paghimo og akong kaugalingong butanganan nga kahon.

Ania ang usa sa mga kinutlo nga mahinumduman gihapon nako sa hapit 50 ka tuig na ang milabay:

*Ang hunahuna mao ang Hawud nga gahum nga mohulma ug mohimo,
Ug ang Tawo usa ka Hunahuna, ug kanunay niyang gigamit
Ang himan sa Panghunahuna, ug, sa pagmugna sa bisan unsang iyang gusto,
Mosangput sa usa ka libong kalipay, usa ka libong kasakit: —
Maghunahuna siya sa tago, ug mahitabo kini:
Ang iyang palibut nagpakita lamang sa unsay iyang gihunahuna.¹¹*

Nakahinumdom usab ko, siyempre, og gamhanan nga mga kasulatan sama niini:

“Ako mao ang pagkabanhaw, ug ang kinabuhi; ang mosalig kanako, bisan siya mamatay, mabuhi siya:

“Ug ang tanan nga buhi ug nagasalig kanako dili na gayud mamatay” (Juan 11:25–26).

Mitabang si Terrel nga akong mabutang sa akong hunahuna isip usa ka freshman sa BYU ang mga pulong sa kasulatan ug mga pulong sa kaalam nga nakaimpluwensya kanako sa tibuok nakong kinabuhi. Magpasalamat ko ni Reid Robison ug Terrel Bird tungod sa pag-amuma kanako sa espi-rituhanong paagi sa usa ka panahon nga nakahimo kini og kalainan.

Aniy balak nga gisulat sa akong silingan nga si Thomas L. Kay:

*Salamat sa Dios sa tanang mihatag og kahupayan
niadtong tinud-anay nga nagpakabana
Kinsa misuporta sa mga mahuyang*

ug nangamuyo alang kanila diha sa pag-ampo
 Salamat sa Dios alang niadtong nakadungog sa kasingkasing
 ug naminaw sa mga pulong
 Kinsa nasayud nga ang usa ka pagtan-aw o malumong paghikap
 maoy labing importante sa tibuk kalibutan
 Salamat sa Dios alang niadtong mipataas sa mga kamot
 ug milig-on sa huyang nga mga tuhod
 Kinsa mipahiuli og mga kalag
 sa hilom nga pagpangalagad.¹²

Minahal nakong mga higala ug kaubang mga disipulo, mohatag ako kaninyo sa akong siguradong pagsaksi nga ako nasayud nga ang Manluluwas buhi. Siya nabanhaw. Siya ang naggiya niining balaan nga buhat. Si Presidente Nelson mao ang Iyang dinihugan nga propeta dinhi sa yuta. Ang atong panahon dinhi sa yuta importante sa mahangturong paagi.

Mosaad ko nga samtang mohigugma kamo sa Dios sa inyong tibuk nga kasingkasing, mag-ampo nga mahimong instrumento sa Iyang mga kamot, mangalagad sa mga indibidwal, mopalambo sa inyong kapasidad sa pagdawat og pagpadayag, ug mosalig sa impluwensya sa Espiritu Santo, ang Ginoo mobutang sa Iyang espesyal nga mga anak diha sa inyong kinabuhi ug mamahimo kamo nilang tippangalagad nga mga anhel, mopanalangin sa ilang kinabuhi sa kahangturan. Mangalagad kamo sa mas balaan nga paagi.

Mag-ampo ko nga mamahimo kining importante kaninyo samtang mopadayon kamo niing labing importante nga dalan sa atong mortalidad. Mohatag ako kaninyo sa akong lig-on ug sigurado nga pagsaksi sa Manluluwas ug sa inyong mahangturong bili ngadto Kaniya ug nga Siya moanhi pag-usab ug mogakos kanato isip Iyang mga anak, isip Iyang mga disipulo. ■

Gikan sa debosyonal nga pakigpulong, “A Holier Approach to Ministering [Usa ka Mas Balaang Paagi sa Pagpangalagad],” nga gipamulong didto sa Brigham Young University niadtong Abril 10, 2018.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Jean M. Twenge ug W. Keith Campbell, *The Narcissism Epidemic: Living in the Age of Entitlement* (2009), 1.
2. Jean M. Twenge, *iGen: Why Today’s Super-Connected Kids Are Growing Up Less Rebellious, More Tolerant, Less Happy—and Completely Unprepared for Adulthood* (2017), 121; tan-awa usab ang Figure 5.1, 121.
3. Tan-awa sa Robert C. Fuller, *Spiritual, But Not Religious: Understanding Unchurched America* (2001).
4. Tan-awa sa Jean M. Twenge, *iGen*, 119–42.
5. Russell M. Nelson, “Pagpadayag alang sa Simbahan, Pagpadayag alang sa Atong mga Kinabuhi,” *Liahona*, Mayo 2018, 96.
6. Russell M. Nelson, “Pagpadayag alang sa Simbahan, Pagpadayag alang sa Atong mga Kinabuhi,” 95.
7. Greg Hochmuth, sa Adam Alter, *Irresistible: The Rise of Addictive Technology and the Business of Keeping Us Hooked* (2017), 3; tan-awa usab ang Greg Hochmuth, sa Natasha Singer, “Can’t Put Down Your Device? That’s by Design,” *The New York Times*, Dis. 5, 2015, nytimes.com.
8. Adam Alter, *Irresistible*, 3; tan-awa usab sa Tristan Harris, in Natasha Singer, “Can’t Put Down Your Device? That’s by Design.”
9. Adam Alter, *Irresistible*, 5.
10. M. Russell Ballard, “Bilihong mga Gasangikan sa Dios,” *Liahona*, Mayo 2018, 10.
11. James Allen, *As a Man Thinketh* (1902), frontispiece.
12. Thomas L. Kay, “Saints,” sa *The Road I’ve Taken* (2016), 16; tan-awa usab sa “Saints,” musika ni Rachel Bastian, *New Era*, Sept. 1999, 51.

Pagtabang sa Uban nga Makadawat sa Pagpang-ayo sa Ginoo

Ni Merrilee Browne Boyack

Usa ka Dominggo akong gibasa ang kasulatan nga, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, Ako moingon nganha kaninyo, kini mao ang akong ebanghelyo; ug kamo nasayud sa mga butang nga kamo kinahanglan gayud nga mobuhat diha sa akong simbahan; *kay ang mga buhat nga kamo nakakita nga Ako mihimo kana kamo mobuhat usab*” (3 Nephi 27:21).

Naghunahuna ko, “Unsa man ang mga buhat ni Kristo dinhi sa yuta?” Labi nakong nahunahunaan ang duha ka butang: pagserbisyo ug pagpang-ayo. Mahimo nako ang pagserbisyo, apan ang pagpang-ayo? Siguradong dili ako makahimo sa pagpang-ayo sa uban—o makahimo kaha ko?

Bag-o lang ko nga nagpaayo gikan sa usa ka operasyon nga gisundan og grabeng allergic nga reaksyon. Nakahunahuna dayon ko niadtong mitabang kanako sa akong proseso sa pagpaayo, ug daghan gayud sila. Kon makatabang sila nako nga mamaayo, dili ba ko makahimo niini sa uban?

Ang matag usa kanato makakat-on sa kahanas sa pagpang-ayo.¹ Gilibutan kita niadtong nanag-antus sa pisikal, mental ug espirituhanon nga mga balatian kinsa mahimong mapananginan sa atong tabang.

Pagbisita sa Masakiton

Ang Mosiah 4:26 namahayag, “Ako manghinaut nga kamo kinahanglan mohatag sa inyong kabtangan ngadto sa mga kabus, matag tawo sumala sa unsa ang anaa kaniya, ingon sa pagpakaon sa gigutom, pagsinina sa hubo, pagduaw sa mga masakiton ug pag-alagad sa ilang kahupayan, sa espirituhanon ug lawasnon, sumala sa ilang mga panginahanglan.”

Ang masakit—sa pisikal, mental, o espiritwal man—mahimong makapainusara kaayo. Ang mga tawo mogahin og daghang mingaw nga mga oras diha sa mga kwarto sa panimalay o ospital nga naningkamot nga maulian, ug dali ra kaayo maluya ang ilang mga espiritu. Samtang mosamot ang kangitngit, ang pagbisita sa mapinanggaon nga higala o sakop sa pamilya makahatag og kahayag sa ilang kinabuhi.

Unsaon nato pagbisita ang masakiton mahimong importante usab. Pipila ka mga babaye mitubag sa akong pangutana kon giunsa sila pagtabang sa uban agi sa proseso sa pagkaayo. Si Judi sa Arizona, USA, mikomentaryo, “Ang pagpaminaw . . . [usa] ka dako kaayong tabang sa lisud nga mga panahon. Ang pagpaminaw ug *dili* pagpanghukom.” Ang pagpaminaw nga mapailubon, sinsero, ug mahigugmaon maoy bililhong suporta niadtong naningkamot nga maayo.

Si Linda sa California, USA, mipaambit kon sa unsang paagi ang pagbisita sa usa ka higala nakatabang kaniya:

Atong gigamit ang kahanas sa pagpang-ayo kon motabang kita sa pagdala sa makaayo nga mga panalangin sa Ginoo ngadto niadtong nag-antus sa pisikal, mental ug espirituhanon nga mga balatian.

“Nahinumduman nako kadtong espesyal nga mga tawo sa akong kinabuhi—ilabi na niadtong tinud-anay nga naminaw ug mipadayag sa talagsaong tambag sa Espiritu. Human mabiyuda sa edad nga 30 anyos nga adunay lima ka gagmayng mga bata, mas lawom nakong gibati ang gugma sa akong Langitnong Amahan ug sa Manlulu-

was tungod sa akong buotang amiga nga si Karen. Kanunay siyang nahibalo sa akong mga panginahanglan ug andam maminaw sa akong isulti. Wala gayud ako mobati nga nag-inusara tungod kay kanunay siyang nagpahinumdom nako sa matahum nakong relasyon isip anak sa Dios.”

Ang tigpangalagad nga mga brother ug sister labing makapahigayon niining kahanas sa pagpang-ayo. Importante nga mahibalo sa mga panginahanglan niadtong nanag-antus. Usahay ang mubo nga pagbisita ang gikinahanglan tungod kay gikapoy sila pag-ayo. Usahay nag-inusara sila ug gilaay ug ang taas nga pagbisita makatubag sa ilang mga panginahanglan. Importante usab nga mahibalo sa ilang mga personalidad. Ang uban gusto og pagkapribado ug hilum samtang ang uban gusto og daghang interaksyon ug suporta. Kinahanglang atong ideterminar ang ilang mga panginahanglan ug dayon molihok base niini.

Pagtambayayong sa Usag Usa nga mga Alantuson

Gihulagway ni Alma sa maayo kaayong paagi ang atong pasalig nga mosunod sa ehemplo sa Manluluwas dihang gipangutana niya ang mga tumutuo diha sa Basahon ni Mormon kon andam ba sila sa “pag-ipon ngadto sa panon sa Dios, ug pagatawgon nga iyang mga katawhan, ug [mahimong] andam sa pagtambayayong sa usag usa nga mga alantuson, nga sila mahimo nga magaan” (Mosiah 18:8).

Matag usa kanato nagdala og daghang matang sa mga alantuson. Lisud kaayo kining atubangon kon kita nasakit o nanlibasug sa problema sa pangisip o espirituhanong kalisdanan. Usa sa mga kahanas sa pagpang-ayo mao ang pagtabang sa pagdala sa mga palas-anon sa uban kon nag-antus sila.

KITA ANG MGA KAMOT SA GINOO

“Si Kristo nasayud kon unsaon sa pag-pangalagad ngadto sa uban sa hingpit nga paagi. Sa dihang

ang Manluluwas mituyhad sa iyang mga kamot, kadtong iyang gihikap nadasig ug nahimong mas bantugan, mas lig-on, ug mas maayo nga mga tawo isip resulta.

“Kon kita ang iyang mga kamot, dili ba kinahanglan nga atong buhaton ang samang butang?”

Elder Dieter F. Uchtdorf sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Kamo ang Akong mga Kamot,” *Liahona*, Mayo 2010, 70.

Si Shannon sa Utah, USA, mipaambit kon sa unsang paagi ang iyang mga silingan mitabang kaniya: “Sa adlaw nga among gilubong ang among batan-ong anak, among nasayran sa among pag-uli gikan sa sementeryo nga ang among mga silingan nagtambayayong niadto nga mga oras samtang didto kami sa iyang lubong aron hingpit nga usbon ang kinaiyanhong talanawon [landscape] sa among nataran. Mitanom sila ug matahum nga gagmayng mga tanom, mga kahoy, ug mga bulak, ug gani bag-ong mga balili. Sa panahon sa among hilabihan nga kaguol, ang ilang mahunahunaon nga pagpakita sa gugma ug suporta misugod sa proseso sa pagkaayo alang kanamo. Napahinumduman kami nga ang gugma ug kinabuhi mahangturon sa matag tuig nga ang among nindot nga nataran mabuhi pag-usab. Tinud-anay gayud [kadto] nga sagrado ug simbolikahong kasinatian nga dili namo hikalimtan.”

Sa dihang nahiling ko nga adunay kanser sa tutoy, nagserbisyo ako niadto isip presidente sa Relief Society ug nagpapili pag-usab sa konseho sa among siyudad. Ang akong bana nawad-an og trabaho, ug nakasinati kami og daghan pang grabe nga mga pagsulay niini nga panahon. Ang akong mga magtatambag tinud-anay nga misunod sa “pagtambayayong sa usag usa nga mga alatuson” ug mitabang nga mapagaan ang palas-anon nga akong gidala. Gikuha sa akong bishop ang pipila sa akong mga responsibilidad. Ang akong bana mibuhat sa daghang mga buluhaton sa pagpangluto ug pag-atiman sa balay. Makapainubsanon gayud nga makita nga ang

akong mga palas-anon wala gikuha apan hinoon gitambayayongan sa daghan kaayong mga tawo kinsa migamit sa kahanas sa pagpang-ayo.

Paghupay

Mitudlo usab si Alma nga ang mga sumusunod ni Kristo “andam sa pagbangutan uban niadto nga nagbangutan; oo, ug sa paghupay niadto nga nagkinahanglan sa kahupayan” (Mosiah 18:9).

Ang paghatag og kahupayan naglakip sa kalooy, kamabination, kamanggihunahunaon, pag-amuma, pagmahal, ug gugmang putli. Kini mao ang paggakos niadtong masakiton o naglisud sa mahigugmaong mga buktion aron sa pagtabang kanila sa pagsagubang sa ilang pag-antus.

Si Luann (ang ngalan giusab) miatubang og espirital ug moral nga panlimbasug ug namalandong sa iyang kasinatian sa uban nga mihupay kaniya: “Wala nila tan-awa ang akong pagkatawo nianang panahuna ug nakita ang akong nindot nga potensyal, ang potensyal nga mahimong tawo nga mas mahinungdanon, mas maalamon, mas mabination. Akong nahinumduman kon unsa ako kaniadto ug usahay mobati nga dili komportable uban sa gamayng kaulaw tungod sa akong kaignorante—gamay nga kaulaw tungod sa akong mga kalapasan ug makasasala nga mga paagi. Apan ang kasakit sa kasagmuyo ug kaulaw kanunay gisundan sa makaayo nga tambal nga mao ang grasya, kalooy, kapasayloan, ug gugma. Kon makakita ko nga adunay mga tawo nga

naglibut kanako, mipanalangin kanako nidtong mga butanga, ang kasakit mawala. Ug akong makita nga gitabangan ko nila nga mamaayo. Tingali mas tukma nga moingon nga nagmugna sila og luwas nga palibut alang kanako—usa ka uloran [cocoon] sa grasya, tingali—diin, sulod niini, ang Manluluwas, ang Gamhanang Tig-ayo, mahimong motrabaho nako. Mousab nako. Mousab sa akong kasingkasing.”

“Nagmugna sila og luwas nga palibut alang kanako diin ang Manluluwas, ang Gamhanang Tig-ayo, mahimong motrabaho nako.”

Usa ka importante nga bahin sa paghupay sa masakiton mao ang pagpadangup kanila ngadto sa Gamhanang Tig-ayo. Si Sabrina gikan sa Utah miingon, “Wala nay mas maayong pag-ayo kay sa ni bisan kinsa nga motabang kaninyo sa pagpangita o pagbalik ngadto sa Dios. Tingali usa lang ka pahinumdom sa unsay inyo nang nahibaloan—nga naningkamot ka nga mas lig-on pa kay sa gikinahanglan, nagbuhat sa tanan nga ikaw ra, ug wala gayud mosalig sa Dios.”

Ang paghupay sa masakiton ug pagtabang kanila nga mahimong

positibo nagkinahanglan og pagkasensitibo ngadto sa Espiritu. Usa ka higayon sa akong kinabuhi, dili maayo ang akong kinatulgan sulod sa daghang mga bulan, kasagaran mohimo lang og duha ngadto sa tulo ka oras kada gabii sa putol-putol nga pagkatulog. Hilabihan ang akong pag-antus tungod sa kabalaka ug kakapoy; nakaadto na ko og daghang mga doktor nga walay kapuslanan. Sa katapusan, usa ka higala nga mitudlo kanako ngadto sa usa ka doktor nga Santos sa Ulahing mga Adlaw kinsa diha-diha dayon mihatag kanako og tukma nga paghiling sa sakit. Apan ang sunod niyang gisulti nakapasurpisa: “Merrilee, ang labing importanting butang nga kinahanglan nimong buhaton mao ang tugutan ang Dios nga motabang sa imong kabalaka.” Giawhag dayon ko niya sa pagpamalandong sa matag adlaw sulod sa mubong panahon mahitungod sa “Ang Buhi nga Kristo: Ang Pagpamatuod sa mga Apostoles.”

Nakasulay nako niini nga pagpamalandong sulod sa pipila ka higayon nga wala magmalampuson, apan desperado ko nga maayo. Pagkasunod adlaw, hilum akong namalandong sa gamhanang mga pulong “[Kami] mohalad sa [among] pagpamatuod sa pagkatinuod sa Iyang dili katupngan nga kinabuhi ug sa walay katapusan nga gahum sa Iyang labing dako nga sakripisyo sa pag-ula.”² Adunay talagsaong pagbati nga miabut kanako samtang misugod ko sa pagpamalandong sa pagpamatuod sa atong gamhanan nga Tig-ayo ug nasayud nga nakakaplag ko og kahupayan ug kalinaw sa akong kalag.

Paghatag og Pagtagad

Samtang magtuon kita sa mga kasulatan aron sa pagsunod ni Jesus sa Iyang mga buhat sa pagpang-ayo, atong mabasa nga si Jesus pabalik-balik nga mibuhat og usa ka butang: Mihatag siya og pagtagad niadtong naglibut Kaniya.

Si Kristo nakamatikod sa mga tawo. Nakigsulti siya sa babayeng Samarianhon bisan sa kultural nga mga pagdili. Migahin siya og panahon sa pagpanalanganin sa mga bata. Mikaon Siya uban sa mga maniningil sa buhis ug mga makasasala ug nangalagad ngadto sa mga sanlahon ug mga sinalikway. Mihatag Siya sa Iyang pagtagad ngadto sa matag usa.

Isip mga sumusunod ni Kristo nga nagtinguha nga makat-on sa Iyang kahanas sa pagpang-ayo, makasugod kita sa pagtan-aw sa mga tawo sama sa pagtan-aw ni Kristo kanila. Makagahin kita og panahon sa pagtimbaya, pagpahiyom, sa pagpangutana mahitungod sa ilang adlaw. Tingali dili gayud nato masayran nga nahimong makaayo nga tambal ang atong mga paningkamot ngadto niadtong naglibut kanato kinsa nag-inusara, naguol, nasakit, nagluya, o nag-antus. Bisan ang yano nga buhat sa gugma mahimong dunay kusganong impluwensya.

Samtang atong buhaton ang mga buhat ni Kristo ug moapil sa pagpang-ayo sa uban, ang dagkong mga panalangin moabut. Sama sa gipamahayag ni Kristo, “Maingon nga gibuhit ninyo kini ngadto sa usa sa mga labing gagmay niining akong mga igsoon, gibuhit usab ninyo kini kanako” (Mateo 25:40). Ngadto Kaniya kinsa miayo sa matag usa kanato, ngadto Kaniya kinsa migakos kanato sa Iyang mahigugmaong mga bukton sobra kadaghan kay sa atong nahibaloan, ngadto Kaniya kinsa mihatag kanato sa makaayo nga tambal sa Iyang Pag-ula, atong matanyag ang atong gagmay nga mga paningkamot nga motabang sa pag-ayo sa atong mga kaigsoonan. Kini sa pagkatinuod mao ang kahanas sa pagpang-ayo. ■
Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa “Lord, I Would Follow Thee,” *Hymns*, nu. 220.
2. “Ang Buhi nga Kristo: Ang Pagpamatuod sa mga Apostoles,” *Liahona*, Mayo 2017, sulod sa atubangang hapin.

Mga Bulak ug Pinansyal nga Seguridad

Ni Mechel Wall

Ang Ginoo mipadako sa akong kapasidad, mipalambo sa akong mga abilidad, ug mihimo kanako nga sobra pa kaayo kay sa akong mahimo sa akong kaugalingon.

Ang kamatuoran nga wala gayud ako makagradwar sa kolehiyo kanunay nga nakahasol kanako. Nasayud ko nga kon adunay bisan unsa nga mahitabo sa akong bana, dili ako andam sa pinansyal nga paagi sa pagsangkap sa among pamilya.

Dayon ang wala damha nahitabo. Nakadawat ko og makapakurat, makausab sa kinabuhi nga tawag sa telepono.

“Tawagi ang 911!” misinggit ang akong bana nga nataranta. “Naipit ko ilawom sa traktora!”

Nanawag ko og tabang ug dayon dali kaayong nakaabut sa luna nga iyang gihawanan, nalabyan ang taas nga linya sa mga sakyanang pang-emerhensiya diha sa graba nga dalan padulong sa among yuta sa Pea Ridge, Arkansas, USA. Buih si Barry, apan naipit gayud siya sa ilawom sa makina sa traktora nga natuwad.

Migamit og hydraulic nga mga himan sa pagluwas, ang mga trabahante nga pang-emerhensiya mipataas sa traktora ug mibira ni Barry. Ang iyang mga bitiis, nga nabasa sa krudo, morag nabali sa pipila ka mga dapit. Gidali siyag dala ngadto sa trauma center, diin nakadawat siya og panalangin sa pagkapari sa wala pa ma-X-ray ang iyang mga bitiis.

Nahingangha kami nga walay bisan usa ka bukog nga nabali, apan ang luyo

sa usa sa mga bitisi ni Barry grabeng napasog tungod sa krudo. Ang angol sa pagkaipit miresulta usab sa pagsaka sa toxin sa iyang mga kidney. Nameligro ang iyang kinabuhi.

Human si Barry migahin og lima ka makahadlok nga mga adlaw sa ospital, ang gitag-on sa iyang toxin misugod sa pag-ubos. Misunod ang mga bulan sa pag-ilis sa mga bandahe, mga pagtarung sa panit, mga pag-opera, ug hyperbaric oxygen therapy. Sa dihang gibati niya nga naulian na, mipadayon si Barry sa iyang trabaho sa pagpang-ahente gikan sa panimalay.

“Walay Modawat Nako sa Trabaho”

Kini nga kasinatian nakapaamgo kanamo nga gikinahanglan ang mga kausaban. Samtang akong gigahin ang misunod nga pipila ka tuig sa pagpamalandong sa unsay akong mabuhay kon mawala si Barry kanako, miboluntaryo ko og trabaho, mitabang og mga workshop, ug mi-apply sa pipila ka part-time nga mga trabaho. Apan wala akoy kahanas nga mapuslan sa trabaho, ug walay modawat nako sa trabaho.

Nagpuyo kami sa umahan, nga adunay tugwayanan alang sa pipila ka mga hayop, busa misugod ko sa pagsiksik sa pagpang-uma isip panginabuhian. Usa ka adlaw nakahunahuna ko og usa ka ideya: mga bulak. Human magsiksik sa pagpang-uma og mga bulak, naka-hukom ko nga sulayan kini. Miadto ko sa usa ka komperensya alang sa mga tigpananom og mga bulak ug nangandam nga mobalhin gikan sa tugwayanan ngadto sa han-ay nga mga tanom. Dayon, pagka-Nobyembre 2016, miapil ko og klase sa Self-Reliance Services mahitungod sa pagsugod ug pagpalambo sa akong kaugalingong negosyo.

Among Kaugalingong Tindahan sa mga Bulak

Ang 12 ka semana nga kurso mao gayud ang akong gikinahanglan. Ako adunay sukaranang plano sa negosyo ug daghang makalingaw nga mga ideya, apan kulang ako sa organisasyon. Adunay mga ideya nga gisugyot diha sa klase nga wala nako mahunahuna kaniadto. Akong gigamit ang matag ideya. Samtang mitrabaho ako nianang unang tuig sa pagpananom ug pagpamaligya og mga bulak, ang mga sugyot ug mga baruganan nga akong nakat-unan sa klase napuslan:

- Nakakaplag ko og loan sa negosyo nga ubos og patong.
- Akong gipalapdan ang akong gipamaligyaan sa paglakip sa mga merkado sa mga mag-uuma ug mga tindahan sa mga bulak.
- Mipasiugda ko og pipila ka mga kalihokan sa among umahan isip pagpalapad sa akong mga serbisyo.

Sa ulahing bahin sa 2017, human sa akong unang tuig sa pagpanguma, nakaamgo ko nga ang pagpamaligya ngadto sa mga tindahan sa mga bulak magkinahanglan og dakong panahon. “Unsa kaha kon mag-abli ko og akong kaugalingong tindahan sa mga bulak?” Naghunahuna ko. Ang lokal nga tindahan sa mga bulak nanira, ug ang gambalay [building] ngil-ad na tan-awon. Mao nga ang akong bana ug ako mipalit niini, miayo niini, ug nangabli og tindahan sa mga bulak nga namaligya usab og mga arte ug maayong pagkagama nga lokal nga mga butang [local crafts]. Agig dugang, misugod ko og negosyo nga magpaabang og tanom ug magdesinyo og pangsulod nga dekorasyon gamit ang mga tanom.

Akong gipamaligya ang akong mga bulak pinaagi sa among tindahan ug

sa mga tindahan og kape, gagmay nga mga tindahan, ug sa usa ka kiosk sa lokal nga airport. Matag adlaw, akong anihon ang unsay akong gikinahanglan.

Nagpakabana ang Ginoo

Aduna akoy pagpamatuod nga ang Ginoo nagpakabana sa akong negosyo. Mitabang siya kanako nga makamugna og pinansyal nga seguridad alang sa akong kaugalingong ug part-time nga trabaho alang sa pipila ka mga babaye kinsa gustong motrabaho sa pailin-ilin nga mga oras ug sa mga estudyante nga nagtrabaho samtang nag-eskwela. Usa sa among mga anak nga babaye maoy nagdumala sa umahan sa mga bulak, ug duha sa among mga anak nga lalaki mao ang motrabaho sa kadaghanan sa mga buluhaton sa umahan, lakip ang pagtabang sa pagtukod og usa ka luyonganan [greenhouse]. Si Barry motabang magabii ug sa mga tapos sa semana, maoy tig-alsa sa bug-at nga mga alsahunon.

Kaming tanan nagsuporta sa usag usa ug nagtambayayong. Usa kini ka panalangin alang sa tanan nga naapil. Padayon kon nga saku apan adunay panahon gihapon alang sa akong pamilya, mga calling sa Simbahan, mga katungdanan sa pagpangalagad, ug boluntaryo nga trabaho.

Ang pagtrabaho gikan sa panahon nga motanom ko og binhi o similya hangtud na sa pagpresentar og bulak ngadto sa usa ka kustomer nakahatag kanako og dakong pagbati sa kalampusan. Wala akoy pagduha-duha nga ang Ginoo mipalambo sa akong mga abilidad ug mihimo kanako nga sobra pa kaayo kay sa akong mahimo sa akong kaugalingon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Arkansas, USA.

Marta ug Maria

Ni Camille Fronk Olson

Meretiro nga Propesor sa Ancient Scripture,
Brigham Young University

Bisan unsa pa ang paagi nga atong gipili sa pagserbisyo, importante nga modawat ug mosunod ni Kristo sa tibuok natong kasingkasing ug hunahuna.

Sa panahon nga daghan sa Jerusalem ang mipahayag og kalibug sa pagkatawo sa Manluluwas, si Jesus mitudlo, “Kon tuyuon ni bisan kinsa ang pagbuhat sa kabubut-on sa Dios nan, iyang mahibaloan [ang doktrina]” (Juan 7:17). Kon gusto kita nga mohimo og sobra pa sa yano lang nga pagkat-on sa doktrina ug magkat-on kinsa si Jesukristo ug mahimong Iyang disipulo, kinahanglan natong lihukon ang atong pagtuo. Ang istorya ni Marta ug Maria nagpakita nga adunay sobra sa usa ka paagi sa pagserbisyo sa Manluluwas diha sa atong kaugalingong kinabuhi.

Wala madugay human niini nga wali, si Jesus ug pipila sa Iyang mga disipulo miadto sa panimalay ni Marta sa Betania aron sa pagtudlo sa ebanghelyo. Giangkon ni Marta ang nag-unang responsibilidad sa paglihok isip mabinationong tig-abi-abi, tingali mihatag og pagkaon ug kapisilongan alang sa iyang mga bisita, samtang ang iyang igsoong babaye, si Maria milingkod sa tiilan ni Jesus ug naminaw Kaniya nga namulong. (Tan-awa sa Lucas 10:38–42.) Ang managlahing pamaagi sa managsuon sa pagserbisyo sa Agalon nagtudlo kanato sa pagrespeto ug pagtahud niadtong mipakita og pagkadisipulo sa lain-laing mga paagi. Ang mga pagtulun-an ni

Jesus niini nga istorya mipakita usab sa Iyang panglantaw nga ang kababayenan gawasnon sa pagpili kon unsaon sa pagserbisyo ug unsaon sa pagpakita sa pagkadisipulo, sama nga ang mga lalaki makahimo sa pagpili.

Pagserbisyo pinaagi sa Paghatag

Sa dayon nang pagpaila ni Lucas kang Marta ug Maria, girekord niya ang samingay sa maayong Samarianhon. Niini nga istorya, ang Manluluwas mitudlo kanato sa pagpakita og kalooy ngadto sa uban, sama sa pagpakaon, pagpasilong, ug pag-amuma ni bisan kinsa nga nanginahanglan (tan-awa sa Lucas 10:30–37). Ang mga paningkamot ni Marta sa “hilabihang pag-amuma” (Lucas 10:40) nagpakita sa iyang pagdawat ug pagsabut niini nga baruganan samtang iyang gilihok ang iyang pagtuo.

Naghulagway sa Iyang pagtulun-an nga siya nga maoy labing mahinungdanon mangalagad sa uban (tan-awa sa Mateo 20:26–28; Lucas 22:26–27), gigahin ni Jesus ang Iyang kinabuhi diha sa pagserbisyo. Mitubag si Marta uban sa iyang tinguha nga moserbisyo Kaniya. Ang istorya ni Marta ug Maria nagpakita og duha ka babaye nga naghulagway sa tinuod nga pagtuo ug pagkadisipulo pinaagi sa pagserbisyo

ug pagkat-on. Sama nga si Marta mipakita sa iyang gugma alang kang Kristo pinaagi sa pagserbisyo, makahatag kita og serbisyo ngadto sa naglibut kanato nga nakasentro sa atong gugma alang sa atong Manluluwas ug sa atong kaandam sa pagkat-on ug pagsunod sa Iyang ebanghelyo.

Samtang magserbisyo kita, kinahanglan natong hinumduman nga adunay laing mga paagi sa pagserbisyo ug nga kinahanglang dili kita mohukom niadtong miapil niini. Sa dihang si Marta “nagkalibuglibog” (Lucas 10:40), ang iyang reaksyon misangpot sa panagbingkil ug mihulga sa pakigdait sa pagbisita sa Manluluwas.

Bisan tuod maabi-abihon ug responsable, si Marta nahasol sa daghang mga problema ug nahagu sa iyang pagkapuliki. Mireklamo siya kang Jesus, “Ginoo, wala ba ikaw magkabana nga gipasagdan man lamang niining akong igsoon nga mag-inusara ako sa pag-amuma? busa ingna siya aron motabang kanako” (Lucas 10:40). Ang iyang pagprotesta nagpasabut sa iyang panan-aw nga siya lamang ang nagserbisyo. Wala siya makasabut sa managlahi nga paagi sa pagserbisyo nga gihimo sa uban nianang panahuna, lakip ni Maria ug sa Manluluwas Mismo.

Atong magamit ang mga ehemplo ni Marta ug Maria sa atong kinabuhi ug mangayo sa giya sa Espiritu aron makaserbisyo sa labing maayong paagi.

Gipakita ni Marta ang baruganan sa paghatag apan uban sa kinaiya nga dili angay sa Espiritu. Sa atong kinabuhi karon, mapakita usab nato ang atong gugma alang sa uban pinaagi sa atong mga lihok ug atong kinaiya.

Serbisyo pinaagi sa Pagdawat

Uban sa tingog sa pasidaan, giila ni Jesus ang mga paningkamot ni Marta sa pagserbisyo ug sa misangpot kaniya nga kasagmuyo: “Marta, Marta, nalibug ug nagkapuliki ikaw sa daghang mga butang” (Lucas 10:41). Ang mga pulong sa Manluluwas dili tuyo nga ipakaminos ang gipili ni Marta nga paagi sa pagpakita sa pagkamaabi-abihon apan aron sa pag-ila sa katungod ni Maria sa pagserbisyo pinaagi sa pagpaminaw ug pagkat-on. Ang mga gibuhay ni Maria nagpakita kanato kon unsa ang gikinahanglan alang sa tanan nga nagtinguha

sa pagsunod Kaniya nga wala mag-agad sa ilang gipili nga paagi sa pagserbisyo.

Gitugutan ni Maria ang Manluluwas sa pagserbisyo kaniya pinaagi sa pagdawat sa Iyang pulong. Ang iyang ehemplo nagpakita nga makapakita kita og gugma sa Manluluwas pinaagi sa paglingkod diha sa Iyang tiilan aron makat-on ug molambo diha sa Espiritu.

Usa ka Butang nga Kinahanglanon

Ang tubag sa problema ni Marta mao ang pag-ila nga “usa ra gayud ka butang ang kinahanglanon” (Lucas 10:42). Ang tulukibong gahum sa pagkayano gipataw, apan ang *kayano* mahimong lahi og ipasabut sa matag usa kanato. Ang sumbanan sa “kinahanglanon” makaplagan dili diha sa atong mga nabuhat apan diha sa atong mga motibo. Bisan unsa pa ang paagi nga atong gipili sa pagserbisyo, ang

importante mao ang pagdawat ug pagsunod ni Kristo sa tibuok natong kasingkasing ug hunahuna.

Mahimo nga ang pagserbisyo sa “paagi ni Marta” tingali mao ang labing maayo alang sa pipila ka mga higayon, samtang ang ubang mga higayon mahimong magsugyot og “tubag ni Maria”—o gani usa nga wala mahaum nianang duha ka mga kategoriya. Atong magamit ang mga ehemplo ni Marta ug Maria sa atong kinabuhi ug mangayo sa giya sa Espiritu aron makaserbisyo sa labing maayong paagi.

Atong tan-awon ang atong mga kinaiya samtang nagserbisyo sa atong gipili nga paagi, maghinumdom nga ang atong kombiksyon nga mosunod Kaniya mao ang labing importante. Hinaut nga makaplagan nato kanunay ang atong kaugalingon diha sa tiilan sa Manluluwas. ■

**Ni Bishop
Dean M. Davies**

Unang Magtatambag sa Presiding Bishopric

Balaanong Gitudlo nga Pagkadisipulo

Kon magtinguha kamo nga mahimong tinuod nga mga disipulo sa atong pina-
langgang Manluluwas, ang Ginoong Dios sa langit mogiya sa inyong mga dalan.

Gusto nakong hisgutan ang duha ka pangutana nga ako mismo gusto og mga tubag sa dihang batan-on pa ko. Una, kon inyong ipahinungod ang inyong kina-
buhi sa pag-alagad sa Dios, mogiya ba Siya sa inyong mga lakang ug mogamit kaninyo alang sa Iyang matarung nga mga katuyoan? Ikaduha, kon mopili kamo sa pagsunod sa Manluluwas ug molakaw diha sa dalan sa pagkadisipulo, ang Ginoong mobantay ba kaninyo, mogiya kaninyo, mopanalangin kaninyo, ug mopuno kaninyo sa diwa sa hingpit nga kalipay ug katumanan samtang mogamit Siya kaninyo alang sa Iyang mga katuyoan?

Minahal kong mga kaigsoonan, kon tinguha ninyong moserbisyo sa Manluluwas ug maningkamot nga molakaw uban sa pagtuo ug kalooy diha sa dalan nga Iyang gisugo, nasayud ko nga ang Ginoong mogamit kaninyo sa mga paagi nga dili ninyo mahanduraw.

“Apan dili ako espesyal,” moingon mo. “Kasarangan ra ko sa tanang paagi. Dili gayud ako utokan, maayong manulti, maayo og sininaan, o gani maayo og linihokan. Unsaon man paggamit sa Dios kanako?”

Sukad sa sinugdanan sa panahon, ang atong Langitnong Amahan nakigsulti niadtong mga kasarangan ug migamit kanila alang sa Iyang mga katuyoan. Si Apostol Pablo misulat kaninyo karon, sama sa iyang gibuhad ngadto sa karaan nga mga taga-Corinto:

“Gipili sa Dios ang ginapakaboang sa kalibutan aron sa pagpakaulaw sa mga manggialamon; ug gipili sa Dios ang

ginapakahuyang sa kalibutan aron sa pagpakaulaw sa mga kusgan;

“Ug gipili sa Dios ang timawa ug tinamay sa kalibutan, bisan ang mga butang nga wala magalungtad aron sa pagwagtang sa mga butang nga nagalungtad:

“Aron nga sa ingon niana walay tawo nga makapasigarbo diha sa [Iyang] atubangan” (1 Mga Taga-Corinto 1:27–29).

Sa dihang miabut na ang panahon nga ipahiuli sa atong Manluluwas ang Iyang Simbahan dinhi sa yuta, ngano kaha nga mipili man Siya og mapainubsanong batang lalaki nga gamay ra og pormal nga iniskwelahan?

Ngano kaha nga gisultihan man sa Dios si Gideon, usa ka mag-uuma, nga mopadayon sa pagpapauli sa mga sundalo hangtud nga aduna na lamang siyay 300 ka mga tawo nga moatubang sa dili maihap nga mga kaaway? (tan-awa sa mga Mga Maghuhukom 7:1–25).

Ngano kaha nga mipili man ang atong Manluluwas og usa ka mangingisda aron mahimo Niyang labaw nga Apostol ug maoy mangulo sa Simbahan human Siya mobiya? (tan-awa sa Mateo 16:18).

Una, tungod kay “ang Ginoong nagatan-aw dili ingon sa makita sa tawo; kay ang tawo nagatan-aw sa panagway sa gawas, apan ang Ginoong nagatan-aw sa kasingkasing” (1 Samuel 16:7).

Ikaduha, tungod kay ang Dios makahimo sa pagkuha sa labing ubos nga yutang kulonon [clay] ug mohimo niini og obra maestra. Sa pagkatinuod, “Kon ang Dios dapig kanato, kinsa pa man ang batok kanato?” (Mga Taga-Roma 8:31).

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI KELLEY MORRIS

Ikatulo, ang Dios mipili sa mahuyang aron walay manghambog ug moingon, “Nahimo ko kini sa akong kaugalingong abilidad.”

Sa dihang si Pedro, usa ka ubos nga mangingisda, midala sa gamayng grupo sa mga tumutuo ug dayon migiya kanila ngadto sa usa ka gamhanang Simbahan, ang mga tawo mipataas sa ilang mga tingog ug mipasalamat sa Dios.

Kon ang liboan ka mga sundalo mapildi sa pundok sa 300, ang mga tawo mohatag og pagdayeg sa Dios.

Kon ang batang lalaki nga nagpuyo sa hilit nga lugar mobiya sa daro ug mohubad sa labing makadasig ug makapausab sa kinabuhi nga teksto sukad sa Biblia, ang mga tawo mohimaya dili sa salabutan sa tawo apan sa gahum sa Dios.

Ang Langitnong Amahan wala magkinahanglan nga kamo gamhanan, maalamon, o maayo mamulong. Gusto Niya nga inyong ipaduol ang inyong kasingkasing Kaniya ug motinguha sa pagtahud Kaniya pinaagi sa pagserbisyo Kaniya ug motagad uban sa kalooy niadtong naglibut kaninyo.

Mga Pagpangalagad sa Espiritu Santo

Ang ikaduhang butang nga gusto nakong klaruhon kaninyo mao nga kon mosunod kamo sa Dios sa katinuod ug kusog, mopanalangin Siya kaninyo sa mga paagi nga dili ninyo masabtan.

Niadtong 2006, si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) ug ang Unang Kapangulohan mitino nga kinahanglang dunay templo nga ikonsiderar alang sa San Salvador, El Salvador. Mibisita mi og pipila ka mga yuta, lakip ang usa

ka tibuok bloke sa siyudad nga nahimutang sa mas karaan nga sentrong bahin sa siyudad. Samtang nagbalhin-balhin kami og tan-aw sa mga yuta, mora og walay mohaum.

Sa katapusan, nakalabay kami og naglambo nga dapit sa kasadpan nga bahin sa siyudad. Duna akoy gibati niana nga dapit ug milibut sa pipila ka mga bloke. Usa ka yuta nga gilubutan og paril nakapaintereres kaayo. Gikontak nako ang mga tag-iya ug nasayran nga dili ibaligya ang maong yuta, mao nga mipauli ko.

Apan ang propeta miingon nga usa ka templo ang pagatukuran sa San Salvador, mao nga mibalik ko aron motan-aw sa ubang mga luna. Sa makausa pa nadani ako sa yuta nga giparilan, ug mikontak na usab ako. Gisubli nila nga dili ibaligya ang yuta.

Mipauli ko pag-usab apan dili mawagtang ang pagbati nga mao kini ang dapit nga tukuran sa templo. Akong gikontak ang pamilya ug mihangyo bisan makigkita lang sila kanako. Miuyon sila nga makigkita. Sa makausa pa, mibiyaha ako ngadto sa San Salvador, inubanan ni Robert Fox, usa ka higala ug empleyado sa real estate division sa Simbahan. Nianang buntaga miluhod kami sa akong lawak aron mag-ampo sa dili pa sugdan ang adlaw ug nangayo og tabang sa Ginoo.

Samtang mi-drabay kami agi sa ganghaan padulong sa balay, mora kami og misulod og sagrado nga tanaman. Adunay mga kahoy ug mga bulak, ug ang kaguliyang sa gawas kutob ra sa ganghaan. Si Mr. Miguel Dueñas, iyang igsoong lalaki, ug duha sa mga anak ni Miguel naghulat kanamo. Giabi-abi nila kami ug giubanan kami pasulod sa

panimalay sa ilang katigulangan [ancestral home]—nga dako ug halapad.

Gisultihan namo sila nga mianha kami tungod kay gisugo sa presidente sa atong Simbahan ug nga gusto niya nga mopanalangin sa nasud ug sa mga miyembro sa Simbahan pinaagi sa pagtukod og templo didto. Mipakita ko og mga litrato sa laing mga templo. Miingon ko nga gibati namo nga ang ilang yuta, ang panimalay sa ilang katigulangan, mao ang tukma nga dapit.

Dili ikatingala nga midumili na usab sila, apan kinahanglan namong mosulay. Ug busa sa hapit usa ka oras gisulayan namo ang tanang paagi sa pagdani kanila, sama sa direkta nga pagpalit, pagbinayloay og yuta, ug matag laing opsyon nga among mahunahunaan. Apan lig-on sila sa ilang determinasyon ug mibalibad sa matag tanyag.

Gibuhat na namo ang tanan nga among mahimo. Gipangandaman namo. Gibuhat namo ang labing maayo nga among nahibaloan. Apan dili gayud kini paigo.

Ang akong kasingkasing napuno sa dinalian nga pagampo: “Amahan, palihug tabangi mi nga masayud unsay isulti o buhaton.”

Sa katapusan naklaro nga kawang ra ang among pagbiyaha. Makita nga walay makapausab sa ilang mga hunahuna. Apan samtang misugod na kami nga mangandam sa pagbiya, adunay nahitabo. Ang Espiritu sa Ginoo misulod sa kwarto. Mabati gayud kini. Ang tanan diha sa lawak mibati niini. Usa kini sa labing kusganong espirituhanon nga mga kasinatian nga akong nabati sukad.

Si Miguel Dueñas, kinsa dili miyembro sa Simbahan, misugod sa paghilak. Si Mr. Dueñas milingi ngadto sa iyang igsoon ug miingon, “Kon dili nato mabaligya ang panimalay sa atong katigulangan, dili ba nato mabaligya ang kinamaayoohan sa atong yuta tabok sa dalan?”

Miuyon ang iyang igsoon. Gihisgutan dayon namo ang laing yuta. Nanag-iyu sila og pipila ka gatos ka ektarya tabok sa dakong dalan gikan sa panimalay sa ilang katigulangan, diin ang sentro sa kayutaan mibugdo og gamay mao nga ang tanang sakyanan nga moagi sa dalan makakita sa templo.

Kadto nga yuta ang ilang gitanyag alang sa templo sa Ginoo. Tinud-anay kadto nga milagro. Gikan nianang higa-yuna, ang mga panalangin sa Ginoo miuban sa proseso. Pagka-Agosto 21, 2011, si Presidente Henry B. Eyring, kaniadto maoy Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mipahinungod sa templo sa pagserbisyo sa Ginoo.

Mopamatuod ko nga usa ka matahum nga templo ang nagpanindot sa kabungturan sa San Salvador dili isip resulta sa bisan unsa nga gisulti o nabuhat ni Brother Fox o nako. Nagbarug kini didto karon tungod sa gamhanang pagpangalagad sa Espiritu Santo sa atong Makagagahum nga Dios.

Atong Maloloy-ong Amahan

Kon ang Ginoo igong nagpakabana aron ipadala ang Iyang Espiritu ug mag-andam og luna alang sa templo, dili ba kaha Niya ipadala ang Iyang Espiritu ug andamon ang inyong kasingkasing ug giyahan ang inyong mga lakang?

Hilabihan kamo ka bililhon kay sa usa ka luna sa yuta. Hinigugma kamo nga anak sa inyong Mahangtulong Amahan. Mga anak kamo sa Dios sa uniberso!

Wala ba kamo magdahum nga naghunahuna Siya kaninyo? Wala ba kamo magdahum nga mogamit Siya kaninyo ug mopanalangin kaninyo sa mga paagi nga mas mahimayaon kay sa posible ninyong mahunahunaan?

Ang mga kasulatan nagsulti kanato nga kon kita “[mosa-lig] sa Ginoo sa bug-os [natong] kasingkasing, ug [dili mo] salig sa [atong] kaugalingong salabutan,” kon sa tanan natong mga paagi atong “[ilhon] siya, . . . siya magamando sa [atong] mga alagianan” (Mga Proverbio 3:5–6).

Si Haring Benjamin hingpit nga mi-summarize sa mensahe nga gusto nakong ibilin kaninyo. Miingon siya: “Ako nagtinguha nga kamo kinahanglan maghunahuna sa bulahan ug sa malipayon nga kahimtang niadto nga naghupot sa mga sugo sa Dios. Kay tan-awa, sila bulahan sa tanan nga mga butang, sa temporal ug sa espirituhanon; ug kon sila magpabilin nga matinud-anon hangtud sa katapusan sila pagadawat ngadto sa langit, nga pinaagi niana sila mahimo nga mopuyo uban sa Dios diha sa usa ka kahimtang nga walay katapusan ang kalipay” (Mosiah 2:41).

Akong iisa ang akong tingog sa pagdayeg ug pagsaksi niini nga kamatuoran. Mopamatuod ko nga akong nakita ang gisaad nga mga panalangin sa Dios nga pabalik-balik nga natuman sa akong kaugalingong kinabuhi ug sa mga kinabuhi sa daghan pang uban.

Mosaad ko nga kon inyong ipaduol ang inyong mga kasingkasing sa inyong Amahan sa Langit, kon maningkamot kamo matag adlaw sa paghigugma ug pagsunod ni Jesukristo sa mas hingpit nga paagi, kon kamo sa kalooy ug pagkamabination makig-ambit sa mga palas-anon ug mopataas sa mga kamot niadtong nanlimbasug sa inyong palibut, kon magtinguha kamo nga mahimong tinuod nga mga disipulo sa atong pinalanggang Manluluwas, ang Ginoong Dios sa langit mogiya sa inyong mga dalan. Mogamit Siya kaninyo alang sa Iyang halangdon nga mga katuyoan. Mopanalangin Siya kaninyo sa mga paagi nga dili ninyo mahanduraw. ■

Gikan sa usa ka pagkigpulong sa debosyonal, “God Will Use You, God Will Bless You [Ang Dios Mogamit Kaninyo, Ang Dios Mopanalangin Kaninyo],” nga gihatag sa Brigham Young University niadtong Nobyembre 3, 2015.

Kausaban sa Kasingkasing, Kausaban sa mga Higala

Isip tin-edyer, hilabihan ako kamasinupakon, ug milihok ako sa mga paagi nga nahisupak sa pagpadako kanako. Misugod ko sa pag-inom og makahubog sa dihang nag-edad ko og 13, ug pag-abut nako og senior year sa high school, moinom ko matag tapos sa semana.

Mosimba ko usahay aron mamino-san ang mga komprontasyon uban sa akong mga ginikanan, apan matulog ra ko sa tibuok sakrament miting ug dayon moadto sa baybayon sa dili pa mag-Sunday School. Wala gayud malipang ang akong mga ginikanan sa akong kinaiya. Angay silang dayegon tungod kay gitahud nila ang akong kabubuton samtang nagpadayon sa pag-awhag nako sa pagsunod sa ebanghelyo. Sa gihapon, wala akoy intensyon nga magpabiling aktibo sa Simbahan, ug siguradong wala ako maghunahuna nga magmisyon ko sa umaabut.

Human sa high school, mitambong ko og kolehiyo sa komunidad ug mipadayon sa akong masinupakon nga mga paagi. Apan usa ka gabii, nakahinumdom ko nga naghigda sa akong katulganan nga naghunahuna sa akong

kaugmaon. Unsa nga matang sa babaye ang akong minyoan? Kon mopalayo ko sa dalan nga gusto sa Ginoo kanako, makabalik pa kaha ko? Bisan importante kaayo kini nga mga desisyon, wala ako madasig sa pag-usab.

Wala madugay human niana, mitambong ko og party sa luyo sa balay sa usa ka higala nga adunay ilimnong makahubog ug dako nga daob. Human makigkomedyo kadiyot sa akong mga higala, mipalayo ko kadali ug mipiyong sa akong mga mata.

Sa dihang gibuka nako pag-usab ang akong mga mata, nianang higayuna klaro nakong nasabtan ang akong sitwasyon. Gitan-aw nako ang akong mga higala nga nagbinuang sa paglihok ug dili na nako gusto nga mahisakop niana nga grupo. Mibiya ko ug nakahukom nga mohunong sa pag-inom ug pag-adto og mga party. Nagpasabut kana nga kinahanglan nakong ilisan ang akong grupo sa mga higala, nga dili gayud sayon. Apan gihimo nako kini.

Kadto nga mga desisyon nakapanalangin sa akong kinabuhi. Sa katapusan nakaserbisyo ko og misyon ug nakatuman og daghang mga calling. Labing

importante, naminyo ko og talagsaong babaye diha sa templo. Miresulta kini sa labing maanindot nga mga panalangin sa akong kinabuhi.

Bag-uhay lang nga nakabasa ko mahitungod sa pagkakabig ni Alma ug sa mga anak ni Mosiah (tan-awa sa Mosiah 27) ug sa unsang paagi nga nakasinati sila og dakong kausaban sa kasingkasing (tan-awa sa Alma 5:12–14), nga nahitabo sa usa ka bahin tungod sa matinud-anon nga mga pag-ampo sa amahan ni Alma. Dayon nakahunahuna ko sa akong mga ginikanan ug naka-amgo, paglabay og sobra sa 30 ka tuig, nga ang akong seryuso nga kasinatian niadto nga party maoy usa ka direkta nga resulta sa ilang mga pag-ampo.

Karon, isip ginikanan sa nanlimbasug nga anak, akong nakaplagan ang akong kaugalingon nga anaa sa susamang sitwasyon sa amahan ni Alma ug sa akong mga ginikanan. Apan sa pagpahisama sa mga kasulatan ngari kanako, aduna akoy pagtuo ug paglaum nga usa ka adlaw ang akong anak makasinati usab og kausaban sa kasingkasing. ■

Pangalan gipugngan, California, USA

Sa usa ka party, Gitan-aw nako ang akong mga higala nga nagbinuang sa paglihok ug dili na nako gusto nga mahisakop niana nga grupo.

Ang Akong Misyonaryo nga Damgo Natuman na sa Katapusan

Sulod sa daghang katuigan, nagdam-ngo ko nga moserbisyo og full-time nga misyon. Apan sa dihang miuli ko human mogradwar sa unibersidad, akong nakita nga gikinahanglan kaayo ko sa akong pamilya. Dili maayo ang panglawas sa akong amahan, ug ang pamilya nagkinahanglan og pinansyal nga tabang. Isip ang kamagulangan sa upat ka anak, gibati nako nga magpabilin sa panimalay ug motabang. Ang Langitnong Amahan mipanalangin kanako og arang-arang nga trabaho. Bisan tuod dili kini dako og sweldo, igo kining makabayad sa akong galastuhan.

Sa matag higayon nga gipangutana ko kabahin sa pagserbisyo og full-time nga misyon, mitubag ko nga magmision ko. Sa matag higayon nga mosulti ako niini, hinoon, ang akong inahan motan-aw kanako uban sa nagsagol nga kahinam ug kaguol sa iyang mga mata. Nasayud ko nga kon mohangyo ko nga magmision, mosugot siya ug hilum nga tagoan ang iyang kabalaka nga mawagtangan og kinitaan ang pamilya.

Milabay ang pipila ka tuig, ug usa ka takus nga naghupot sa pagkapari [priesthood] mihangyo kanako nga makigminyo kaniya sa templo. Misugot ko, ug sa wala madugay napanalanganin kami og tulo ka anak—duha ka babaye ug usa ka lalaki. Usa sa among labing dako nga kalipay mao ang pagbiya sa among anak nga lalaki alang sa iyang misyon. Usa ka diwa sa

Ang pagbasa sa mga istorya sa akong anak nga babaye gikan sa iyang misyon mipuno kanako sa diwa sa misyonaryo. Nag-ampo ko alang sa misyonaryo nga mga oportunidad ug nadasig nga mopadala sa akong higala og mensahe.

kahupayan ug kalinaw ang mipuno sa panimalay. Gibati nako nga usa ka bahin sa akong tinguha nga moserbisyo og misyon natuman.

Nalipay kaayo ko sa dihang ang akong kamagulangang anak nga babaye miingon nga gusto usab niya nga moserbisyo og misyon. Matag semana diha sa natad sa misyon, padalhan ko niya og mga istorya sa iyang buhat. Ang iyang pagpamatuod midasig kanako ug mipuno kanako sa diwa sa misyonaryo. Nag-ampo ko matag adlaw alang sa misyonaryo nga mga oportunidad.

Usa ka adlaw, nadasig ko sa pagpangutana sa usa ka higala pinaagi sa pribado nga mensahe sa social media kon interesado ba siya nga mahimamat ang mga misyonaryo. Miingon siya, “Oo!” Misulat ko sa usa ka porma sa online referral diha sa LDS.org, ug wala madugay ang mga misyonaryo misugod sa pagtudlo kaniya. Pagkahuman sa tulo ka bulan nagpasakop siya sa Simbahan. Misunod ang iyang mga anak paglabay sa pipila ka bulan. Sumala sa paggiya sa Espiritu kanako, midapit ko sa ubang mga higala nga maminaw sa mga misyonaryo. Sa dihang miuli ang akong anak nga babaye, gibati usab nako nga nakahuman ko og 18 ka bulan nga misyonaryo nga pagserbisyo.

Ang Langitnong Amahan nasayud sa mga tinguha sa akong kasingkasing ug unsa ang labing maayo alang sa akong pamilya ug kanako. Mapasalamaton ko nga gihatag Niya kanako ang akong tinguha nga moserbisyo isip misyonaryo, nga dugay na kaayo nakong gitinguha. ■

Jean Daniel Daroy, Ontario, Canada

Ang Among 30 ka Tuig nga Panaw padulong sa Templo

Sa wala pa mobiya ang akong igsoon padulong sa Switzerland, ang Espiritu mihunghong sa akong kasingkasing nga kini nga panaw mopaduol kaniya ngadto sa Manluluwas ug sa Iyang Simbahan.

Pipila ka bulan human sa akong bunyag, ang akong manghud nga si Oswaldo, mipasakop sa laing simbahan ug aktibong miapil sa kongregasyon niini. Apan gusto nakong masayran ni Oswaldo ang unsay akong nasayran nga tinuod. Ilabi na, gusto nakong makonektar siya ngadto sa mga pulong sa mga propeta.

Matag bulan, kon madawat na nako ang *Liahona* nga magasin, ako kining ipaambit kang Oswaldo. Akong gisugyot nga ang pipila sa mga hilisgutan diha sa magasin makatabang kaniya nga makapangandam alang sa mga miting sa iyang simbahan. Nalipay ko sa dihang iyang gidawat ang akong sugyot. Hinoon, milabay ang daghang katuigan ug naguol ko nga makita nga ang akong igsoon dili modawat sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo.

Usa ka buntag, misulti si Oswaldo sa among pamilya nga nagplano siyang mobiya sa among panimalay sa Ecuador ug moadto sa Switzerland. Midawat siya og usa ka panalangin gikan kanako sa adlaw nga mibiya siya. Usa kadto ka emosyonal nga higayon alang kanako tungod kay ang Espiritu mihunghong sa akong kasingkasing nga kini nga panaw mopaduol ni Oswaldo ngadto sa Manluluwas ug sa Iyang Simbahan.

Sa Switzerland, nahimamat ni Oswaldo ang mga misyonaryo ug sa katapusan midapit kanila ngadto sa iyang panimalay. Sa kadugayan nakaestablisar siya og suod nga pakighigala kanila. Apan

gisultihan ko niya nga kon ang mga misyonaryo maghisgot mahitungod sa bunyag, dili na siya modawat kanila. Hunahunaa ang akong kasurprisa ug kalipay sa dihang nakadawat ko og email gikan niya nga nagsulti kanako nga magpabunyag siya. Nagpasakop ko sa Simbahan niadtong 1981. Si Oswaldo nabunyagan paglabay sa 20 ka tuig, niadtong Mayo 2001. Iyang nadawat ang iyang tuga [endowment] niadtong Hulyo 2002, ug nasilyo siya sa iyang asawa niadtong Pebrero 2003.

Sa dihang mibalik si Oswaldo sa Ecuador, mihatag siya sa iyang pagpamatuod diha sa sakrament miting. Uban sa nagluha nga mga mata, miingon siya, “Gipaambit sa akong igsoon ang mga pulong sa mga propeta ngari kanako. Kini nga mga pulong midasig kanako samtang nangandam ko alang sa mga miting sa simbahan nga akong gitambongan kaniadto, ug daghang mga tawo ang nahatagan og kaayohan niini nga paagi. Ang mga pulong sa mga propeta miusab sa akong kinabuhi. Pinaagi niini, akong nasayran nga ang ebanghelyo ni Jesukristo anaa na usab sa yuta sa kahingpitan niini, uban sa gahum ug awtoridad.”

Niadtong Pebrero 2011, si Oswaldo ug ako nasilyo ngadto sa among mga ginikanan sa Guayaquil Ecuador Temple. Ang mga pulong sa mga propeta mipanalangin sa among pamilya sa kahangturan. ■

Francisco W. Fierro, Lima, Peru

Mga Martir ug ang Akong Pagpamatuod

Madudahon ko sa dihang gitudloan ko sa mga misyonaryo mahitunod ni Joseph Smith ug sa Basahon ni Mormon. Ang akong unang hunahuna mao nga si Joseph Smith, sama sa daghan pa nga gitawag og “mga propeta,” tingali mipagawas og dili tinuod nga libro sa kalibutan nga nagtinguha nga mahimong adunahan, bantugan, o bayanihon.

Wala akoy intensyon nga mobasa sa Basahon ni Mormon. Apan paglabay sa panahon ang pagkahigala sa mga misyonaryo ug ang ilang kadasig sa ebanghelyo mipadako sa akong kakuryuso sa ilang mensahe.

Samtang gibasa nako ang mga bersikulo nga gihatag sa mga misyonaryo kanako diha sa Basahon ni Mormon, akong nakit-an ang pagdapit ni Moroni nga mangutana sa Dios nga kinasingkasing, adunay tinuod nga katuyoan, ug hugot nga pagtuo diha kang Kristo kon ang Basahon ni Mormon tinuod (tan-awa sa Moroni 10:4–5). Naghuhunahuna ko, “Kinsang tawhana, nga nasayud nga ang libro peke, maisugong mohagit kanato sa pagpangutana

sa Dios uban sa tinuod nga katuyoan ug sinseridad kon ang Basahon ni Mormon tinuod?”

Dayon usa ka adlaw ang mga misyonaryo mipasabut nga si Joseph Smith ug ang iyang igsoon, si Hyrum, gipatay tungod sa ilang pagpamatuod. Sa kalit lang, nakahunahuna ko nga dili gayud siguro nila ihatag ang ilang kaugalingong kinabuhi alang sa usa ka butang nga nasayud sila nga dili tinuod.

Nianang higayona, usa ka mainit nga pagbati, sama sa nagdilaab nga kala-yo, ang mikatap kanako. Usa kini ka pagsaksi sa Balaang Espiritu nga nagmatuod sa akong kasingkasing nga si Joseph Smith usa ka tinuod nga propeta. Tungod niini nga saksi, nabunyagan ug nakumpirmahan ko.

Napahinumduman ko niini nga kasinatian paglabay sa 25 ka tuig sa dihang mibasa ko og usa ka pakigpulong ni Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. Sa iyang pakigpulong, si Elder Holland nangutana kon, nianang kritikal nga gutlo sa ilang pagkamartir, si Joseph ug Hyrum mopadayon ba

sa pagbugal-bugal atubangan sa Dios pinaagi sa pagpahimutang sa ilang mga kinabuhi, sa ilang dungog, ug sa ilang mahangturong kaluwasan sa usa ka libro nga nasayud sila nga dili tinuod.

“*Sila dili gayud mobuhat niana!*” Misingon si Elder Holland. “Andam silang mamatay kay sa ilimod ang balaanong gigikanan sa mahangturong kamatuoran sa Basahon ni Mormon.”¹

Ang mga pulong ni Elder Holland resonable kaayo kanako ug dugang nga milig-on sa akong pagpamatuod ni Propeta Joseph Smith ug sa gahum sa Basahon ni Mormon.

Mapasalamaton ko alang ni Propeta Joseph Smith. Gipagawas niya ang Basahon ni Mormon ug andam nga mihatag sa iyang kinabuhi aron mahimong saksi ni Jesukristo. Pinaagi sa Basahon ni Mormon, akong nasayran ang pagkaanaa sa Dios ug ang Iyang gugma alang kanako.

Sunju Kim Muir, Maryland, USA

MUBO NGA SULAT

1. Jeffrey R. Holland, “Kasiguroan alang sa Kalag,” *Liahona*, Nob. 2009, 89.

Sa dihang akong nasayran nga si Joseph Smith ug ang iyang igsoon, si Hyrum, gipatay, ang Espiritu mimatuod kanako nga dili gayud siguro nila ihatag ang ilang kaugalingong kinabuhi alang sa usa ka butang nga nasayud sila nga dili tinuod.

Nagatuo Kami sa Pagkahimong Hingpit—diha ni Kristo

Panahon sa Iyang Wali sa Bukid, si Jesus mihatag kanato sa lisud nga sugo nga magmahimong hingpit (tan-awa sa Mateo 5:48). Apan tungod kay kitang tanan masayop, sa unsang paagi ang Dios nag-laum kanato sa pagsunod niini nga sugo? Pinaagi sa pagkaangkon og husto nga pagsabut sa mga gilauman sa Dios kanato, mahimo natong masayran kon unsay gipasabut ni propeta Moroni dihang miingon siya nga mahimong “hingpit diha kang Kristo” (tan-awa sa Moroni 10:32–33).

Unsa Gipasabut sa Pagkahimong Hingpit?

“Ang Greyigo nga pulong alang sa *hingpit* mahimong hubaron nga ‘kompleto, nahuman na, hingpit nga milambo’ (sa Mateo 5:48, footnote *b*). Ang atong Manluluwas nagsugo nato nga mahimong kompleto, nahuman na, hingpit nga molambo—sa paghingpit sa mga hiyas ug kinaiya nga gipakita Niya ug ang atong Amahan sa Langit.”¹

“Ang kahingpitan nga gipanglantaw sa Manluluwas alang kanato mas labaw pa kay sa walay sayop nga pagbuhat. Kini mao ang mahangturong gipaabut ingon nga gipahayag sa Ginoo diha sa iyang pangamuyo nga pag-ampo ngadto sa iyang Amahan—nga unta kita mahimong

hingpit ug makapuyo uban kanila sa mga kahangturan sa umaabut.”²

“Nagtuo ko nga dili tuyo ni Jesus nga ang Iyang wali niini nga hilisgutan mahimong mga pulong sa pagpangdukdok kanato kabahin sa atong mga kakulangan. Dili, nagtuo ko nga gituyo Niya kini nga usa ka pasidungog kon kinsa ug unsa ang Dios nga Amahan sa Kahangturan ug unsay mahimo natong makab-ot uban Kaniya diha sa kahangturan.”³ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Gerrit W. Gong, “Pagkahimong Hingpit diha kang Kristo,” *Liahona*, Hulyo 2014, 45.
2. Russell M. Nelson, “Perfection Pending,” *Ensign*, Nob. 1995, 86.
3. Jeffrey R. Holland, “Busa Kamo Kinahanglan Magmahingpit—sa Katapusan,” *Liahona*, Nob. 2017, 41.

“Ang pagsabut sa lib-
reng matubsanong
gugma nga gihatag

sa Manluluwas makapalingkawas nato
gikan sa gituohan sa kaugalingon,
sayop, ug dili reyalidad nga mga gipa-
abut kon unsa ang pagkahingpit.”

Elder Gerrit W. Gong sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles, “Pagkahimong Hingpit
diha kang Kristo,” *Liahona*, Hulyo 2014, 42.

Unsay Gipaabut sa Dios

“Ilimud ang inyong mga kaugalingon sa tanan nga dili diosnon . . . ug mohigugma sa Dios uban sa tibuok ninyo nga gahum, hunahuna ug kusog” (Moroni 10:32).

Uban sa pagtuo diha ni Jesukristo, maghinulsol kon kita masayop.

Motuman sa mga pakigsaad, o mga saad, nga atong gihimo ngadto sa Dios.

Mobuhat sa atong labing maayo sa pagsunod sa mga sugo sa tibuok natong kinabuhi.

“Padayon diha sa pagpailub hangtud kamo mahingpit” (Doktrina ug mga Pakigsaad 67:13).

Unsay *Wala* Gipaabut sa Dios

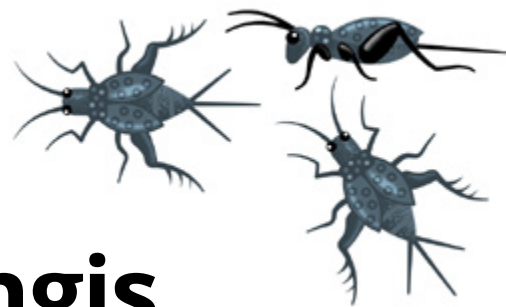
Mahimong hingpit *karon!* Dili gayud mohimo og mga sayop.

Mabug-atan tungod sa kinaiya sa pagkamahingpitan [perfectionism].

Kanunay nga nagkapuliki—pulos trabaho ug walay dula.

Mahinawayon sa kaugalingon tungod sa kakulang sa kalamboan.

Maningkamot nga mahimong takus sa langit pinaagi sa “paghimo og daghang maayong butang nga dili maghinulsol”.

Mga Tuku, mga Gangis, ug Panahon uban sa mga Anak

Ni Nancy Thomas

Wala gayud ako makahanduraw nga ang magkamang nga mga mananap [reptiles] adunay malungtarong epekto sa akong relasyon ngadto sa akong anak.

Ang akong anak nga si Dallin ganahan kanunay og magkamang nga mga mananap. Ako, sa laing bahin, dili gayud ganahan niini. Gitugutan siya nga makaangkon og magkamang nga mananap sa kondisyon nga ang bisan unsa nga iyang pillion masulod ra sa hose sa vacuum, kon in kaso makagawas kini sa iyang hawla samtang anaa siya sa eskwelahan. Gikonsiderar namo ang pipila ka mga kapilian, gikan sa mga baki ngadto sa mga iguana, hangtud nga nakahukom kami sa duha ka itomon nga pintuk-pintok nga mga tuku [leopard geckos] nga ginganlan og Fuzz ug Diane.

Ang bag-ong mga binuhi ni Dallin nahisakop sa among pamilya sa dihang siyete anyos pa siya. Usa ka aspeto sa pagpanag-iyang og mga tuku nga wala nako dahuma mao ang panginahanglan sa pagpakaon kanila og mga gangis—buhi nga mga gangis—kausa matag semana. Sulod sa mga katuigan ni Dallin ug ako mamalit og buhi nga mga gangis. Dili kini kanunayng sayon, kasagarang nahitabo sa gabii samtang naningkamot nga makaapas sa oras sa dili pa manira ang tindahan sa mga mananap.

Si Diane nabuhi lamang og tulo ka tuig, apan si Fuzz nabuhi sulod sa

daghang katuigan, himsog ug malipayon. Sa hinapos nga bahin sa senior year ni Dallin sa high school, gisangun siya sa paghatag og demonstrasyon alang sa iyang klase sa pangpubliko nga pagpamulong [public speaking]. Nangayo siya og mga ideya gikan sa akong bana ug kanako. Gisugyot namo nga hisgutan niya ang pintuk-pintok nga mga tuku tungod kay daghan na kaayo siya og nahibaloan mahitungod niini ug mahimo niyang dad-on si Fuzz aron mapakita sa klase. Gisultihan dayon kami ni Dallin nga namatay na si Fuzz.

“Seryuso ka? Kanus-a man siya namatay?” Nangutana ko nga dili makatuo.

Gisultihan kami ni Dallin nga usa na ka semana nga namatay si Fuzz.

“Naa siya sa akong kwarto, apan ayaw kabalaka. Dili siya manimaho. Duha ka bag ang akong giputos niya.”

Human makakita sa among kakurat, mipasabut si Dallin, “Naghimo ko og eksperimento—gusto nako siyang makita nga madugta.”

Ang eksperimento ni Dallin sobra pa diay sa pagtan-aw lang niini nga madugta. Iyang langayon ang proseso pinaagi sa pagbutang ni Fuzz diha sa freezer sulod sa duha ka semana

ug dayon ipagawas aron matunaw ug dugang nga madunot.

Paglabay sa usa ka tuig, sa dihang anaa sa iyang misyon si Dallin, akong gilimpyuhan ang freezer ug nakitan si Fuzz, giputos gihapon sa duha ka bag, sa luyo. Tungod kay nangandam ko og pakete nga ipadala kang Dallin, nakahunahuna ko nga kataw-anan nga ipadala niya ang iyang gamay nga eksperimento. Mainampingon nakong gibutang si Fuzz sa usa ka kahon, giputos kini sa maanindot nga itum ug puti nga polka-dot nga papel, ug hanay nga gibutang sa pakete ni Dallin nga adunay gamayng sulat nga nag-ingon, “Adunay surprisa sulod sa imong pakete.” Dayon mahinamon akong naghulat sa iyang tubag.

“Naghunahuna ko mahitungod niana nga tuku sukad nakuha ko kini og balik,” misulat siya. “Dili kaayo sa tuko mismo, apan sa tanang panahon nga gigahin sa sakyanan matag semana aron mokuha sa mga gangis ug mobuhat sa uban pang buluhaton, maminaw sa imong mga ideya, mga istorya, ug sa imong pagpamatuod samtang diha sa sakyanan. Maayo kadto nga rason aron manglakaw ug makahigayon sa

pagpakigsulti kanimo (dili hinoon kaayo ko mosulti, apan naminaw gyud ko).”

Pagpamalit og mga gangis. Kinsay nasayud nga mahimo na nga importante? Isip mga ginikanan dili nato maplano kanunay ang panahon sa atong impluwensya. Kasagaran nga mahitabo ra gayud kini. Tingali mahitabo kini samtang nagpakatulong kita sa atong mga anak magabii, dungan nga nagsakay sa ski lift, o naay giadto nga buluhaton gamit ang sakyanan. Kinahanglang mogahin kita og panahon uban sa atong mga anak.

Ang Manluluwas mipakita sa labing mahinungdanong ehemplo sa paggahin og panahon alang sa mga anak. Human

sa taas nga adlaw sa pagtudlo sa mga Nephite, misugo si Kristo sa katawhan sa pagdala sa ilang gagmayng mga bata ngadto Kaniya. Miluhod Siya uban sa gagmay nga mga bata ug nag-ampo. Human sa pag-ampo, mihilak Siya. Ug dayon “siya mikuha sa ilang gagmay nga mga bata, sa tinagsa, ug mipanalangin kanila, ug nag-ampo ngadto sa Amahan alang kanila” (3 Nephi 17:21).

Kadto nga mga bata nasayud nga si Jesus nagmahal kanila. Andam Siyang migahin og panahon alang kanila. Naminaw Siya kanila, nag-ampo alang kanila, ug mipanalangin kanila. Kad-tong nakasaksi niini napuno sa hilabihan

nga gahum nga ang istorya mirekord, “Ang mata wala pa makatan-aw, ni ang dunggan makadungog, kaniadto, sa mahinungdanon ug kahibulongan nga mga butang diin kami nakakita ug nakadungog ni Jesus nga nakigsulti ngadto sa Amahan” (3 Nephi 17:16).

Ang impluwensya ni Jesukristo ngadto sa mga bata milungtad og mga henerasyon. Samtang mogahin kita og interes ug panahon sa atong mga anak, bisan kon miuban lang kita kanila sa pagpalit og mga gangis, hinaut nga ang atong impluwensya molungtad usab og mga henerasyon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Maine, USA.

Kon ang Usa o Duha ka mga Ginikanan Dili Mosimba

Ni Karmel Newell

Si Presidente Russell M. Nelson nagdako sa mahigugmaong panimalay uban sa mga ginikanan nga iyang gipangga pag-ayo. Apan sa dihang bata pa siya misimba siya nga wala ang iyang inahan o amahan, ug naghandom siya nga masilyo sa iyang pamilya sa templo.¹ Apan walay bata nga kinahanglang maglakaw sa dalan sa pakigsaad nga mag-inusara. Ang gugma ug pag-atiman sa mga sakop sa pamilya ug ward makatabang og suporta sa mga bata nga tingali walay suporta sa ebanghelyo diha sa panimalay. Sa katapusan, ang maayo nga mga pagtulun-an sa ebanghelyo ug maayong mga kasinatian sa panimalay ug sa simbahan makatabang sa matag bata nga mobati sa gugma sa Langitnong Amahan.

Alang sa mga Ginikanan Kinsa Motabong sa Simbahan nga Walay Kuyog nga Kapikas

- 1. Ipaambit ang mga panalangin sa ebanghelyo.** Tabangi ang inyong mga anak nga makakita nga ang pagsunod sa ebanghelyo makahatag og kalinaw—ug makapagaan sa mga palas-anon. Ipasabut nganong mipili kamo sa pag-apil sa Simbahan, nga dili mosulti og ngil-ad sa ginikanan nga mipili nga dili motabong. Ipaambit ang inyong mga pagbati kon sa unsang paagi ang pagtuman sa inyong pakigsaad sa bunyag naghatag kaninyo og kahupayan ug giya.
- 2. Pag-ugmad og positibo nga kinaiya.** Tabangi ang mga bata nga makakita sa kaayo diha sa ilang pamilya.

Ang pakigsulti sa mga bata mahitungod sa kaayo nga ilang nasinati sa panimalay ug sa simbahan makatabang kanila nga mobati sa gugma sa Langitnong Amahan.

Makatabang usab kamo kanila nga makakita sa kaayo diha sa ilang mga magtutudlo, mga lider, ug mga miyembro sa ward sa Simbahan. Hisguti kon unsay nakat-unan sa inyong mga anak diha sa simbahan. Ayaw tutuki ang mga kahuyang o dili sensitibo nga mga sulti sa uban. Hinoon, pamulong sa positibong paagi ug pagpakita og kaandam sa pagkat-on gikan sa uban.

- 3. Padayon og trabaho bisan pa sa negatibong mga emosyon.** Tabangi

ang mga bata sa pagsabut sa negatibong mga emosyon, sama sa kahadlok, kamingaw, kasagmuyo, ug kasuko. Dayon makatabang kamo kanila sa pag-atubang sa ilang mga emosyon pinaagi sa pagdrowing, pagdula, o pakigsulti. Kon gikinahanglan, mahimo usab kamong magtinguha og propesyonal nga tabang. Ang pag-ayo sa samaran nga mga kasingkasing makatabang sa tanan nga mahimong mas mahinangpon sa espirituhanong mga pagbati ug

makabaton og mas maayo nga mga kasinatian sa simbahan.

4. **Pangayo og tabang kon gikinahanglan.** Kon nagkinahanglan kamo og tabang, ayaw paghulat nga dunay motanyag og tabang. Usahay ang mga lider sa Simbahan ug mga miyembro sa ward dili makamatikod sa panginahanglan, o tingali magpanuko sila sa pagtabang kon wala dapita. Kon ang usa ka bata nagkinahanglan og panalangin, ikonsiderar sa mainampoong paagi kon si kinsa ang makatabang, ug dayon hangyao. Iksiderar usab kon si kinsa ang mahimo ninyong tabangan.

Alang sa Tanang Hingkid

1. **Timan-i ug higugmaa ang mga bata nga motambong sa simbahan nga wala ang usa o duha ka ginikanan.** Ilha ang ilang mga ngalan ug abiabiha sila uban sa kainit ug kamabination. Pugngi ang paghukom kabahin sa ilang mga kahimtang, ug ayaw pangutana mahitungod sa mga ginikanan nga wala motambong. Samtang ang mga bata mobati og sinserong gugma gikan sa kaubang mga miyembro sa Simbahan, mas dako og kalagmitan nga morelaks sila, makat-on, ug mobati sa Espiritu.
2. **Mahimong sensitibo sa espesyal nga mga panginahanglan.** Kon ang mga bata motambong sa simbahan nga wala ang usa o duha ka mga ginikanan, hunahunaa kon sa unsang paagi ang piho nga mga pagtulun-an o mga kalihokan mahimong makaapekto kanila. Sa usa ka leksyon mahitungod sa mga panalangin sa pagkapari, itudlo nga ang tanan mahimong makaangkon niini nga mga panalangin. Kon ang usa ka kalihokan maglakip sa mga ginikanan, ilakip ang tanan nga mga ginikanan. Pagmatnong sa mga bata nga tingali adunay sensitibo nga mga pagbati sa espesyal nga mga

adlaw sama sa Adlaw sa mga Amahan [Father's Day] o Adlaw sa mga Inahan [Mother's Day].

3. **Tabangi sila sa paghigugma ug paglig-on sa ilang pamilya.** Tudloi ang mga bata nga ang pamilya gi-orden sa Dios.² Awhaga sila nga ikalipay ang kaayo diha sa ilang mga pamilya. Ang buhat sa family history makatabang sa mga bata nga makaamgo nga ang ilang pamilya misugod sa wala pa sila matawo. Ug ang paghimo sa buhat sa family history makapanalangin kanila “sa dugang nga kasuod ug hingpit nga kalipay sa [ilang] pamilya.”³
4. **Tudloi sila sa tinuod nga doktrina.** Ang kabubut-on maoy usa ka mahinungdanong doktrina diha sa plano sa kaluwasan, ug ang mga anak dili responsable sa mga pagpili ug mga sala sa ilang mga ginikanan (tan-awa sa Moises 6:54). Ang mga problema sa mga ginikanan dili sayop sa ilang mga anak o responsibilidad sa ilang mga anak nga tarungon. Ang pagkasayud niini makatabang sa mga bata nga dili kaayo mabalaka sa mga butang nga dili sila makausab ug magpasalamat sa daghang inadlaw nga mga panalangin sa pamilya.

Si Presidente Henry B. Eyring, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mitudlo: “Gusto gayud sa atong Langitnong Amahan nga pundukon ug panalanginan ang tanan sa Iyang pamilya. Ang Iyang plano naghatag sa tanan Niyang mga anak sa oportunidad nga modawat o mosalikway sa Iyang pagdapat. Ug ang mga pamilya maoy sentro niini nga plano.”⁴ ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa ang Russell M. Nelson, “Pagpadayag alang sa Simbahan, Pagpadayag alang sa Atong mga Kinabuhi,” *Liahona*, Mayo 2018, 93–96.
2. Tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Mayo 2017, 145.
3. Quentin L. Cook, “Ang Hingpit nga Kalipay sa Buhat sa Family History,” *Liahona*, Peb. 2016, 27.
4. Henry B. Eyring, “Pagpundok sa Pamilya sa Dios,” *Liahona*, Mayo 2017, 20–21.

PARA SA MGA BATA

Anaa sa *Higala*:

- Ang kasinatian sa pagkabata ni Presidente Nelson: “Mapasalamaton alang sa mga Ginikanan” (Hunyo 2019, pahina H2)
- “Usa ka Bag-ong Kapitulo” (Hunyo 2019, pahina H4)
- “Ang Unang Future Father’s Day ni Steven” (*Liahona*, Hunyo 2015, pahina 72)

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

Anaa sa *Liahona*:

- “Ang Kinabuhi usa ka Marathon” (Abr. 2019, pahina 54)

Ang Perpekto nga Plano

Kanus-a man ang katapusang higayon nga napakyas ang imong mga plano? Sa miaging semana? Ang akoa napakyas. Bisan unsa pa ka perpekto sa atong mga plano, **ang wala damhang mga kausaban sa atong kinabuhi** mora og mahitabo sa tanan. Wala gayud ako magplano nga kaupat makuhaan og gisabak tali sa akong duha ka mga anak, apan nahitabo kana. Kon ang mainampoong hinimo nga mga plano mosurprisa kanato sa wala damha nga mga paagi—o dili gayud molampus—**unsa man ang atong buhaton?** Niini nga isyu, ang batan-ong mga hamtong gikan sa lain-laing kahimtang mopaambit og mga tubag nga ilang nakap-lagan alang niini nga pangutana sa dihang ang ilang plano sa pamilya wala mahitabo sumala sa giplano.

Alang kanako ug sa akong bana, ang makuhaan sa gisabak nakapausab sa among mga plano ug nakapaguol pag-ayo (tan-awa sa pahina 44). Alang ni Katherine ug sa iyang bana, ang paghashas sa mga opinyon sa katilingban aron sa pagpangita sa tingog sa Ginoo nahimong babag sa ilang dalan (tan-awa sa pahina 48).

Sa dugang nga pang-digital lamang nga mga artikulo, gipaambit ni Christina ang iyang mga kahad-
lok ug pagpanuko mahitungod sa pagkahimong inahan, ug gidetalye ni Brian kon sa unsang paagi ang gisangon nga buluhaton sa kasundalohan hapit

motapos sa mga plano niya ug sa iyang asawa. Si Katie, usa ka young single adult, mihatag og panabut sa mahangturong kinaiya sa atong pagkatawo isip mga ginikanan.

Naghulat man kamo og mga anak nga mopanalangin sa inyong panimalay, dugangan ang gidaghanon sa mga anak kay sa orihinal ninyong giplano, o naghulat lamang nga maminyo, usa ka butang ang sigurado: **Ang Langitnong Amahan adunay perpekto nga plano**, ug kanunay Siya nga naggiya ug nagsuporta kanato sa personal, tinagsa-tagsa nga mga paagi samtang nagtinguha kita nga mapahiangay ang atong kabubut-on sa iyang kabubut-on.

Bisan unsa pa man ang resulta, ang yano lamang nga **pagpaningkamot nga makadala og mga anak nganhi sa kalibutan** mopanalangin kanato og mas lawom nga panglantaw sa talagsaong plano sa Langitnong Amahan alang sa kalipay. Bisan asa man kamo karon sa inyong paningkamot sa pag-ugmad og pamilya, samtang inyong basahon ang among mga istorya, kinasingkasing akong nanghinaut nga ang Espiritu Santo mogiya kaninyo ngadto sa mga hunahuna o mga tubag nga makatabang kaninyo sa inyong dalan.

Malipayong pagbasa!

Martina M. Bracht

BATAN-ONG MGA HAMTONG [YOUNG ADULTS]

LABING MAAYO NGA TAMBAG . . .

Ang batan-ong mga hamtong mipa-ambit sa labing maayong tambag nga ilang nadawat sukad mahitungod sa pagkaangkon og mga anak:

“Sa dihang naminyo kami, usa ka talagsaong magtutudlo miingon nga usa kini ka desisyon tali kanimo, sa imong kapikas, ug sa Ginoo. Mipasidaan siya kanamo nga kasagaran ang mga tawo moingon nga kini tali sa bana ug asawa apan dili iapil ang Ginoo. Ang pagpaapil sa Ginoo sa among mga desisyon mipanalangin kanamo labaw pa sa akong masulti.”

—**Bonnie Cornick, Idaho, USA**

“Ayaw paghulat sa ‘hingpit nga panahon’ aron makabaton og mga anak—maghulat kamo niana sa hangtud.”

—**Annie Hall, Queensland, Australia**

“Ayaw kabalaka sa unsay gisulti sa uban! Kana tali ra kanimo ug sa imong kapikas ug sa Langitnong Amahan.”

—**Kulani Walters, Auckland, New Zealand**

Unsa ang labing maayo nga tambag nga imong nadawat sukad mahitungod sa pagbuntog sa kalisdanan? Ipadala kanamo ang imong tubag diha sa liahona.lds.org hangtud sa Hunyo 30, 2019.

IPAAMBIT ANG IMONG SUGILANON

Aduna ka bay talagsaon nga sugilanon nga mapaambit? O gusto ka ba nga makakita og mga artikulo mahitungod sa piho nga mga hilisgutan? Kon mao, gusto namong makadungog gikan kanimo! Mahimo nimong isumiter ang imong mga artikulo o ang imong feedback sa liahona.lds.org.

MAHITUNGOD SA BATAN-ON NGA MGA HINGKUD [YOUNG ADULT] NGA MGA TAGSULAT

Si **Marianne von Bracht**

malipay sa panahon sa pamilya, musika, ug kahayag sa adlaw. Isip usa ka lumad sa Michigan, USA, diin ang adlaw dili kanunay nga mosanag, nasayud siya nga ang Kahayag ni Kristo makapasanag sa bisan unsang adlaw, bisan unsa pa ang inyong nasinati.

Si **Katherine Ramirez de**

Pineda gikan sa Managua, Nicaragua, ug mipasakop sa Simbahan sa dihang nag-edad siya og 18 anyos. Mieskwela siya kon unsaon sa pagtudlo og Iningles isip langyaw nga pinulongan ug nagtrabaho isip magtutudlo sa elementarya. Siya ug ang iyang bana nasilyo didto sa Guatemala City Guatemala Temple ug adunay tulo ka matahum nga mga anak.

Si **Katie Sue Embley** naghuhuna nga ang kalibutan puno sa matahum nga mga tawo kansang mga istorya kinahanglang mapaambit.

Nagtuon siya og journalism ug Espanyol, sa tumong nga makapaambit og kaayohan.

Si **Brian Morrill**, iyang asawa, ug ilang duha ka mga batang babaye nagpuyo sa Naval Station Norfolk sa Virginia, USA. Isip usa ka tinyente, nagtrabaho siya isip usa ka naval flight officer diha sa E-2 Hawkeye nga eroplano.

Si **Christina Crosland** bag-o lang nga migradwar gikan sa Brigham Young University. Iyang gigahin ang iyang libre nga mga oras sa pagbasa ug pagpangolekta og mga libro alang sa iyang umaabut nga gipangandoy nga library. Siya ug ang iyang bana karon nalipay sa ilang bag-ong balay sa Texas, USA, uban sa ilang batang babaye.

NIINI NGA SEKSYON

44 Naghulat diha sa mga Stoplight sa Kinabuhi

Ni Marianne von Bracht

48 Napanalanginan pinaagi sa Pagkaangkon og mga Anak

Ni Katherine Ramirez de Pineda

SA DIGITAL LAMANG

Ang Atong Mahangturong Pagkatawo isip mga Ginikanan

Ni Katie Sue Embley

Ang mga Panginahanglan sa Navy—ug sa Among Pamilya

Ni Brian Morrill

Pagbuntog sa Akong Kahadlok nga Makaangkon og mga Anak

Ni Christina Crosland

Pangitaa kini nga mga artikulo ug daghan pa:

- Sa liahona.lds.org
- Sa **YA Weekly** (ubos sa Batan-ong mga Hamtong [Young Adults] nga seksyon sa Gospel Library)
- Sa [facebook.com/liahona](https://www.facebook.com/liahona)

Naghulat diha sa mga Stoplight sa Kinabuhi

Ang sagunson nga pagkakuha sa gisabak mora og nagsunod nga mga stoplight sa akong kinabuhi, apan samtang midangup ako sa Ginoo, akong nakaplagan nga ang matag pagkawala giubanan og kalinaw, panglantaw, ug paglambo.

Ni Marianne von Bracht

Ang akong mga tudlo hugot nga mikuport sa manubila samtang mabalakon ko nga mitutok sa pulang suga sa trapiko. Sa dihang sa katapusan nausab na kini ngadto sa berde, paspas akong mipadayon apan mihunong na usab sa lain nga daw walay katapusang stoplight. Mga 10 minutos pa una ko maabut sa leksyon uban sa mga suster missionary nga sugdan na unta 5 minutos na ang milabay. Kon mas maalamon pa ko nga inahan, nakatag-an unta ko sa 15 minutos nga saput sa akong hapit na tres anyos nga anak nga babaye sa dihang migawas kami sa pultahan, apan wala. Oo, ang kalibutan magpadayon gihapon kon maulahi ko, apan tungod kay naningkamot ko nga mobuhat og maayo, dili ba ako angayan sa labing minos *pipila* ka mga suga sa trapiko nga mopabor kanako? Samtang wala koy pasensya nga naghulat sa laing stoplight, mabati nako ang akong kasagmuyo nga nagpadulong na sa kasuko. “Naningskamot ko nga mobuhat og maayo; naningskamot sa akong labing maayo! Asa man ang tabang nga akong gikinahanglan?”

Baynte ka bulan ang milabay, nakaplagaan nako ang akong kaugalingon nga nangutana og susama nga pangutana sa susama nga sitwasyon, gani lang sa usa ka dapit nga malinawon ug mahilum nga wala sa akong sitwasyon sa stoplight.

Sa Sagradong Kakahoyan, sa Palmyra, New York, ang mga dahon bag-o lang nanubo sa tabunon nga mga sanga nga naglibut kanako. Ang bag-ong naberde nga katanuman nga nagkatag sa yuta daw mitayhop og kinabuhi sa kahanginan. Ang kasikas lamang nga namugna sa hinay nga huyuhoy, ang among stroller, ug ang akong mga tunob ang akong nadunggan—walay mga sakyanan, walay mga dalan, walay kusog nga pag-istoryahanay. Apan bisan pa sa kahilum, ang akong hunahuna napuno sa mga pangutana ug kawalay kasingurohan. Ang akong bana, si Lance, ug ako nagpaabut og 72 ka lisud nga mga oras aron manawag ang akong doktor uban sa resulta sa dinaliang ultrasound ug pag-eksamin sa dugo. Desperado ko alang sa mga tubag ug kahupayan.

Pagdawat og Kahupayan

“Ang Ginoo miduaw kanila uban sa iyang Espiritu, ug miingon ngadto kanila: Magmahupayon. Ug sila nahupay” (Alma 17:10).

Nakaplagaan nako ang akong kaugalingon nga nakatutok sa mga bulak nga nakalahutay sa tingtugnaw diha sa gawas sa Palmyra New York Temple. Ang akong hunahuna hingpit nga mihulma sa mga pangutana nga naghasol niini: “Kon mawala kanako kining akong gimabdos, ngano man? Unsay sunod?” Sama sa hinay nga huyuhoy sa tingpamulak sa akong palibut, gipamulong sa Ginoo sa akong hunahuna ang kahupayan nga akong gipangandoy. Wala na ko magkinahanglan sa doktor nga mopahibalo kanako; nasayud ko nga mawad-an ako niining akong gimabdos, apan kalit nakong nasabtan nga kining gamay nga kalag anaa sa perpekto, mahigugmaong mga kamot sa Langitnong Amahan. Diha-diha dayon, ang kawalay paglaum nga mipuno kanako gipulihan og makahupay nga kalinaw nga mitabang nako sa misunod nga mga semana ug mga bulan.

Naghulat sa Berdeng Suga

*"Mapasalamaton ko sa daghang paagi nga gidu-aw ko sa Ginoo uban sa Maghuhupay dihang nagkinahanglan ko og kahupayan. Apan ang Amahan sa Langit wala lang maghunahuna sa atong kahupayan apan mas labaw pang naghunahuna sa atong paglambo."*¹ —*Presidente Henry B. Eyring*

Pipila ka adlaw human sa pagbisita sa Palmyra, nasinati nako ang makapahugno nga pagkakuha sa gisabak. Bisan og ang pagbati sa kalinaw mipadayon sa pagtabang kanako, naluya ako sa pisikal ug emosyonal tungod sa pagkawala sa gisabak ug dili andam sa mga paghulat nga misunod. Una nakong gihulat ang mga resulta sa laboratoryo, nga nagpakita og talagsaon nga partial moral pregnancy [komplikasyon sa pagsabak]. Dayon naghulat ko sa mga pag-eksamin sa dugo matag semana, matag duha ka semana, ug sa katapusan matag bulan aron sa pagsiguro nga walay mga timailhan sa posible nga pagsangpot ngadto sa kanser. Bisan sa taas nga mga bulan sa paghulat, dali namong nakita ni Lance ang impluwensya sa Ginoo nga naghupay ug nagpaniguro kanamo niana nga panahon. Ang partial moral pregnancy walay malungtarong mga epekto, ug human lamang sa unom ka bulan ang akong doktor miingon nga mahimo na usab kaming mosulay nga makaanak. Nahibalik ako sa dalan sa pag-uswag diha sa akong kinabuhi; ang kahayag sa katapusan nausab gikan sa pula ngadto sa berde.

Apan wala lang kaabut og tulo ka bulan ug paglabay sa pipila ka mga pag-eksamin sa dugo, nakuhaan na usab ako sa akong gisabak—niining panahuna usa lang ka semana sa dili pa ang Pasko. Milabay ang laing tulo ka bulan ug misaka ang akong paglaum human sa laing positibo nga pregnancy test [pagsusi kon mabdos ba o dili]—apan lain na usab nga stoplight.

Pagsulay sa Pagtuo

*"Bisan kon kita adunay lig-on nga pagtuo, daghang mga kalisdanan ang dili tangtangan. . . . Kon ang tanang oposisyon gipugngan, kon ang tanang balatian gikuha, niana ang unang mga katuyoan sa plano sa Amahan mapakyas."*²

—*Elder David A. Bednar*

Namabdos ako pag-usab, ug ang sunod nga petsa nga gipangagpas nga manganak ko duol sa mosunod nga Pasko. Maayo ang akong gibati niini nga pagmabdos. Among nakita ang pinitik

sa kasingkasing pinaagi sa nag-una nga ultrasound ug nasayud nga ang mga sakop sa pamilya nag-ampo alang kanamo. Samtang naglingkod kami sa usa ka sesyon sa pagtuga [endowment] sa templo usa ka adlaw, aduna akoy nagsunod nga mga hunahuna: "Kon mawad-an ako niining akong gimabdos, magpabilin bang lig-on ang akong pagtuo? Siyempre magpabilin kini. Apan siyempre dili na ko makuhaan pag-usab sa gisabak tungod kay niining panahuna andam akong modawat sa kabubut-on sa Ginoo bisan unsa pa ang mahitabo."

Bisan pa sa akong positibo nga kinaiya, paglabay sa pipila ka semana akong nakita ang mga timailhan, ug misugod sa sakit nga proseso nga akong gibati nga pamilyar na kaayo. Wala magpabilin lig-on ang akong pagtuo sama sa akong gidahum. Ang mga tubag nga nakatabang kanako sa milabay nga mga pagkakuha sa gisabak daw dili na karon igo. Mibati ko og depresyon. Mibati ko nga masulub-on, haw-ang, ug gani medyo nabudhian. Ang akong bana ug ako dili lamang ang mga tawo nga naghulat sa Ginoo; ang among anak nga babaye kanunayng misulti kanamo kon unsa ka gusto niya nga adunay manghud nga lalaki o babaye. Ang among mga kasingkasing nasakitan usab para kaniya. Samtang akong gitugyan ang akong huyang nga mga pagbati ngadto sa Ginoo diha sa mainiton nga pag-ampo, nakadawat na usab ako og klaro nga saksi nga ang Langitnong Amahan nahibalo gayud sa akong kasakit ug mga kahimtang ug nga Siya nahigugma kanako. Bisan tuod ang akong mga kahimtang nagpabilin nga mao ra gihapon, kining tam-is ug yano nga kasinatian milagrusong mipagaan sa palas-anon nga akong gibati ug mihatag kanako sa abilidad nga makasagubang ug gani mobati og kalipay samtang mipadayon ko sa akong inadlaw-adlaw nga pagpakabuhi. Bisan unsa pa ang umaabut, ma-OK ra ko.

Sa dihang ang genetic testing mibalik paglabay sa pipila ka bulan nga walay mga tubag, naglibog na usab kami mahitungod sa katuyoan niini nga mga kapakyasan sa among kinabuhi. Nangingkamot ko nga ihiklin ang akong kaugalingong mga tinguha ug ipahiangay ang akong kabubut-on sa kabubut-on sa Ginoo, apan sa lisud nga mga higayon ang kasingkasing makatuaw, "Unsay angay nakong makat-unan gikan niini? Nangingkamot ko nga mobuhat og maayo! Asa man ang tabang nga akong gikinahanglan?"

Pag-usab sa Akong Reaksyon

“Ang kalisud anaa kanunay! Kitang tanan adunay mga hagit. Ang kalainan mao ang atong reaksyon sa kalisud.”³ —Elder Stanley G. Ellis

Walo ka bulan human sa akong ikaupat nga pagkakuha sa gisabak ug pipila lang ka semana human sa akong makaluya nga biyahe aron makighimamat sa mga sister missionary, malinawon akong nagpaabut sa stoplight sa akong pagpauli sa dihang miabut ang akong mga tubag. Samtang nagtan-aw ko sa mga sakyanan nga naghunong tupad kanako ug sa mga sakyanan nga nag-una kanako, nakaangkon ko og mahangturong panglantaw sa akong kinabuhi. Kalit nakong naamguhan nga ang labing importante sa akong panaw mao nga magpabilin ko sa dalan nga modala kanako balik ngadto sa akong langitnong panimalay. Unsa ka daghan ang mga “stoplight” nga akong hulaton walay epekto sa akong destinasyon. Giunsa nako kini sa pag-atubang mao ang adunay epekto.

Gisugdan nako sa pagmahal ang matag stoplight sa akong kinabuhi, sa pinasumbingay ug literal nga paagi. Imbis sa nausik nga panahon, ang matag usa nahimong oportunidad sa pag-angkon og pailub ug pagkakuha og panglantaw nga moabut lamang pinaagi sa paghulat. Sama nga ang matag pulang suga sa trapiko giparisan og berde nga suga sa laing direksyon, akong nakita nga ang matag stoplight sa akong kinabuhi miabli og oportunidad alang sa paglambo, dili lang gyud sa paagi nga giplanuhan nakong molambo nianang higayuna. Imbis nga maglunang diha sa mga kasagmuyo, misugod ko sa paglipay diha sa oportunidad sa pag-uswag nga gihatag sa matag wala damha nga mga panghitabo.

Pagtutok nganha sa Manluluwas

“Usa ka kritikal nga pangutana nga pamalandongan mao ang ‘Asa man nato ibutang ang atong pagtuo?’ Ang ato bang pagtuo nakatutok lang nga gustong mahupay ang kasakit ug pag-antus, o lig-on kining nakasentro sa Dios Amahan ug sa Iyang balaang plano ug ni Jesus ang Kristo ug sa Iyang Pag-ula?”⁴ —Elder Donald L. Hallstrom

Duha ka dugay nga mga tuig human sa unang higayon nga nakuhaan ko sa gisabak, nanganak ko og usa ka matahum, himsog nga batang lalaki. Sa panahon paingon nianang malipayon nga adlaw sa among pamilya, nakaamgo ko nga si Jesukristo wala mag-antus alang kanako aron tangtangan ang tanang pag-antus sa akong kinabuhi. Hinoon, Siya nag-antus aron ako malig-on ug motubo gumikan sa mga hagit nga akong giatubang. Bisan tuod ang subo nga mga panahon nga mamatyan ug ang tag-as nga mga bulan sa paghulat sakit gihapong hinumduman, nahimo kining importanting handumanan sa akong kinabuhi. Niadtong sagradong mga higayon, akong nasabtan nga personal nga nahibaloan sa Manluluwas ang indibidwal nako nga mga pag-antus. Gitabangan ko Niya sa paagi nga mahimo lamang sa tawo nga nahibalo sa akong personal nga mga kasubo. Samtang ang oposisyon sa atong kinabuhi kasagaran daw makapakgang sa atong mga plano sa pag-uswag, ang Ginoo migamit niana nga oposisyon aron sa pagduso kanato ngadto sa mas taas nga tumong—sa pagkasayud ug pagpabilin diha sa Iyang gugma. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Texas, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Henry B. Eyring, “Kaninyo Ihatag Ko ang Akong Kalinaw,” *Liahona*, Mayo 2017, 17.
2. David A. Bednar, “Pagdawat sa Kabubut-on ug Panahon sa Ginoo,” *Liahona*, Ago. 2016, 22.
3. Stanley G. Ellis, “Misalig Ba Kita Kaniya? Ang Kalisud Makaayo,” *Liahona*, Nob. 2017, 113.
4. Donald L. Hallstrom, “Nahunong ba ang Adlaw sa mga Milagro?” *Liahona*, Nob. 2017, 90.

Ang mga tawo nangutana kanamo tungod sa pagka-angkon og dugang nga mga anak, apan pinaagi sa among mga anak, mas maayo namong nasabtan ang gugma sa Langitnong Amahan ug napa-lambo ang among balaang potensyal.

Napanalanginan pinaagi sa Pagkaangkon og mga Anak

Ni Katherine Ramirez de Pineda

Mao ni ang inyong katapusang anak?" Sa dihang mabdos ko sa akong ikatulong anak, aduna nay duha ka mga bata ubos sa edad nga lima ka tuig, ang mga tawo kasagaran daw adunay opinyon mahitungod sa akong mga anak. "Mao kini ang imong katapusang anak?" "Dili kaha paspas ra kaayo mo?" "Unsa man ang imong buhaton sa tulo ka mga bata?" mao ang mga pangutana nga kasagaran nakong madunggan. Bisan tuod masabtan ra kini, tungod kay ang mga tawo sa akong nasud kasagaran adunay usa o duha lamang ka mga anak tungod sa isyu sa ekonomiya, ang wala masayri sa mga tawo mao nga sa dihang ang akong bana ug ako nag-date pa, among gihisgutan kon pila ka mga anak ang among gusto ug kanus-a kami manganak. Ang pagplano sa pamilya mao ang usa ka importante ug seryoso nga desisyon alang kanamo, busa kina-hanglan kaming duha ang mobuhat niini, kanunay nga nagtinguha sa giya sa Dios.

Naminaw kami sa Espiritu kay sa mga tingog niadtong naglibut kanamo, ug napanalanginan kami pinaagi sa pagka-angkon og mga anak.

Sa dihang ang Ginoo mihimo og pakigsaad kang Abraham, misaad Siya kaniya og daghan nga kaliwatan (tan-awa sa Genesis 17:5-6; 22:17). Gikan niana nga tudling sa kasulatan, atong masabtan nga alang sa atong Langitnong Amahan, ang pagkaangkon og mga anak maoy usa sa labing mahinungdanon nga mga panalangin nga atong madawat. Pinaagi sa atong kaliwatan, mas maayo natong masabtan ang gugma sa atong Langitnong Amahan, ug atong mapalambo ang atong balaan ug mahangturong potensyal. Kon kamo adunay mga anak, wala lamang kamo motabang niadtong mga espiritu nga anaa sa premortal nga kinabuhi nga moanhi sa yuta ug makaangkon og lawas, apan aduna usab kamoy kahigayunan sa pagtudlo kanila sa ebanghelyo. Nagtuo ko nga pipila lang ka butang sa kinabuhi ang mas maayong

makaandam kanato alang sa kinabuhing dayon kay sa pagkaangkon og mga anak. Diha sa atong mga pamilya nga labing maayo kitang makakat-on sa paggamit sa mga kinaiya sa Ginoo. Karon nga ako usa na ka mama, napahinumduman ko matag adlaw kon unsa kaimportante nga magpabiling duol sa akong Langitnong Amahan. Kanunay ko nga nag-ampo, nangayo og giya, kalig-on, ug pailub ug nagpasalamat Kaniya sa daghang mga panalangin nga miuban sa pagkaangkon og mga anak.

Ang pagkaginikanan usa ka makapausab sa kinabuhi nga kasinatian nga puno sa pipila ka mga hagit apan daghang mga kalipay. Matag higayon nga maminaw ko sa akong kinamagulangang anak nga babaye nga mokanta og awit sa Primary, o motan-aw sa akong dos anyos nga anak nga lalaki nga naningkamot sa pagpiyong sa iyang mga mata panahon sa among pag-ampo sa pamilya, o kon magkugos ko sa akong nahikatulog nga masuso nga lalaki, akong mabati ang

akong kasingkasing nga napuno sa dili mahulagway nga kalipay. Ang atong mga anak mao ang nagdasig kanato aron mopadayon sa paglahutay hangtud sa katapusan, bisan unsa pa ka daghan ang mga hagit nga atong giatubang sa kinabuhi. Mapasalamaton gayud ako sa akong Langitnong Amahan tungod sa paghatag nako og oportunidad nga mahimong inahan sa akong mga anak.

Nasayud ako nga ang atong Langitnong Amahan nahigugma kanato. Akong gibati ang Iyang gugma atol niadtong matam-is nga gamayng mga higayon nga puno sa tinuod nga mahangturong kalipay ingon man sa panahon sa mga pag-sulay. Iyang gipadala ang Iyang Anak, si Jesukristo, aron ipakita kanato ang dalan balik ngadto sa atong langitnong panimalay. Gimahal nako ang akong pamilya, ug nasayud ako nga ang mga pamilya mahimong mag-uban sa kahangturan. ■
Ang tagsulat nagpuyo sa Managua, Nicaragua.

Sa eskwelahan nga ako karong gitambongan,

diyutay ra kaayo ang mga miyembro. Busa importante ang pagsunod sa akong mga sumbanan tungod kay mao ra kini ang bugtong paagi nga mosanag ang kahayag sa ebanghelyo pinaagi kanako aron ang dili mga miyembro sa katapusan makasabut ug posibleng magpasakop sa Simbahan. Tingali dili karon, apan usa ka adlaw maka-hinumdom sila nga aduna kining katingalahang lalaki kinsa dili moinom og iced tea ug kape, kinsa dili mamalikas, ug kinsa kabahin sa usa ka simbahan. Tingali sa umaabut ang akong ehemplo mogiya kanila ngadto sa asa sila kinahanglang maanaa.

Mahimong lisud ang magpalahi, ang makita nga lahi. Sayon ra gayud kaayo ang pagpaubos sa mga sumbanan. Ang ehemplo ug pag-ampo sa akong pamilya nakatabang gayud kanako nga magpadayon sa tibuok adlaw. Ang pag-ampo nagpahinumdom kanako sa pagsunod sa akong mga sumbanan.

Ayaw gayud pagduha-duha bisan sa makadiyot nga ang imong gibuhat saktto. Ang mga tawo kanunay nga maningkamot nga dili maayo ang imong bation tungod sa mga butang nga wala nimo buhata. Tingali dili ka mahimong maayo kaayo alang nila. Okey ra gyud kana. Ang imong Langitnong Amahan ug si Jesukristo motan-aw kanimo nga maayo tungod sa pagsunod sa mga sumbanan. Imong maamguhan sa dili madugay nga ang imong gibuhat karon nakapalipay kanimo. Sa tinuod mao kana ang mahangturong kalipay nga nagagikan sa pagsunod sa imong mga sumbanan. Busa padayon, padayon sa pagsunod sa imong mga sumbanan!

Nathan O.,

Manila, Philippines

NIINI NGA SEKSYON

52 Pagpangandam sa Kinabuhi: Paghimo og Resonable nga mga Tumong nga Mahimo Nimong Makab-ut
Ni Chakell Wardleigh

54 Ang Pagsabut sa Plano sa Kaluwasan Mihatag Kanako og Kalinaw
Ni Nance Regold J. Micabani

56 Mga Tawo sa Galilea
Ni Breanna Call Herbert

60 Mga Pangutana ug mga Tubag: Unsaon nako nga ang akong mga electronic [gadget] dili makalinga kanako sa simbahan ug sa seminary?

62 Atong Luna

64 Ang Katapusang Pulong: "Ayaw Kahadlok, Ako Nagauban Kanimo"
Ni Elder David A. Bednar

PAGHIMO OG RESONABLE NGA MGA TUMONG

nga Mahimo Nimong Makab-ut

Gusto ba nimong molambo? mahimong mas maayo sa usa ka piho nga kahanas? magkat-on og bag-ong butang? Labing siguro nga kinahanglan nimong maghimo og mga tumong aron makab-ut kini.

Ni Chakell Wardleigh

Mga Magasin sa Simbahan

Usahay mosulat kita og taas nga lista sa mga tumong ug maningkamot og maayo sa pagkab-ut niini, apan unya ato kining kalimtan o ato kining undangan. Pamilyar ba? Ngano kaha nga kon gusto nato nga mag-usab ug mahimong mas maayo, usahay dili kita makapadayon sa pagkab-ut sa mga tumong nga atong gihimo? Nan, kining tanan madeterminar kon unsa ka resonable ang atong mga tumong ug unsa ka dakong paningkamot ang andam natong buhaton!

Aniay pipila ka ideya kon unsaon sa paghimo og resonable nga mga tumong:

- **Paghimo og lain-laing mga tumong.** Tutuki ang pagpalig-on sa daghang mga aspeto sa imong kinabuhi, dili sa usa lang. Ang Manluluwas mihimo og hingpit nga ehemplo: “Si Jesus mitubo sa kaalam ug sa gidak-on ug sa kahimuot kaniya sa Dios ug sa tawo” (Lucas 2:52). Buot ipasabut, mitubo Siya sa mental, pisikal, sosyal, ug espiritwal nga paagi. Makahimo kamo og mga tumong sa pagbuhat sa ingon. Ang pagkasayud nga ang imong mga tumong nagtabang kanimo nga mahimong mas maayo nga tawo makadasig kanimo nga mopadayon sa pagbuhat niini.
- **Isulat ang imong mga tumong.** Ibutang ang imong mga tumong sa dapit nga makita nimo kini matag adlaw! Maanaa man kini sa bulletin board sa imong kwarto, sa imong locker sa eskwelahan, o gani sa imong telepono, ribyuha kini kanunay. Kon mas mapahinumduman ka sa mga tumong nga imong gihimo, malagmit nga mas mopadayon ka sa pagpaningkamot niini.

ANG LABING IMPORTANTE NGA MGA TUMONG

"Ang pagbalik ngadto sa . . . pre-sensya [sa Dios] ug pagdawat sa mahangturong mga panalangin nga moabut gumikan sa paghimo ug pagtuman sa mga pakigsaad mao ang labing importante nga mga tumong nga atong matakda."

Presidente M. Russell Ballard, Akting nga Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Mobalik ug Modawat," Abril 2017 nga kinatibuk-ang komperensya.

- **Himoa kining detalyado.** Kon mobutang ka og "Magkat-on og bag-o" sa imong lista sa mga tumong, siguradong resonable kini nga tumong, apan dili kini piho. Unsa nga matang sa butang ang gusto nimong makat-unan? Bag-ong instrumento sa musika? Bag-ong resipe? Tingali usa ka bag-ong kalingawan? I-detalye kon unsay gusto nimo nga makab-ut!
- **Gahini og panahon ang imong mga tumong.** Tungod kay ang kinabuhi saku kaayo, mahimong sayon ang paghikalimot sa imong mga tumong tungod sa eskwela, trabaho, mga higala, ug pamilya. Apan kon mogahin ka og piho nga oras sa pagtrabaho sa imong tumong matag adlaw, matag semana, o unsa ka sagad nimo gusto, dako og kalagmitan nga mopadayon ka sa pagtrabaho niini.
- **Paghimo og mugbo og tagal nga mga tumong.** Makahimo ka og dakong tumong alang sa imong kaugalingon, apan aron makab-ut kana nga tumong, kinahanglang magmalampuson ka sa gagmay nga mga tumong padulong sa pagkab-ut niini. Sa sukarang paagi, magkinahanglan ka og plano. Sama pananglit, ingnon ta nga gusto nimong modagan og marathon niining tuiga. Aron makahimo sa pagdagan og 26 ka milya (42 km), kinahanglang mosugod ka sa gamay. Paghimo og tumong nga modagan og pipila ka milya matag semana, ug dugangi sa hinay-hinay ang imong distansya matag semana. Kon mohimo kita og mga plano sa pagkab-ot sa atong mga tumong, ang Dios motabang kanato sa pagkab-ut niini (tan-awa sa Mga Proverbio 16:9).
- **Ayaw pagbuhat og sobra ra.** Ayaw paghimo og daghan kaayo nga mga tumong nga maglisud na gani ka sa paghinumdom sa tanan nga giplano-han nimong buhaton. Kon magsugod ka og pipila lamang ka importante nga mga tumong imbis nga maningkamot sa pagkab-ut og dungan sa 40, dili kaayo ka mabug-atan ug mas masaligon sa imong mga paningkamot sa pagkab-ut niini. Kinahanglang mobuhat kita sa mga butang "sa kaalam ug kahu-say; kay kini dili panginahanglan nga ang usa ka tawo kinahanglan modagan nga labaw pa kay sa iyang kusog" (Mosiah 4:27). Ug kon imong makab-ot ang usa ka tumong, mas dako og kalagmitan nga makakab-ut ka sa lain! Ang gagmay nga mga butang mosangput ngadto sa dagko nga mga butang. ■

Ang Pagsabut sa **PLANO SA KALUWASAN**

Mihatag Kanako og Kalinaw

*Sa dihang ang akong
mama nahiling nga
adunay kanser nga dili
na maayo, kagulan-
anang lamang ang akong naki-
ta sa akong umaabut.
Ug dayon mipaambit
siya sa iyang pagpama-
tuod mahitungod sa
plano sa kaluwasan.*

Ni Nance Regold J. Micabani

Pipila ka tuig ang milabay, sa adlaw sa anibersaryo sa akong mga ginikanan, ang akong mama nahiling nga adunay stage 4 pancreatic cancer. Ang mga resulta sa iyang CT scan nagpakita nga ang iyang kanser naghulga sa iyang kinabuhi ug nagkaluya ang iyang lawas. Nianang higayuna akong nasayran nga dili na magdugay ang akong mama.

Dili ako andam niana. Akong napanan-awan kon unsa ang kinabuhi nga wala ang akong mama. Ang tanan ngitngit, mangi-ub, ug masulub-on. Wala nay kalipay o katawa—ug walay mainiton nga mga paggakos gikan ni mama nga makahupay kanako. Daw wala na gayuy kinabuhi.

Milabay ang mga bulan ug ang lawas sa akong mama mipadayon sa pagkaluya. Apan ang labing nakahingangha kanako mao ang iyang tinguha nga moadto sa simbahan, moapil sa among inadlaw nga pagtuon sa kasulatan, mohatag og mga leksyon sa among mga family home evening, ug gani mokatawa uban kanamo.

Usa ka adlaw, nangutana ko kaniya, “Wala ka ba mangutana sa Langitnong Amahan? Wala ka ba matingala nganong ikaw kinahanglang adunay kanser?”

Mipahiyom ang akong mama ug mipaambit sa iyang pagpamatuod mahitungod sa plano sa kaluwasan. Miingon siya kanako nga kinahanglan ko nga makasabut sa plano sa kaluwasan aron mabati ang tinuod nga kalipay nga gihatag niini. Miingon siya nga kon nakasabut ako kon asa kita gikan, unsa ang atong katuyoan niini nga kinabuhi, ug asa kita paingon, akong masabtan nga magkauban kami kanunay, nga dili gayud siya mawala kanako. Miawhag siya kanako nga magpadayon sa pagpangandam alang sa misyon ug sa pagpaambit sa ebanghelyo ni Jesukristo ug sa plano sa kaluwasan ngadto sa uban aron makadawat usab sila sa mga panalangin sa kahupayan ug kalipay.

Nakaamgo ko nga sakto ang akong mama. Nganong mahadlok man akong mawad-an niya dinhi sa yuta kon nasayud ako nga kon mosunod lang ko sa akong mga pakigsaad ug motuman sa kabubut-on sa Amahan nga makita nako siya sa sunod nga kinabuhi? Mibati ko og kalinaw.

Paglabay sa mubong panahon, ang akong mama namatay. Panahon sa pagbilar para sa akong mama—nga usa ka pagsaulog sa iyang kinabuhi nga among gihimo sa wala pa siya gilubong—bisan og lisud kini ug naguol ako, ang tanan daw malinawon, ug mabati gihapon nako

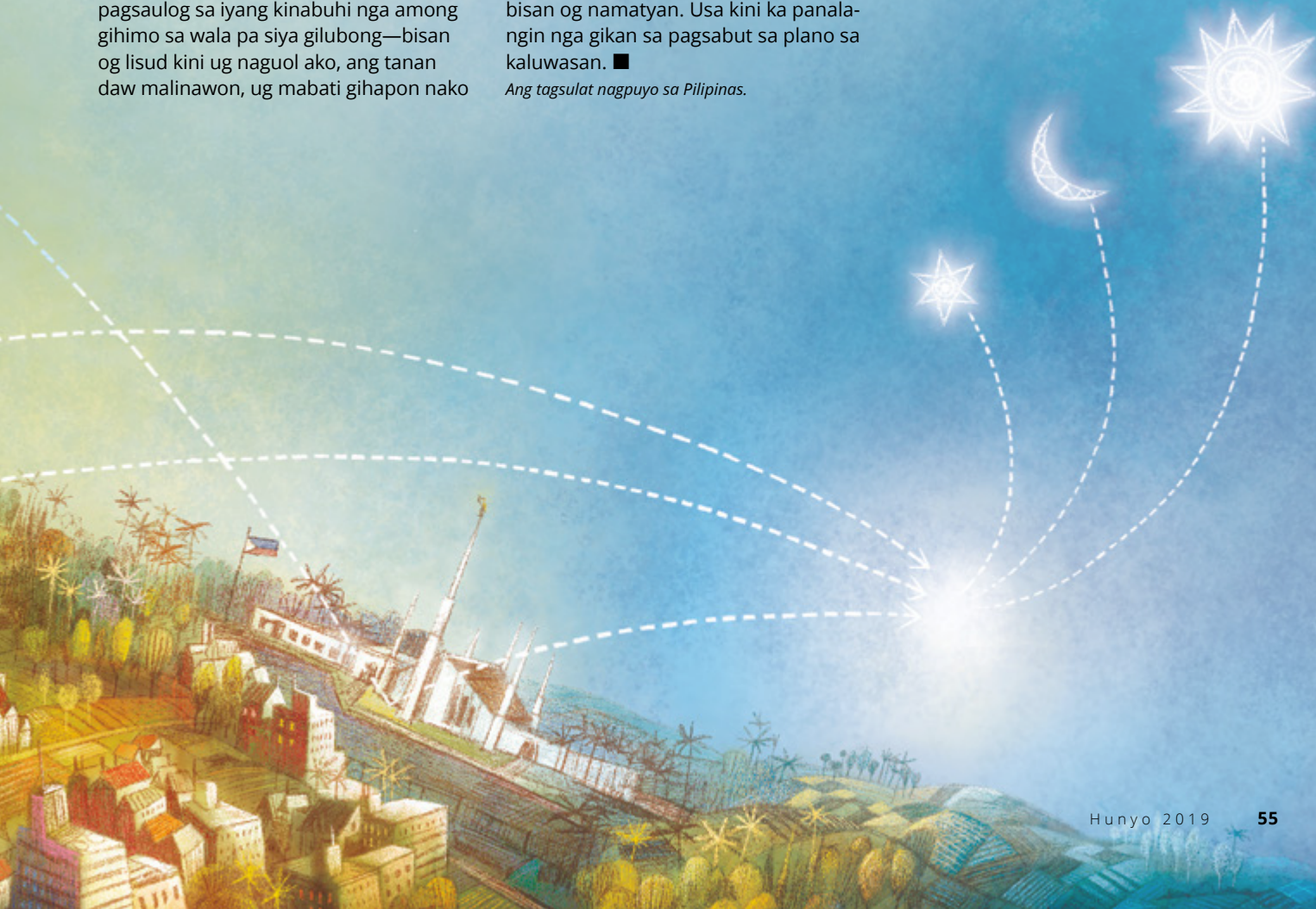
ang presensya sa akong mama. Bisan ang mga tawo sa akong palibut daw madasigon. Nasayud ko nga gibati nako ang tinuod nga panalangin sa pagsabut sa balaang plano sa Dios.

Wala madugay, sa dihang oras na nga dad-on ang akong mama sa sementeryo, usa ka batang lalaki miduol nako ug nangutana nganong wala ako maghilak. Nakahinumdom ko kon unsa ang akong hunahuna sa kamatayon sa akong mama kaniadto ug sa unsang paagi nga kagul-anan ug kasubo lamang ang akong nakita. Mipahiyom ko ug miluhod ngadto sa iyang gitas-on. Giingnan nako siya, “Nasayud ako nga makita nako pag-usab ang akong mama kon mopadayon ko sa pagsunod sa mga sugo sa Dios.” Mipahiyom usab ang bata, ug nasayud ko nga iyang gibati ang samang kalinaw nga akong gibati.

Wala na ang akong mama, apan ang kangitngit, kangiub, ug kasubo nga abi nako mopuno sa akong kinabuhi wala motumaw. Nanamilit ko kaniya ug gisultihan siya nga magkita kami sa sunod nga kinabuhi. Mibati ko og kahupayan bisan og namatyan. Usa kini ka panalangin nga gikan sa pagsabut sa plano sa kaluwasan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Pilipinas.

Aron makat-on og dugang mahitungod sa kinabuhi human sa kamatayon, basaha ang Doktrina ug mga Pakigsaad seksyon 76, diin ang Ginoo mihulagway niadtong makapanunod sa celestial, terrestrial, ug telestial nga mga gingharian ug mitandi sa himaya niadtong mga gingharian ngadto sa adlaw, bulan, ug mga bitoon.

Mga Tawo sa GALILEA

Breanna Call Herbert
Mga Magasin sa Simbahan

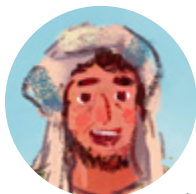
Samtang dinhi sa yuta ang Manluluwas, mitudlo ug nangalagad Siya sa daghang tawo. Kini ang pipila sa mga tawo nga gipangalagaran ni Jesukristo sa Galilea. Unsa kaha ang masulti niining mga tawhana kon makahimo pa sila sa pag-sulti sa ilang kaugalingong mga istorya nga makita diha sa mga kasulatan? Ania ang pipila ka ideya.

BATA: Nagbarug ko duol ni Jesukristo ug sa Iyang mga Apostoles. Ang mga Apostoles naglalis mahitungod sa usa ka butang, ug si Jesukristo nangutana kanila bahin niini. Nahilum og maayo ang mga Apostoles, ug walay usa nga mitubag tungod kay naglalis sila kon kinsa kanila ang labing dako sa gingharian sa langit. Ang Manluluwas dayon nangamay kanako. Mibarug ko sa ilang taliwala, ug Iya akong gikugos. Gisultihan Niya sila nga si bisan kinsa nga magpabos sama sa gamayng bata mao ang labing dako sa gingharian sa langit. (Tan-awa sa Marcos 9:33-37; Mateo 18:1-5.)

BATAN-ONG LALAKI: Nakadungog na ko mahitungod ni Jesukristo ug sa mga milagro nga Iyang gihimo alang sa mga masakiton. Busa sa dihang miadto Siya sa Tiberiades, mikuyog ko sa pundok sa katawhan nga misunod Kaniya. Daghan kaayo kami, mga 5,000 ka tawo. Aduna akoy lima ka pan nga sebada ug duha ka isda. Gikuha kini ni Jesukristo ug gipanalanginan kini. Sa milagrusong paagi, ang tanan napakakon gikan sa pagkaon nga akong dala. Apan wala kini matapos didto. Sa dihang nabusog na ang tanan, ang mga disipulo mipundok sa mga salin. Mipuno kini og 12 ka bukag. (Tan-awa sa Juan 6:5-14.)

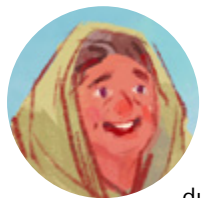
TAWO: Usa ako ka paralitiko, mao nga dili ako makalihok. Ug dugang pa niana, ako adunay dili mapugngan nga mga pagpangurog. Lain kaayo kadto. Nakadungog ang akong mga higala nga si Jesukristo nagtudlo sa usa ka balay. Nasayud sila nga makatabang Siya kanako, mao nga gisulayan ko nila sa pagdala ngadto Kaniya. Nagpunsisok sa balay, mao nga nakahukom sila nga ituntun ako paubos agi sa atop. Gibuslotan nila kini ug dayon gituntun ako ngadto sa atubangan ni Jesukristo. Sa dihang nakakita Siya nako, gisultihan ko Niya nga ang akong mga sala napasaylo na. Gisultihan ko Niya sa pagbangon ug sa pagdala sa akong higdaanan ug sa paglakaw. Ako kining gibuhat—ug nahingangha ang tanan! (Tan-awa sa Marcos 2:1-12.)

OPISYAL: Didto ko sa Cana nianang higayuna. Ug ang akong anak, kinsa didto sa Capernaum, hapit na mamatay. Nakadungog ko nga si Jesus anaa sa maong dapit, mao nga miadto ako Kaniya. Pag-abut nako, ako Siyang gihangyo sa pag-adto sa Capernaum aron sa pag-ayo sa akong anak. Misulti Siya kanako sa pagpauli sa balay tungod kay buhi ang akong anak. Mituo ko Niya. Sa akong pag-abut sa balay, gisugat ko sa akong mga sulugoon. Misulti sila kanako nga buhi ang akong anak. Ako silang gipangutana kon kanus-a siya misugod nga maarang-arang. Misulti sila kanako nga kagahapon sa ikapito nga oras. Mao kadto ang sama nga oras nga gisultihan ko ni Kristo nga buhi ang akong anak! (Tan-awa sa Juan 4:46-53.)

MARIA MAGDALENA: Si Jesukristo mipagawas og pito ka yawa gikan kanako. Misunud ko Kaniya samtang mibiyahе Siya ngadto sa daghang mga balangay sa pagsangyaw sa ebanghelyo. (Tan-awa sa Lucas 8:1-3.) Sa dihang si Kristo gilansang sa krus, didto ako duol sa krus (tan-awa sa Juan 19:25). Mibisita ko sa lubnganan diin gipahimutang ang Iyang lawas. Ako ang unang tawo nga nakakita Kaniya human sa Iyang Pagkabanhaw. Sa sinugdanan nagtuo ko nga usa Siya ka hardinero, apan sa dihang gitawag Niya ang akong ngalan, nasayud ko nga ang ako kadtong Manluluwas. (Tan-awa sa Juan 20:11-16.)

SALOME: Ako ang asawa ni Zebedeo ug inahan ni Santiago ug Juan, ang duha sa mga Apostoles

ni Jesukristo. Misunod ko ug miserbisyo Kaniya samtang didto Siya sa Galilea. Didto ako sa Golgota sa dihang gilansang Siya sa krus. (Tan-awa sa Marcos 15:37-41.) Midala ko og mga pahumot ngadto sa Iyang lubnganan aron sa pagdihog sa Iyang lawas, apan sa akong pag-abut, wala Siya didto. Hinoon, nakakita ko og tawo nga nagsul-ob og taas ug puti nga sinina. Sa sinugdanan, nahadlok ko, apan misulti siya nga dili ko angay mahadlok. Miingon siya nga si Jesukristo nabanhaw ug nga kinahanglan nakong sultihan ang mga Apostoles. (Tan-awa sa Marcos 16:1-8.)

**UGANGAN
NGA BABAYE NI
SIMON PEDRO:**

Nasakit ko og grabeng hilanat. Sa

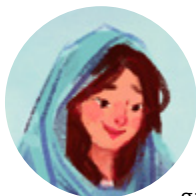
dihang nakadungog si Jesukristo niini, miadto Siya kanako. Gikuptan Niya ang akong kamot ug gipatindog ko. Diha-diha nawala ang akong hilanat. Maayo kaayo ang akong gibati nga nangalagad pa gani ko niadtong anaa sa akong palibut. (Tan-awa sa Marcos 1:29-31.)

BIYUDA SA NAIN:

Ang akong anak nga lalaki bag-o lang nga namatay. Nawad-an na ko sa akong bana.

Hilabihan ang akong pagbangutan. Bisan og dihay daghang mga tawo uban kanako, dili ko makapugong sa paghilak. Samtang giyayungan namo ang lawas sa akong anak pagawas sa ganghaan sa lungsod, usa ka tawo ang miduol kanako. Si Jesukristo kadto. Nalooy Siya kanako ug gisultihan ko nga dili mohilak. Dayon miadto Siya sa akong anak. Ang mga tawo nga nagdala kaniya mihunong. Gisultihan ni Jesukristo ang akong anak sa pagbangon. Ug mibangon siya! Milingkod siya ug misugod sa pagsulti ug miduol siya kanako. Nabuhi siya! Kaming tanan mihimaya sa Dios ug nasayud nga adunay bantugan nga propeta taliwala kanamo. (Tan-awa sa Lucas 7:11-17.)

MARIA: Nakadun-
ngog ko mahitu-
ngod sa Mesiyas nga
moabut. Wala lang
gayud ako magdahum

nga mahimong kabahin niini. Minyoonon ako ngadto ni Joseph sa dihang ang usa ka anghel misulti kanako nga ipanganak nako ang usa ka bata nga mao ang Anak sa Dios ug sa pagngalan Kaniya og Jesus. (Tan-awa sa Lucas 1:26–38.) Ug ang Mesiyas miabut gayud. Gipanganak nako Siya diha sa usa ka kwadra. Ang mga magbalantay sa karnero ug mga Mago mibisita Kaniya ug mihatag Kaniya og mga gasa. (Tan-awa sa Mateo 2:1–12; Lucas 2:1–20.) Si Jose ug ako mipadako Kaniya, apan kanunay Siyang nakapahinganha kanamo. Usa ka higayon nawala Siya sulod sa tulo ka adlaw. Sa katapusan nakit-an namo Siya sa templo. Ang maalamong mga tawo naminaw Kaniya ug nangutana Kaniya. (Tan-awa sa Lucas 2:40–52.)

FELIPE: Usa ako sa
mga Apostoles ni
Kristo. Mipadala
Siya kanamo aron sa
pagsangyaw sa Iyang

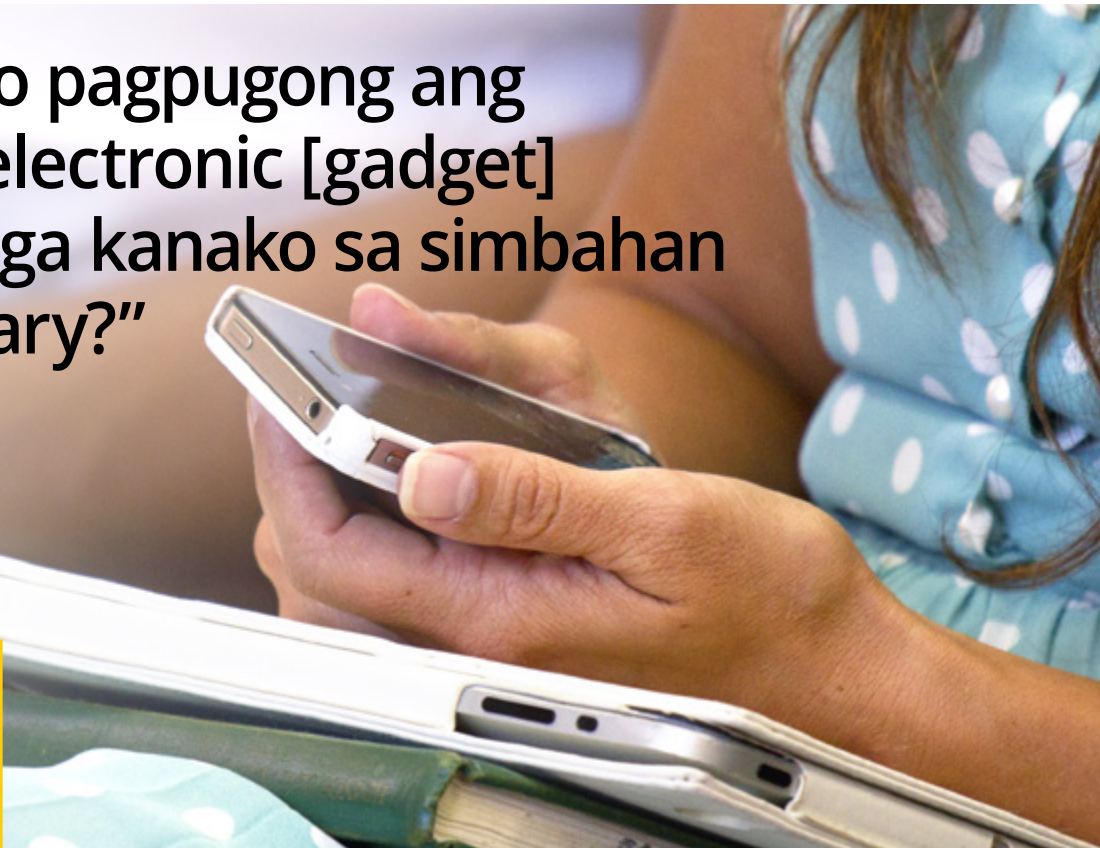
ebanghelyo. Misulti Siya kanamo nga tutokan ang nawala nga mga karnero sa Israel. Mihatag usab Siya kanamo og gahum sa pag-ayo sa mga masakiton, paglimpyo sa mga sanlahon, pagbuhì sa mga patay, ug pagpapahawa sa mga yawa. Misulti Siya kanamo nga dili magdala og kwarta o sinina, apan mipasidaan Siya kanamo nga kami pagalutuson. Apan misalig kami Kaniya tungod kay nasayud kami nga kon kami makalahutay hangtud sa katapusan kami maluwas. (Tan-awa sa Mateo 10:1–10, 17–18, 22–23.)

TADEO JUDAS:
Usa ako ka Apostol
ni Kristo. Usa ka
adlaw, sa dihang
nagtudlo Siya kanamo—

kanunay Niya kining buhaton—misulti Siya kanamo nga dili na Siya magdugay dinhi sa yuta. Misulti Siya kanamo nga kon mosunod kami sa Iyang mga sugo ug mohigugma Kaniya, moabut Siya ug mopakita sa Iyang kaugalingon ngari kanamo. Miingon Siya nga ipadala Niya ang Espiritu Santo aron sa pagtabang kanamo sa paghinumdom sa unsay Iyang gitudlo kanamo. (Tan-awa sa Juan 14:19–27.) ■

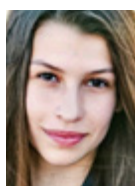
“Unsaon nako pagpugong ang akong mga electronic [gadget] nga makalinga kanako sa simbahan ug sa seminary?”

“Ang makuptan nga mga himan [handheld device], sama sa mga smartphone, mga panalangin, apan kini makapalinga usab kanato gikan sa pagpamati sa ‘malinawon nga hinay nga tingog.’ Kinahanglan nga kini atong mga sulugoon, dili atong mga agalon. . . .

“ . . . Kon ang mga smartphone mosugod na sa pagbalda sa atong mga relasyon sa mga higala ug pamilya—ug gani labaw kaimportante, sa Dios—kita kinahanglan nga mohimo og kausaban.”

Presidente M. Russell Ballard, Akting nga Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Humilom Kamo, ug Ilhon Ninyo nga Ako Mao ang Dios” (Church Educational System nga debosyonal alang sa mga young adult, Mayo 4, 2014), broadcasts.lds.org.

Dili Makita, Dili Mahunahuna

Bag-o lang ko nga nakabantay sa kahilig nakong mogamit og mga electronic panahon sa mga kali-

hokan sa simbahan ug sa kabatan-onan. Nahimo na kining kinaiya. Matag higayon nga makita nako ang akong telepono, ako dayon kining kuhaon ug susihon kon duna ba akoy bag-o nga mga pahibalo o mga mensahe sa text. Ang solusyon? Tagoan ang akong telepono aron dili nako makita. Maanaa man kini sa bag, ilawom sa lingkuranan, o gani ngadto sa usa ka higala—kon dili nako makita ang akong telepono, dili ako matintal sa paggamit niini.

Taryn M., edad 15, Florida, USA

Andama ang Imong Device aron Mamino-san ang Pagkalinga

Andama ang imong mga device sa samang paagi nga imong andamon

ang imong hunahuna ug lawas alang sa Igpapahulay. Ipahilum ang mga pahibalo sa cell phone panahon sa klase. Mahimo nimong ibutang ang Gospel Library app nga malahi sa ubang mga app aron nga kon kinahanglan ka nga mogamit sa mga kasulatan o sa notebook, dili ka malinga niadto nga mga app.

Delguimar S., edad 21, São Paulo, Brazil

Pag-ampo alang sa Panabang

Magtinguha ko sa espiritu pinaagi sa pag-ampo. Makatabang kini kanako nga dili mogamit sa akong mga electronic device sa adlawng Igpapahulay ug panahon sa seminary. Matag higayon nga mag-ampo ko sa Langitnong Amahan ug mobasa sa Basahon ni Mormon, makadawat ko og paagi nga dili mogamit sa akong mga device.

Desire M., edad 18, Comoé District, Ivory Coast

Ayaw Kalimot sa Pisikal nga mga Kopya!

Ang paggamit sa mga electronic alang sa pagtuon sa ebanghelyo maayo ra, apan usahay manghinobra na kini. Aron mapugngan ang imong kaugalingon nga dili malinga, sulayi ang paggamit ug pisikal nga mga kopya sa mga kasulatan. Ang Ginoo mogiya kanimo. Mas daghan kaayo ka og makat-unan ug imong mabati ang Espiritu.

Aiyana A., edad 13, Laguna, Philippines

Hipusa Kini

Sa simbahan, akong palungon ang tunog sa telepono ug ibutang kini sa akong bulsa gawas kon gamiton ko kini alang sa mga kasulatan. Panahon sa sakrament, dili gayud ako mogamit niini. Dili nako kini gunitan aron makalikay sa tintasyon nga mogamit niini.

William W., edad 17, Virginia, USA

Ang mga tubag gituyo alang sa tabang ug panglantaw, dili isip opisyal nga mga pamahayag sa doktrina sa Simbahan.

Unsay akong isulti kon ang akong mga higala mangutana sa atong mga gituohan mahitungod sa kaminyoon ug pamilya?

Diha sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” ang Unang Kapangulohan ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles namahayag nga “ang kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug usa ka babaye gi-orden sa Dios ug ang pamilya mahinungdanon ngadto sa plano sa Tiglalang alang sa walay katapusan nga destinasyon sa Iyang mga anak” (familyproclamation.lds.org).

Kini nga pamahayag “usa ka pahayag sa mahangturong kamatuoran” nga miabut pinaagi sa usa ka “proseso sa pagpadayag” ug dili nga “usa lamang ka pamahayag sa lagda” (Dallin H. Oaks, “Ang Plano ug ang Pamahayag,” *Liahona*, Nob. 2017, 30, 29). Mahimo ninyong ipaambit ang inyong personal nga pagtuo nga mao gayud kini, ug mahimo ninyong ipaambit ang mga panalangin nga nahatag niini nga mga kamatuoran kaninyo.

Sa pagtubag sa uban, kinahanglang likayan nato nga magminatarung sa kaugalingon o mabingkilon. Kinahanglang magtinguha kita sa paghigugma kanila. Kadtong matinuoron ug sinsero angayan sa sinsero nga tubag. Apan kon klaro nga ang usa ka tawo dili seryoso ug gusto lamang nga mobugal-bugal o mopakaubos sa inyong mga panglantaw, o kon gusto lamang sila og away, labing maayo nga likayan ang diskusyon (tan-awa sa Mateo 7:6).

Unsa May Imong Gihunahuna?

“Unsaon nako pagkahimong positibo uban sa akong mga higala nga daw magul-anon?”

Isumiter ang imong tubag ug, kon ganahan, apili og klaro kaayo nga litrato hangtud Hulyo 15, 2019, sa liahona.lds.org (i-klik ang “Mosumiter og Artikulo o Feedback”).

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitas-on o sa pagklaro.

DAGAN!

USA KA GABII, naglakaw ko padulong sa akong balay. Pipila lamang kini ka eskina gikan sa dapit diin nakigkita ko sa pipila ka mga higala sa sayo pa, apan karon ngitngit na kaayo. Maglisud ko sa pagkakita sa akong gilakwan.

Nakabantay ko og tulo ka batan-ong lalaki nga nagsunod kanako. Gipaspasan nako ang paglakaw aron makadistansya ko nila, apan padayon silang misunod kanako. Mibati ko og kabalaka sa akong kaugalingon. Dayon adunay klarong panghunahuna nga miabut kanako: dagan! Misugod ko og dagan pasaka sa bungtod. Tungason kaayo ang bungtod, apan mibati ko og kusog nga dili akoa. Sobra pa kini kay sa akong kaugalingong kusog.

Karon ang batan-ong mga lalaki nanagan usab ug nagkaduol. Dili ko sigurado kon unsay sunod buhaton. Sa makausa pa, usa ka klarong hunahuna ang misulod sa akong pangisip nga

nagsulti kanako nga moduhog sa usa ka pig-ot nga agianan. Sa paghimo nako niini, sa dako nakong kasurprisa, nakakita ko og usa ka pulis. Gikapoy tungod sa pagdagan niadto nga gilay-on ug gihangak pag-ayo, nangayo ko niya og tabang. Sa dihang ang mga batan-ong lalaki nakakita nako nga nakig-istorya sa pulis, mihunong sila sa paggukod kanako ug sa katapusan milakaw palayo. Aron sa pagsiguro nga luwas ko, gikuyogan ko sa pulis padulong sa balay.

Nianang gabhiuna gibalik-balik nako paghunahuna ang mga pag-aghat nga akong nadawat. Mibati ko og kalinaw sa pagkasayud nga ang Langitnong Amahan mitabang kanako. Nag-ampo ako aron magpasalamat Kaniya tungod sa Iyang giya. Nasayud ko nga kon atong sundon ang tingog sa Espiritu, mamahimo kitang luwas.

Martin S., Puerto Madryn, Argentina

“Makakat-on kamo unsaon sa pagsunod sa labing maayo nga giya sa tanan—ang mga paghunghong sa Espiritu Santo. Kana ang indibidwal nga pagpadayag. Adunay usa ka proseso diin mahimo kitang mapasidan-an sa espirituhanong nga kakuyaw.”

Presidente Boyd K. Packer (1924–2015), Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Spiritual Crocodiles,” *Ensign*, Mayo 1976, 31.

—
Unsaon nako nga mahimong andam sa pagpaminaw ug pagsunod sa mga pag-aghat?

1. Paghilum.

Ang paggahin og hilom nga panahon sa pagpamalandong ug paghunahuna makatabang kanimo nga makadungog sa Espiritu (tan-awa sa Salmo 46:10).

2. Paghinulsol.

Ang paghinulsol makahimo kanimong limpyo aron ang Espiritu mahimo nimong kauban (tan-awa sa Alma 34:36).

3. Pagtuon.

Kon nakahibalo ka sa mga pulong sa Ginoo, mas sayon ang pag-ila sa Iyang tingog (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 1:38).

ANG PAGBANGON RESPONSIBILIDAD NAKO

Ma-Dominggo ang akong mama kasagarang mopukaw nako aron maka-pangandam ko sa pagsimba ug moabut didto sa dili pa magsugod ang mga miting. Apan usa ka Dominggo ang akong mama wala mopukaw nako. Nakamata ko sa akong kaugalingon ug nakabantay nga wala nako madunggi ang naandang kabanha sa akong pamilya nga nangandam sa pagsimba. Gikulbaan ko nga mitan-aw sa relo ug nakaamgo nga naulahi na ko og tunga sa oras sa pagsimba. Dili na ko makaapil sa sakrament. Tingali dili na pud ko makatambong sa Sunday School.

Mibati ko nga naglibug ug biniyaan. Nganong wala man ko pukawa sa akong mama karong buntaga? Kanunay siyang mopukaw nako. Apan nakaamgo ko dayon: Dili responsibilidad sa akong mama ang pagpukaw nako aron makaadto ko sa simbahan sa saktong oras—responsibilidad nako kini. Nakahimo ko og akong kaugalingong mga pakigsaad ngadto sa Langitnong Amahan, ug akong responsibilidad ang pagtuman niini.

Wala madugay nianang adlaw mikomentaryo ang akong mama kabahin sa wala niya pagpukaw kanako aron makasimba. Miingon siya nga dili na siya mopukaw kanako pag-usab. Misulti siya kanako nga kinahanglan ko nga mohimo og akong kaugalingong paningkamot ug moangkon og akong kaugalingong pagpamatuod.

Nianang semanaha, akong nakaplagan ang akong kaugalingon nga naghuhuna kon sa unsang paagi nga dili ako makasalig kanunay sa mga pagpamatuod sa akong mga ginikanan ug sa unsang paagi nga kinahanglang mas maningkamot ko sa paglig-on sa akong kaugalingong pagpamatuod. Sukad niadto, naningkamot ko og maayo nga momata og sayo matag Dominggo aron moabut ko sa simbahan sa saktong oras ug makaambit sa sakrament. Nagkat-on ko nga makabarug sa kaugalingon sa espirituhanong paagi.

Lia Alves, Ceará, Brazil

GIKAN SA NAPATIRAN NGADTO SA MABINATION

Nagbarug ko sa usa ka linya uban sa akong mama aron mobayad sa among mga grocery. Nagpunsisok ang mga tawo sa linya, mao nga kinahanglang moduko ang akong mama ibabaw niining batang lalaki sa among atubangan aron mapalit ang among mga butang. Ang gamayng bata misugod sa pagpatid kaniya. Sa ikaduhang higayon nga mipatid siya niya, miatras ang akong mama ug miingon, “Pwede ba nga mohunong ka sa pagpamatid?”

Ang mama sa batang lalaki milingi ug misulti sa akong mama nga iyang sala nganong gipatiran siya. Daghan siya og gisulti nga makainsultong mga butang kanamo. Gisigahan nako siya sa akong mga mata sa iyang paglingi balik sa atubangan ug gibastos usab niya ang cashier! Nankingamot ko nga makalma, apan sa sulod nasuko ko. Nakahasol kini kanako. Nasayud ko nga ang nahitabo dili sayop sa akong mama o nako, apan nasakitan gihapon ko.

Sa pag-abut namo sa balay, miadto ko sa akong kwarto ug mikuha sa akong mga kasulatan. Human mobasa og usa ka minuto, gibati nako ang panginahanglan nga mag-ampo. Wala ko ganahi nga mag-ampo, apan miluhod ko ug misugod sa pag-ampo. Sa katapusan, akong nakaplagan ang akong kaugalingon nga nag-ampo alang niining babaye kinsa ngil-ad kaayo og tinagdan kanamo. Ang labing kalma nga pagbati nga sukad akong nabati mipuno kanako. Nawala na sa akong kasingkasing ang kasuko ngadto kaniya. Akong gibati ang gugma.

Teresa G., Idaho, USA

“Ayaw Kahadlok, Ako Nagauban Kanimo”

Ni Elder David A. Bednar

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

U sa ka inila nga lider sa militar kausa kusganong mipahayag: “Ayaw paimpluwensya sa inyong mga kahadlok.”¹

Samtang atong ikonsiderar ang mga butang nga nahitabo libut kanato karon, tingali makakita kita og daghang mga rason nga mahadlok, magpanagana, ug maghunahuna kon ang mga butang sa atong kinabuhi mahitabo ba gayud sa paagi nga kanunay natong gipangandoy nga mahitabo.

Ang pipila kaninyo mahimong magduhaduha o makulangan og pagsalig sa inyong kaugalingong abilidad nga magmalampuson sa temporal ug espirituhanong paagi. Tingali maghunahuna kamo kon ang mga saad sa Ginoo nga suporta ug giya—nga dali ninyong namatikdan ug naila diha sa mga kinabuhi sa daghan kaayo nga mga tawo—makita ba usab diha sa inyong kinabuhi. Tingali dili kamo sigurado nga mopahimulos sa usa ka oportunidad tungod kay dili ninyo mapanglantawan ang tanang detalye kon sa unsang paagi mahitabo ang mga butang, ug busa nagpanagana kamo sa pagsugod ug paghimo sa unang mga lakang niana nga dalan. O tingali nabalaka kaayo kamo nga makahimo og sayop nga napakyas kamo sa paglihok uban sa pagtuo ug sa pagpadayon sa unahan ug sa ingon nadugangan ang kalagmitan sa mismong kapakyasan nga inyong gikahadlok.

Ang dili magpaimpluwensya sa atong mga kahadlok nagpasabut lamang nga dili nato tugutan ang kahadlok ug kawalay kasiguroan nga maoy modeterminar sa atong dalan sa kinabuhi, nga negatibong moapekto sa atong mga kinaiya ug pamatasan, nga moimpluwensya sa dili tukmang paagi sa atong importanting mga desisyon, o mopatipas o mopalinga kanato gikan sa tanan niining kalibutan nga mahiyason, matahum, o maayo og dungog. Ang dili magpaimpluwensya sa atong mga kahadlok nagpasabut nga ang pagtuo diha ni

Ginoong Jesukristo mobuntog sa atong mga kahadlok ug nga kita mopadayon sa unahan uban ang pagkamakanunayon diha Kaniya. Ang dili magpaimpluwensya sa atong mga kahadlok nagpasabut nga mosalig kita sa paggiya, kasiguroan, ug panahon sa Dios diha sa atong kinabuhi. Mosaad ko nga ang matag usa kanato mahimong mapanalanginan ug pagapanalanginan gayud sa giya, proteksyon, ug mahangtulong kalipay samtang magkat-on kita nga dili magpaimpluwensya sa atong mga kahadlok.

Samtang mopakita kita og pagtuo diha kang Kristo ug mosalig sa Iyang mga saad, makalakaw kita ngadto sa kangitngit uban sa hingpit nga kasiguroan nga ang atong dalan pagadan-agan—bisan igo lang ang gilay-on nga mahimo ang sunod nga lakang—ug dayon ang sunod nga lakang—ug ang sunod nga lakang.

Si Joseph Smith mipahayag, “Wala kitay angay nga kahadlok kon nagmatinud-anon kita.”²

Si Presidente Thomas S. Monson (1927–2018) mitambag, “Ayaw kahadlok. Pagmaya. Ang umaabut sama kahayag sa inyong hugot nga pagtuo.”³

Samtang moatubang kamo sa inyong umaabut uban sa pagtuo, ang Manluluwas mag-una kaninyo, maanaa sa inyong tuo nga kamot ug diha sa inyong wala, ug ang Iyang Espiritu maanaa sa inyong mga kasingkasing (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakig-saad 84:88) sa tanan ninyong matarung nga mga paningkamot ug sa tanang mga adlaw sa inyong kinabuhi. ■

Gikan sa usa ka debosyon nga gihatag didto sa Brigham Young University–Hawaii niadtong Disyembre 15, 2012.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Sa Mary Anna Jackson, *Memoirs of Stonewall Jackson* (1895), 264.
2. *The Personal Writings of Joseph Smith*, ed. Dean C. Jessee, rev. ed. (2002), 338.
3. Thomas S. Monson, “Pagmaya,” Abril 2009 nga kinatibuk-ang komperensya.

Natawo sa
**San Leandro,
California,**
niadtong Hunyo 15, 1952

Miserbisyo og
mision
sa Southern
Germany

Miserbisyo isip presidente sa
BYU-Idaho
gikan sa 1997
hangtud 2004

Elder **DAVID A. BEDNAR**

Naminyo kang
Susan Robinson
niadtong 1975
dito sa
**Salt Lake
Temple**

Sa bata pa, siya
**mitabang
sa iyang
pamilya sa
pagpreserbar
og prutas.**

Mipasiaw siya nga
mas daghan pa siya
og nakaon sa prutas
kay sa nabutang sa
mga garapon.

Siya ang quarterback sa
**football team
sa iyang high
school**

Nahimamat ang iyang asawa sa
usa ka dula sa flag football.
Nadani siya kaniya
sa dihang nasalo ni Susan ang iyang
taas nga pasa.

Kanhi
propesor
sa Texas Tech
University ug
sa University of
Arkansas

Migradwar sa
**Brigham Young
University**

Nakadawat og PhD
sa organizational behavior gikan
sa Purdue University

Adunay **tulo ka mga
anak nga lalaki**

Usa sa iyang paborito
nga himno mao ang
**“Manunubos
sa Israel”**
(Mga Himno ug mga Awit
sa mga Bata, nu. 5)

Gipaluyohan
isip sakop sa
**Korum sa
Napulog
Duha
ka mga
Apostoles**
niadtong
Oktubre 7, 2004

BATAN-ONG MGA HAMTONG
[YOUNG ADULTS]

**NAGPLANO SA
IMONG PAMILYA?**

Karong bulana, ang batan-ong mga hamtong mopaambit sa ilang mga kasinatian sa pag-atubang ug pagbuntog sa oposisyon sa pag-angkon og mga anak.

42

KABATAN-ONAN
**USA KA GIYA SA
PAGHIMO OG
TUMONG**

52

KAMATAYON UG KAGUOL
**PAGSABUT SA
PLANO SA DIOS**

54

BAG-ONG TUGON
**HIMAMATA ANG MGA
TAWO SA GALILEA**

26, 56

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

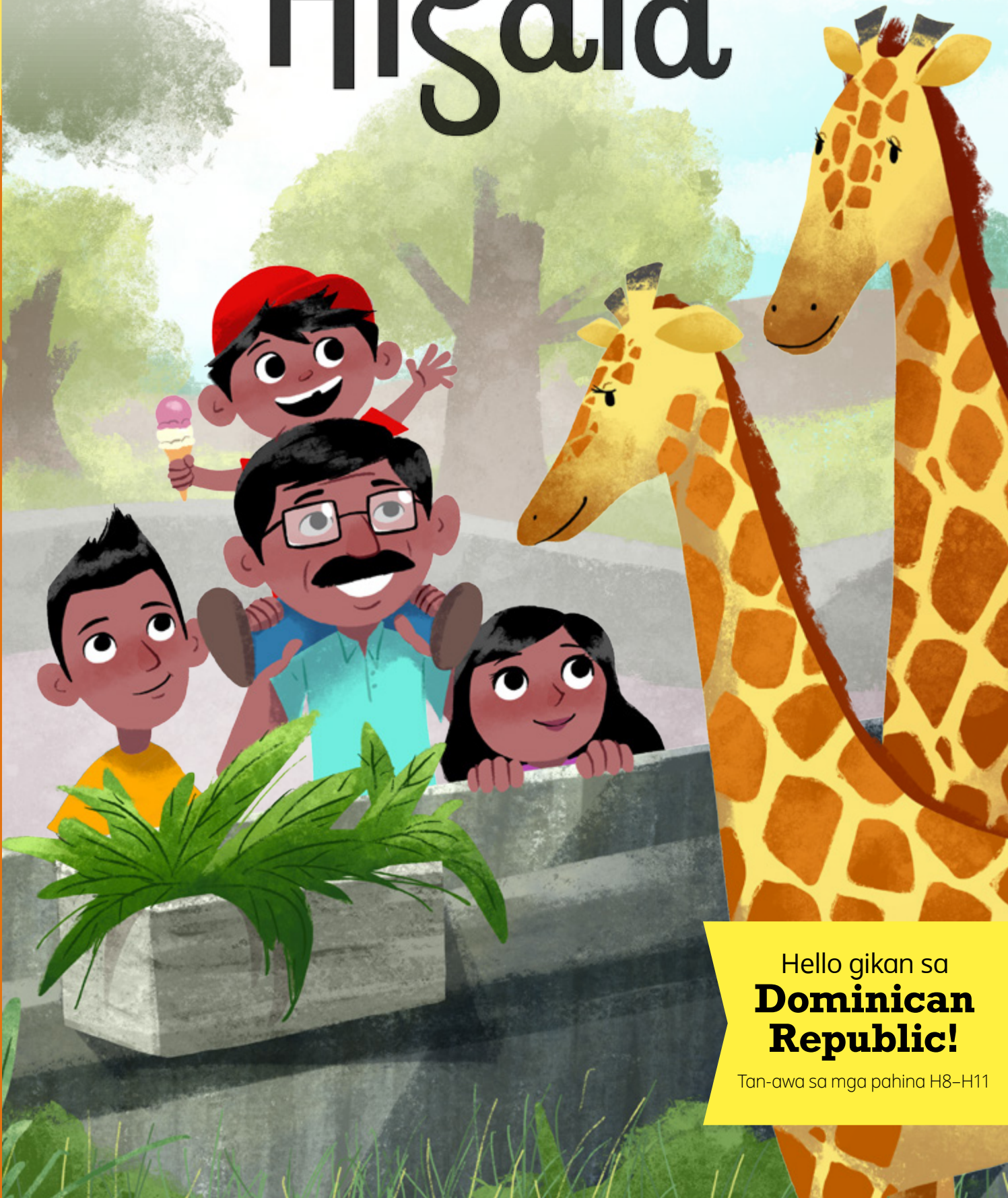
4

02186 06853

7

CEBUANO

Higala

Hello gikan sa
**Dominican
Republic!**

Tan-awa sa mga pahina H8–H11

Ni Presidente
Russell M. Nelson

Mapasalamaton alang sa mga Ginikanan

Nakasulay na ba kamo nga maghulat nga mahitabo ang usa ka maayong butang? Unsay makatabang kaninyo samtang maghulat kamo?

Ang tanan sa walo nakong mga apohan sa tuhod mipasakop sa Simbahan sa Europa. Matinud-anon kaayo sila sa Simbahan. Human niana, ang pipila sa akong mga katigulangan wala mopadayon sa pagsunod sa ebanghelyo. Tungod niini, ang akong mga ginikanan dili kaayo moadto sa simbahan sa dihang bata pa ko.

Gimahal nako ang akong mga ginikanan. Gitudloan ko nila og importante kaayo nga mga leksyon. Mapasalamaton kaayo ko nila tungod sa among malipayon nga panimalay. Apan bisan sa bata pa, nahibalo ko nga naay kulang sa akong kinabuhi tungod kay dili kaayo moadto sa simbahan ang among pamilya. Usa ka adlaw misakay ko og sakyanan padulong sa usa ka bookstore aron mangita og libro mahitungod sa Simbahan. Ganahan ko nga magkat-on mahitungod sa ebanghelyo.

Sa dihang nakakat-on ko mahitungod sa Pulong sa Kaalam, nakaamgo ko nga ang akong mga ginikanan wala magsunod sa paagi nga gitudlo niini kanato nga magpakabuhi. Apan gusto nako nga mosunod sila! Busa

usa ka adlaw, gipangbuak nako sa sementong salog ang matag botelya sa alkohol diha sa akong panimalay! Nagtuo ko nga silutan ko sa akong amahan, apan wala siyay gisulti nga bisan unsa kanako mahitungod niini.

Sa nagkadako na ko, mipadayon ko sa pagkat-on mahitungod sa ebanghelyo. Misugod ko sa pagsabut sa matahum nga plano sa Langitnong Amahan. Nabunyagan ko sa dihang 16 anyos na ko. Panahon sa Pasko, kanunay akong mosulti sa akong kaugalingon, “Dili na ko gusto og regalo sa Pasko! Gusto lang ko nga masilyo ngadto sa akong mga ginikanan sa templo.” Naghulat ko og daghang mga katuigan aron matinuod kana nga damgo. Sa dihang sobra na sa 80 anyos ang akong mga ginikanan, sa katapusan nasilyo kami isip pamilya! Dako kaayo ang akong gibati nga kalipay niadtong adlaw. Matag adlaw, mobati gihapon ko og kalipay nga nasilyo silang duha ug nga nasilyo ako ngadto kanila. ●

Kinuha gikan sa “Pagpadayag alang sa Simbahan, Pagpadayag alang sa Atong mga Kinabuhi,” Abril 2018 nga kinatibuk-ang komperensya.

Koloranan nga Pahina

“Ibubo ang inyong kasingkasing ngadto sa inyong Langitnong Amahan. Dangop Kaniya alang sa mga tubag ug alang sa kahupayan.”

—**Presidente
Russell M. Nelson**

Usa ka Bag-o nga Yugto

Ni Jane McBride

Gibase sa tinuod nga istorya

“Kining daghang panalangin nakapahimo nakong mapasalamaton kaayo sa akong pagkaako” (Children’s Songbook, 11).

Nanghabwa si Sarah sa usa ka kahon sa iyang kwarto sa dihang misulod si Mama.

“Mahimo ba nga pintalan nato og yellow ang mga bongbong?” nangutana siya ni Mama.

Bag-o lang silang mibalhin sa lahi nga balay. Nakahimo si Sarah sa pagpili og habol ug mga kurtina alang sa iyang bag-ong kwarto!

“Pwede ra,” miingon si Mama. “Ang yellow malipayon nga kolor.”

Mibutang si Sarah og pipila ka mga libro sa gamay nga estante duol sa iyang higdanan. Si Mama dili kanunay nga *malipayon* ning bag-o lang, sukad namatay si Papa sa aksidente.

Mainampingong gibutang ni Sarah ang iyang paboritong litrato ni Papa tupad sa mga libro, diin makita

niya kini matag buntag sa iyang pagmata.

Nakadungog siya og paghingos ug nakakita og mga luha sa kilid sa mga mata ni Mama.

“Gimahal ko ikaw, Ma,” miingon si Sarah, migakos og maayo sa hawak ni Mama.

“Mas gimahal ta ka.”

Sa Sabado sa dili pa magsugod ang eskwela, si Mama ug si Sarah misul-ob og daan nga mga sinina, mibalhin sa mga kasangkapan ngadto sa tunga-tunga sa kwarto ni Sarah, ug mainampingong mituslob og mga paint roller ngadto sa mga sudlanan sa yellow nga pintal. Wala madugay, ang mga bongbong natabunan na og yellow—ug ingon man ang ilang mga nawong ug mga sinina!

“Mora ka og nasabligan sa kahayag sa adlaw,” miingon si Mama nga nagkatawa.

Miagik-ik si Sarah. “Ug mora ka og dunay saging

nga mibuto tupad nimo!”

Nagkatawa gihapon sila sam-
tang nanglimpyo. Apan naha-
naw ang pahiyom ni Sarah sa
dihang nakahunahuna siya
nga motambong sa Primary
ugma ug sa eskwelahan
pagkasunod adlaw.

“Nabalaka ko mahitungod
sa simbahan ug sa akong
bag-ong eskwelahan,” gisul-
tihan niya si Mama samtang
gihugasan nila ang mga brutsa
sa pintal diha sa lababo. “Wala
akoy mailhan nga mga magtutudlo
o mga bata o bisan kinsa.”

Gipalong ni mama ang tubig ug
gibira si Sarah aron gakson.

“Makahimo ka og mga higala. Mabination ka
og kasingkasing nga makapahimo sa uban nga gustong
makighigala nimo. Padayon lang sa imong maayo nga
kaugalingon, ug ang mga higala moabut.”

Naarang-arang ang gibati ni Sarah, apan gikulbaan
gihapon siya.

“Nindot unta kon naa pa si Papa aron mohatag nako
og panalangin,” miingon siya. “Sama sa kanunay niyang
buhaton sa dili pa ako mobalik og eskwela.”

Nahilom si Mama og kadiyot. “Si Tiyo Wyatt diay?”
miingon siya. “Sigurado ko nga malipay siyang mohatag
nimo og panalangin.”

Miyango si Sarah. Tingali makatabang ang usa ka
panalangin.

Nianang gabhiuna, ang uyoan ni Sarah mipatong sa
iyang mga kamot diha sa iyang ulo aron sa paghatag
kaniya og panalangin.

“Mopanalangin ko kanimo nga masayud nga ang
Manluluwas nagbantay kanimo samtang magsugod
ka niining bag-o nga yugto sa kinabuhi,” miingon

siya. “Dili ka Niya pasagdan nga
mag-inusara.”

Gihatagan ni Sarah og espes-
yal nga pagtagad ang mga
pulong nga *bag-o nga yugto*.
Ganahan siyang mobasa ug
kanunay nga maghinam-
hinam nga mosugod og bag-
ong yugto sa usa ka libro.

Pagkasunod buntag si
Sarah ug si Mama miadto sa
simbahan. Human sa sak-
rament miting gitabangan ni
Mama si Sarah sa pagpangita
sa kwarto sa Primary. Usa ka
batang babaye sa sulod mipahiyum
kaniya ug miingon og hello.

“Mahimo ka nga molingkod dinhi kon
gusto nimo,” miingon siya, mipikipik sa bakante nga
lingkuranan tupad niya.

“Salamat,” miingon si Sarah. “Sarah ang akong ngalan.
Bag-o ko dinhi.”

“Ako si Melody. Ug bag-o sab ko! Ikaduha pa ni
nakong semana.”

Wala madugay si Melody ug Sarah nakig-istorya na
sa ubang mga bata sa Primary. Maayo kaayo ang ilang
magtutudlo.

“Manghinaut ko nga ang eskwelahan ingon niini ka
maayo!” Naghunahuna si Sarah samtang mihigda siya
nianang gabhiuna.

Pagkasunod adlaw, misakay si Sarah sa bus padulong
sa iyang bag-ong eskwelahan. Naghinam-hinam siya nga
makakita sa pipila ka mga bata sa Primary diha sa iyang
grade three klase.

“Salamat, Langitnong Amahan,” hilum nga nag-ampo
si Sarah samtang naniudto siya uban sa iyang bag-ong
mga higala. “Tingali mahimo kining maayo nga yugto.” ●
Ang tagsulat nagbuyo sa Colorado, USA.

Si Elder Cook Mibisita sa Brazil

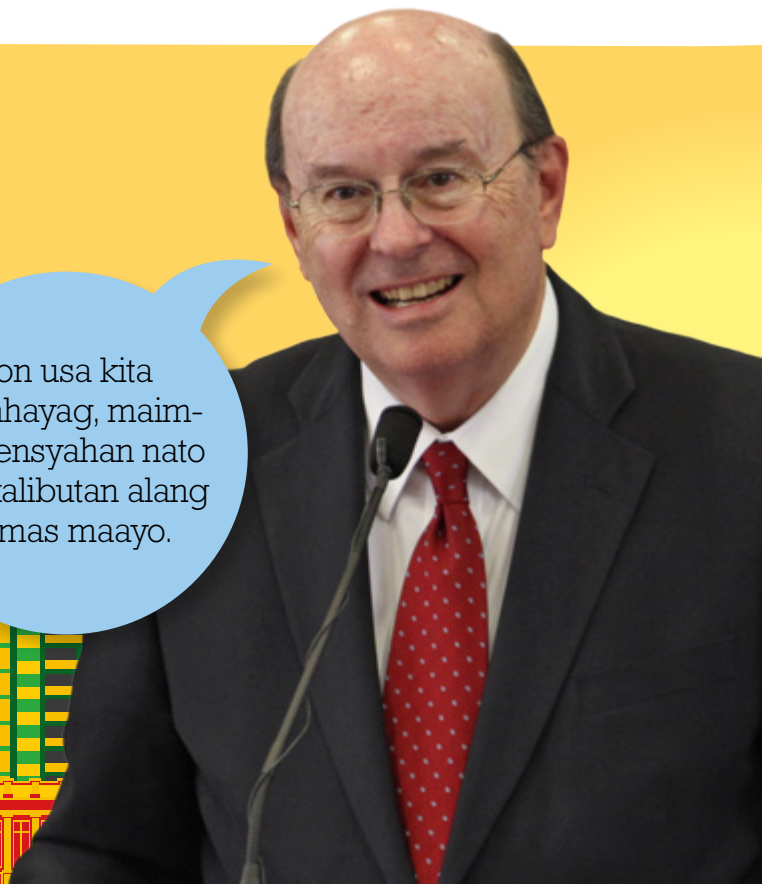
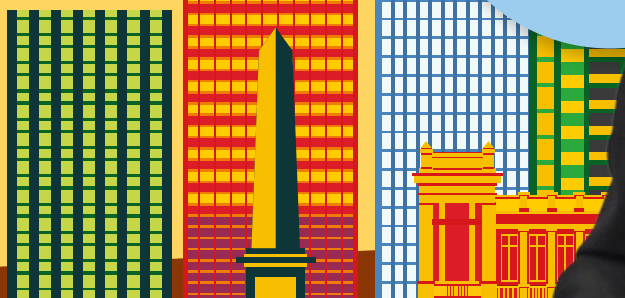

Si Elder Quentin L. Cook ug Sister Mary Cook miadto sa Brazil aron sa pagbisita sa mga miyembro sa Simbahan. Miadto sila aron motudlo ug mopaambit sa gugma ni Jesukristo.

Gibisita nila ang dakong siyudad sa Belo Horizonte. Ang ngalan niana nga siyudad nagpasabut og “matahum nga kapunawpunawan.” Miingon si Elder Cook nga ania dinhi ang labing nindot nga mga pagsalop sa adlaw nga iyang nakita sukad!

Kon usa kita ka kahayag, maimpluwensyahan nato ang kalibutan alang sa mas maayo.

Si Elder ug Sister Cook mibisita og missionary training center. Ang mga misyonaryo nagpaambit sa kahayag ni Jesukristo matag adlaw!

Ang mga bata nalipay kaayo nga makahimamat sa usa ka Apostol sa Dios!

TAN-AWA ANG PAGSALOP SA ADLAW

Paggahin og panahon nga motan-aw ug malingaw sa pagsalop sa adlaw sama sa gibuhat ni Elder Cook. Pagdrowing og hulagway sa pagsalop sa adlaw nga imong nakita. Dayon paghunahuna og usa ka klasmeyt, silingan, o sakop sa pamilya nga nagkinahanglan og higala. Pahayaga ang ilang adlaw pinaagi sa pagpaambit sa imong hulagway.

Paghimo og Parol

tasang papel [paper cup]
puncher o hait nga lapis
flashlight o glow stick

1. Gamita ang puncher o lapis sa paghimo og mga lungag libut sa tasa. Duslaki usab og mga lungag sa ilawom o tangtanga kini sa hingpit (pangayo og tabang gikan sa usa ka hamtong).
2. Adornohi ang imong kopa bisan unsa nga imong gusto. Dayon ibutang ang suga o glow stick ilawom sa kopa.
3. Palunga ang mga suga ug tan-awa ang imong parol nga modan-ag!

Tip: Kon ikaw walay mga tasang papel, mahimo ka nga molukot og construction paper ug ipapilit ang mga kilid niini.

Unsaon nimo nga mahimong kahayag diha sa panimalay, sa kasilinganan, o sa eskwelahan?

Naghulat kang Ian

Ni Joshua J. Perkey

Mga Magasin sa Simbahan
Gibase sa tinuod nga istorya

"Ganahan mi nga maanaa sa Primary; nalipay mi nga mianhi ka usab" (Children's Songbook, 256).

Pagmata ni Ian, nadunggan niya ang iyang inahan nga nagkanta. Ang kanta kini nga "Gibati Ko ang Gugma sa Akong Manluluwas." Mao kadto ang paboritong kanta ni Ian sa Primary! Misugod si Ian sa pagkanta uban kaniya.

"Nagmata na ka!" miingon siya. Nagpahiyom siya ug dunay mga luha sa iyang mga mata. Nakita ni Ian ang iyang papa nga naglingkod tupad sa iyang mama. Mali-payon usab siyang tan-awon.

"Gisegihan ta ka og kanta sa imong paborito nga mga kanta kada adlaw," miingon si Mama.

Mibalos og pahiyom si Ian—apan sakit ang iyang ulo. Sa tinuoray, ang iyang tibuk lawas sakit, ilabi na ang iyang bitiis.

Gi-aninaw niya pag-ayo ang palibut. Wala siya sa ilang balay. Naghigda siya sa usa ka metal nga higdaanan sa wala mailhi nga kwarto. Dayon nakakita siya og usa ka nurse ug daghan pang mga higdaanan sa duol. "Ospital tingali ni," naghunahuna siya.

"Unsay nahitabo nako?" nangutana siya.

Nagmagul-anon ang nawong ni Mama. "Grabe ka nga naaksidente. Natumbahan ka sa metal nga gate. Naospital ka sulod sa duha ka semana, apan ma-OK ra ka."

Duha ka semana! "Wow, dugay kaayo na nga pag-katulong," naghunahuna si Ian. Ang katapusan niyang mahinumduman mao nga anaa siya sa gambalay [building] sa simbahan, nagpraktis alang sa programa sa Primary . . .

Pastilan! Ang programa!

"Wala ko makaapil sa programa sa Primary?" Nangutana si Ian. Dugay na kaayo siyang nagpaabut niini! Ganahan siya nga mokanta uban sa iyang mga higala.

Mipahiyom si Mama ug milingo-lingo sa iyang ulo. "Wala, wala ka makapalta. Nakahukom ang ward nga ibalhin kini og laing petsa hangtud nga makamata na ka aron makaapil ka niini."

"Mao ba?"

"Mao gyud," miingon si Papa. "Ang tanang mga bata sa Primary mihangyo sa bishop nga mohulat. Gusto nila nga maanaa ka. Nakahibalo sila nga naghinamhinam ka og maayo niini karong tuiga."

Nalipay si Ian nga makaapil gihapon siya sa programa sa Primary. Apan kinahanglan una siya nga mamaayo. Ug migahin kini og taas nga panahon. Kinahanglan siyang mopundo pa og dugay sa ospital. Sa dihang nakauli na siya sa ilaha sa katapusan, dili pa gihapon siya makalakaw o makadula.

“Wala ko kahibalo,” miingon si Ian.
“Dali, atong sulayan,” miingon si Chaís. Gitabangan niya si Ian sa pagbarug. Sa mainampingong paagi, gitikang ni Ian ang iyang tiil. Gilihok niya paabante ang iyang lawas. Nagbarug gihapon siya! Mao kini ang iyang unang lakang sa sobra usa ka bulan! Ang tanan namakpak.

Apan ang iyang mga higala nakahimo sa pagbisita kaniya. Pangutan-on sila ni Ian mahitungod sa eskwelahan ug simbahan. Ug mangutana sila kaniya kon kanus-a siya makabalik.

“Kon maayo na ang akong bitiis,” moingon siya kani-la. “Dili pa gihapon ko makalakaw.”

Ang Oktubre nahimong Nobyembre, ug anam-anam nga miarang-arang si Ian. Usa ka adlaw ang iyang mga higala midapit kaniya nga moadto ug motan-aw og sine uban kanila. Ang mama ug papa ni Ian mitabang kaniya nga maabut didto.

“Sakit pa ba gihapon ang imong bitiis?” nangutana kaniya ang iyang higala nga si Chaís.

“Oo,” miingon si Ian. “Apan nag-anam na kini ka ma-ayo matag adlaw.”

“Makalakaw na ka?” Nangutana si Chaís.

“Nagpasabut kini nga makabalik na ka sa simbahan!” Miingon si Chaís.

Ug sakto siya. Sulod sa pipila pa ka semana, wala na magsakit ang bitiis ni Ian. Gitangtang sa mga doktor ang semento sa iyang bitiis ug gibutang hinoon kini og brace. Sa dihang miabut ang Domingo, panahon na kadto alang sa programa sa Primary.

Panahon sa sakrament miting, milakaw si Ian ngadto sa atubangan sa chapel uban sa iyang mga higala. Tulid siya nga mibarug ug mipahiyom sa iyang mama ug papa. Atol sa mga kanta, mikanta siya og kusog kutob sa iyang mahimo. Sa dihang turno na niya, mibarug siya diha sa mikropono ug mipaambit sa iyang pagpamatu-od. Mapasalamaton siya sa iyang mga higala sa Primary. Ug nalipay siya nga nahimo gihapon siyang kabahin sa programa sa Primary. ●

Ang batang lalaki niini nga istorya nagpuyo sa Dominican Republic. Basaha ang sunod nga artikulo aron makat-on mahitungod niini nga nasud!

Hello
gikan sa
Dominican
Republic!

Hi!
Ako si Margo.
Kini ang akong
igsoon nga si
Paolo.

Mobisita mi sa
Dominican Republic.
Kuyog kamo kanamo!

Dominican Republic

Ang Dominican Republic anaa sa Caribbean. Anaa kini sa usa ka isla uban sa nasud nga Haiti. Mga 10 ka milyon ka tawo ang nagpuyo sa Dominican Republic, lakip ang mga 130,000 ka mga miyembro sa Simbahan.

Santo Domingo ★

Sa Dominican Republic, Kinatsila ang ilang sinultihan. Ania ang usa ka batang lalaki nga may el Libro de Mormón—ang Basahon ni Mormon.

Daghang mga bata sa Dominican Republic ganahan nga magdula og baseball. Kini ang labing sikat nga dula sa nasud.

Sa miaging tuig ang propeta mibisita sa Dominican Republic ug namulong ngadto sa mga tawo sa Kinatsila.

Ang Dominican Republic adunay usa ka templo, sa Santo Domingo. Ang sinulat nag-ingon, "Santidad al Señor: La Casa del Señor." Nagpasabut kana nga, "Pagkabalaan ngadto sa Ginoo: Ang Balay sa Ginoo."

Ang mga tawo sa Dominican Republic mokaon og daghang tropikal nga mga utanon ug mga prutas. Kining mga bataa nanginom gikan sa mga butong!

Gikan ka ba sa Dominican Republic? Sulati kami! Gusto kaming makadungog gikan kanimo.

Salamat sa pagsuhid sa Dominican Republic uban kanamo. Karon moadto na kita sa atong sunod nga panimpalad!

Himamata ang pipila ka mga higala gikan sa Dominican Republic!

"Ganahan ko nga motabang sa mas gagmayng mga bata sa Primary kon magsaba sila. Akong isulat ang mga kanta sa mga piraso sa papel ug tabangan sila sa pagkanta. Tabangan nako silang makasabut kon magbasa kami sa mga kasulatan."

Ambar O., edad 11, Dominican Republic

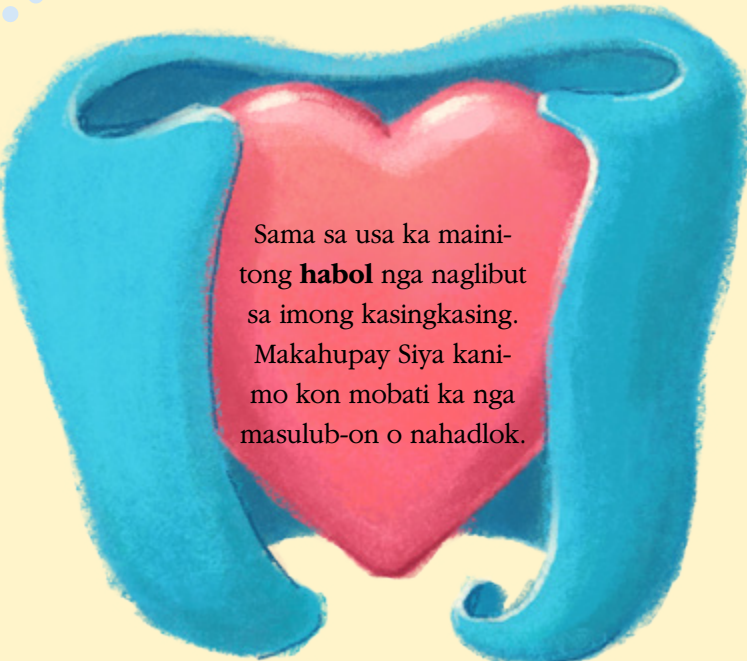

"Gimahal nako si Jesus, ug gibati nako nga suod kaayo Kaniya. Ganahan usab ko sa mga himno ug mga kanta sa Primary."

Ian R., edad 8, Dominican Republic

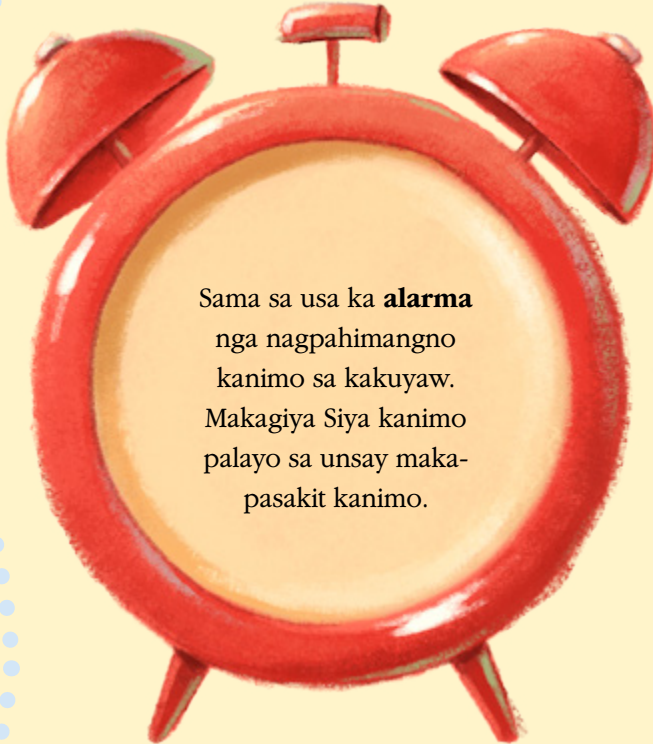
Ang Espiritu Sa

Ni Marissa
Mga Magasin

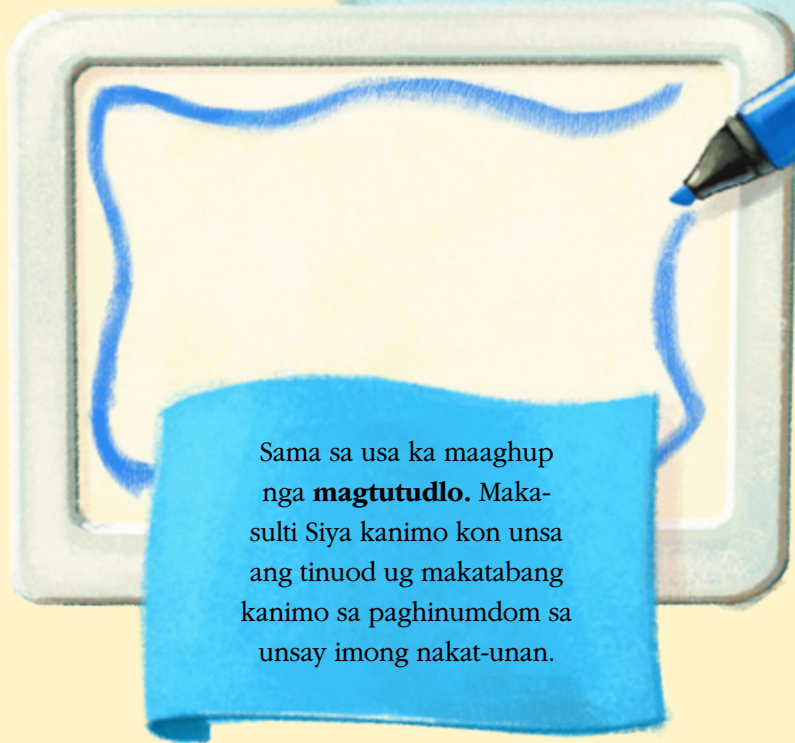

Sama sa usa ka maini-
tong **habol** nga naglibut
sa imong kasingkasing.
Makahupay Siya kani-
mo kon mobati ka nga
masulub-on o nahadlok.

1. **Usa ka sakop sa Diosnon**
kana nga nakigtambayayong
ug ni Jesukristo aron sa pag-
siya nga Espiritu tungod kay
2. **Usa ka gasa nga moabut**
mokawas gikan sa tubig, ma-
panalangin nga gitawag og '
ka sa pagdawat sa Espiritu S
3. **Usa ka saad gikan sa Lan**
pag-ambit sa sakrament, mo
pagsunod kang Jesus. Agig l
mosaad nga ang Espiritu Sa

Sama sa usa ka **alarma**
nga nagpahimangno
kanimo sa kakuyaw.
Makagiya Siya kanimo
palayo sa unsay maka-
pasakit kanimo.

Sama sa usa ka maaghup
nga **magtutudlo**. Maka-
sulti Siya kanimo kon unsa
ang tinuod ug makatabang
kanimo sa paghinumdom sa
unsay imong nakat-unan.

nto Mao ang . . .

Widdison
sa Simbahan

g Kapangulohan. Nagpasabut
g Siya sa Langitnong Amahan
tabang kanato. Usahay tawagon
r wala Siyay pisikal nga lawas.

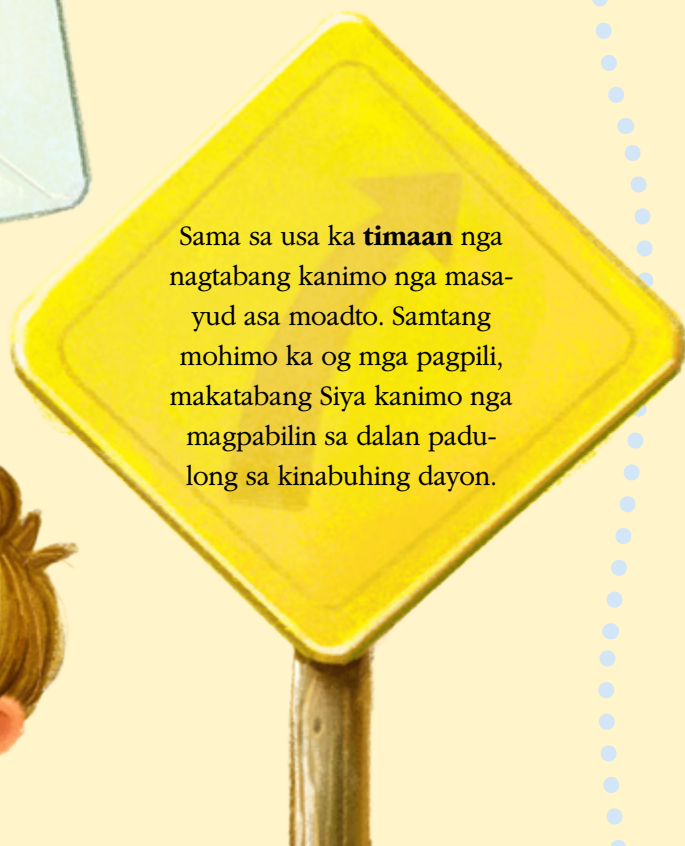
tungod sa bunyag. Human
kakuha ka og espesyal nga
"kumpirmasyon" diin dapiton
anto.

gitnong Amahan. Sa imong
saad ka nga mopadayon sa
balos, ang Langitnong Amahan
nto magauban kanimo.

Sama sa usa ka **mensahero** gikan sa Langitnong Amahan. Ang Espiritu Santo makatabang kanimo nga mobati sa gugma sa Dios ug makasabut sa unsay Iyang gusto nga imong masayran.

Sama sa usa ka **timaan** nga nagtabang kanimo nga masayud asa moadto. Samtang mohimo ka og mga pagpili, makatabang Siya kanimo nga magpabilin sa dalan padulong sa kinabuhing dayon.

Sama sa **labing suod nga higala** kinsa gusto nga mouban kanimo sa kanunay! Pinaagi sa paghimo og maayong mga pagpili, imo Siyang gidapit nga magpabilin uban kanimo.

DIHA SA MGA KASULATAN:

Juan 14:26
Mga Taga-Galacia 5:22
2 Nephi 31:17-18
Doktrina ug mga Pakigsaad 130:22

Ni **Becky Craven**

Ikaduhang
Magtatambag
sa Kinatibuk-ang
Kapangulohan sa
Young Women

Pagsunod sa Akong mga Sumbanan

“Mobarug ingon nga mga saksi sa Dios sa tanan nga mga panahon” (Mosiah 18:9).

Ang akong papa anaa kaniadto sa army, busa nagsige kami og balhin sa bata pa ko. Usa sa labing lisud nga mga butang kabahin sa pagbalhin mao ang pagbiya sa akong mga higala. Naglisud ko sa paghimo og bag-ong mga higala tungod kay maulawon ko. Salamat na lang, ang mga tawo kanunay nga mahigalaon sa eskwelahan ug sa

Primary. Sa simbahan dili igsapayan kon unsa kita ka managlahi. Kitang tanan pulos mga higala.

Usa ka paagi nga nabuntog nako ang akong pagkamaulawon mao ang pagtabang diha sa simbahan. Nagsugod kini sa Primary. Mipaambit ko og kasulatan sa panahon sa pagpakigbahin. Mibasa ko og kusog sa klase. Sa hinay-hinay, mibati ko nga mas masaligon. Nakatabang kini kanako nga manalipud sa akong mga gituohan.

Sa dihang anaa na ko sa ikaupat o ikalima nga grado, ang akong pamilya nagpuyo sa Maryland, USA. Dili kayo daghan ang mga miyembro sa Simbahan sa akong eskwelahan. Duna koy mga higala nga mga miyembro sa Simbahan ug mga higala nga dili miyembro.

Sa dihang tin-edyer ko, ang uban sa akong mga higala mihimo og mga butang nga supak sa akong mga sumbanan. Apan wala sila mosulay sa pagpabuhat niini kanako. Mapasalamaton ko nga ang akong mga higala mitahud sa akong mga tinuohan. Usahay mibati ko nga wala maapil tungod kay dili ko makahimo sa tanan nga gibuhad sa akong mga higala sa eskwelahan. Apan maayo kanunay ang akong gibati mahitungod sa pagsunod sa akong mga sumbanan. Nakahukom ko nga mosunod ko sa ebanghelyo, bisan unsa pa ang mahitabo. Mas nalig-on ang akong pagpamatuod diha sa Primary ug sa family home evening. Akong nasayran nga ako anak sa Dios.

Paglabay sa katuigan, akong nasayran nga duha sa akong mga higala sa eskwelahan mipasakop sa Simbahan. Nalipay kaayo ko! Misulti sila kanako nga ang pagtan-aw nila kanako nga nagsunod sa ebanghelyo sa batan-on pa kami nakatabang nila sa paghukom nga maminaw sa mga misyonaryo.

Akong minahal nga batan-ong mga higala, kamo mga anak sa atong Langitnong Amahan. Kon inyong hinumduman kining importante nga kamatuoran *matag adlaw*, ang pagsunod sa ebanghelyo mahimong mas sayon. ●

Mahimo akong
MAGMABINATION.

Mahimo
akong
maminaw
sa
**Espiritu
Santo.**

Makahimo ako og
mga butang sa
Igpapahulay nga
makatabang nako
sa paghinumdom
ni Jesukristo.

Mahimo akong
mopakita og
pagtahud alang
sa Dios, sa uban,
ug sa akong
kaugalingon.

Mahimo
akong mag-
sinina ug
molihok nga
ligdong.

Mahimo akong
MAGHINULSOL ug
maningkamot pag-usab kon
makabuhat ko og sayop.

Mahimo akong
magmatinuoron.

Mahimo Akong Mopili sa Matarung

Mahimo akong
maghisgot
mahitungod
sa Dios nga
may balaang
pagtahud.

Mahimo akong
mogamit og
**maayong mga
pulong.**

Mahimo akong mangandam
karon sa pagsulod sa templo.

Mahimo akong
mangita og
**MAAYO NGA
MGA HIGALA.**

Mahimo nakong
mapabiling
himsog
ang akong
panghunahuna
ug panglawas.

Mahimo akong
MOSUNOD sa
akong mga ginikanan
ug **MOTABANG** sa
akong pamilya.

Mahimo akong mobasa,
motan-aw, ug maminaw
sa maayong mga
butang.

Gihigugma ako ni Jesus. Sa hinay-hinay,
makakat-on ako sa pagsunod Kaniya.

Mopakita ug Mosulti

Nakigdula ko sa akong higala kinsa nag-inusara.

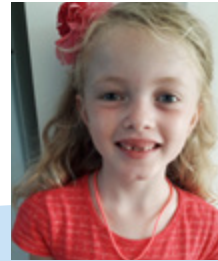
Alexis H., edad 7, Nova Scotia, Canada

Naghinam-hinam ko nga makadawat sa pagkapari [priesthood] ug moadto sa templo aron mopahigayon og mga bunyag

alang sa mga ngalan sa pamilya nga nakaplagan nako ug ni mama!

Brigham W., edad 11, Victoria, Australia

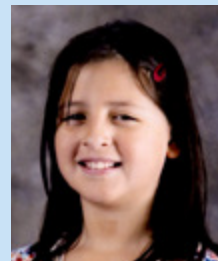
Ganahan ko nga magkat-on mahitungod ni Jesus. Mapasalamaton ko sa sakripisyo nga Iyang

gihimo alang kanato.

Sara D., edad 6, Rio Grande do Sul, Brazil

Philip W., edad 8, Lancashire, England

Sa akong Seskwelahan, nakamatikud ko og basura nga anaa sa natad-dulaanan [playground].

Mao nga akong gipangutana ang akong prinsipal kon mahimo ba nakong pamuniton ang basura uban sa usa ka higala. Nalipay ko nga nagbinuotan ko nga lungsuranon.

Ellea D., edad 10, Baden-Württemberg, Germany

Mitabang ko sa akong mama kalabut sa akong gagmay nga mga igsoong lalaki.

Samantha S., edad 8, Berlin, Germany

Feranmi F., edad 8, Lagos, Nigeria

Timbayaa
si Halim!

Ni Katie Richey

Gibase sa tinuod nga istorya

“Nakadawat kamo nga walay bayad, busa panghatag kamo nga walay bayad” (Mateo 10:8).

Sa eskwelahan nianang buntaga, nakabantay si Marcus og bag-ong batang lalaki nga misulod sa lawak-klasehanan.

“Maayong buntag sa tanan,” miingon si Mrs. Becker samtang nanghilum ang tanan. “Mao kini si Halim. Bag-o siya sa atong eskwelahan. Gani, bag-o siya sa atong nasud.”

Nagsige og tan-aw sa salog si Halim samtang miingon siya og hello. Naghunahuna si Marcus nga morag lahi paminawon ang iyang tingog. Mipadayon sa pagsulti si Mrs. Becker.

“Nalipay kaayo kita nga ania siya dinhi ug nga mahimo siyang parte sa atong klase. Hinaut nga kitang tanan makatabang kaniya nga mobati nga gihangup.”

Samtang gipakita ni Mrs. Becker kang Halim asa molingkod, nakahunahuna si Marcus sa kakulba nga iyang bation kon kinahanglan siyang mobalhin ngadto sa usa ka bag-ong nasud ug bag-ong eskwelahan.

Human sa ilang snack sa buntag, gisultihan ni Mrs. Becker ang tanan nga aduna siyay surprisa alang kanila. Tul-id kaayo nga milingkod si Marcus aron makakita siya kon unsa ang iyang gikuha gikan sa iyang bag.

Gamay kini nga mga balde. Misugod siya sa pagpasa niini ngadto sa tanan sa klase.

“Ang matag usa kanato adunay mahanduraw nga balde sulod kanato,” miingon siya samtang mitunol siya kang Marcus og yellow nga balde. “Masudlan sa mga tawo ang atong balde kon mobuhat sila og maayo alang kanato. Ug masudlan nato ang mga balde sa uban pinaagi sa pagminaayo ngadto kanila. Sama pananglit, kon mogakos kaninyo ang inyong mama, gisudlan niya ang inyong balde. Kon duna kamoy isulti nga maayo ngadto sa usa ka tawo, gisudlan ninyo ang ilang balde.”

Mitan-aw si Marcus sa iyang labing suod nga higala, si Caleb. Yellow usab ang iyang balde!

“Karong semanaha, atong ibutang sa atong mga lamesa kini nga mga balde aron makahimo kita og maayo nga mga sulat alang sa usag usa,” miingon si Mrs.

MAHIMO KITANG MAGMABINATION

“Ang matag usa kanato makapalambo og inigsoon nga pagkamabination diha sa panimalay, sa eskwelahan, sa trabaho, o sa dula.”

Presidente Russell M. Nelson, “These . . . Were Our Examples,” *Ensign*, Nob. 1991, 62.

Becker. Mipilo siya og gamay nga piraso sa papel ug gibutang kini sa usa ka balde. “Ug makatabang kana kanato nga mahinumdom sa mahanduraw nga mga balde nga anaa sa sulod sa tanan. Gusto nato nga magmabination aron kita mga tigsulod og mga balde.”

Mikuha si Marcus og usa ka piraso sa papel ug naghunahuna sa mga butang nga iyang masulat ngadto ni Caleb, sama sa kamaayo niya sa mga dula. Apan mitan-aw dayon siya kang Halim. Medyo nagbako ang iyang abaga, nga daw masulub-on siya.

Naghunahuna si Marcus kon duna bay suod nga higala si Halim didto sa iyang kanhi gipuy-an. Lisud tingali ang manamilit ug makahahadlok nga mobalhin og layo kaayo.

Gitan-aw ni Marcus ang blangko nga piraso sa papel diha sa iyang lamesa. Aduna siyay ideya, dayon misulat siya,

“Minahal nga Halim,

Gihangup ka namo sa among eskwelahan. Kon gusto nimo, mahimo kitang magdula panahon sa recess. Mahimo ko nimong higala. Ug sigurado ko nga si Caleb mahimo usab nimong higala.

Gikan ni Marcus.”

Dayon mainampingon niyang gipilo ang papel ug gihulog kini diha sa balde ni Halim. Mipahiyum si Halim. Mibati si Marcus og kainit ug kalipay sa kaugalingon. Ganahan siyang mahimong tigpuno og balde! ●
Ang tagsulat nagbuyo sa Idaho, USA.

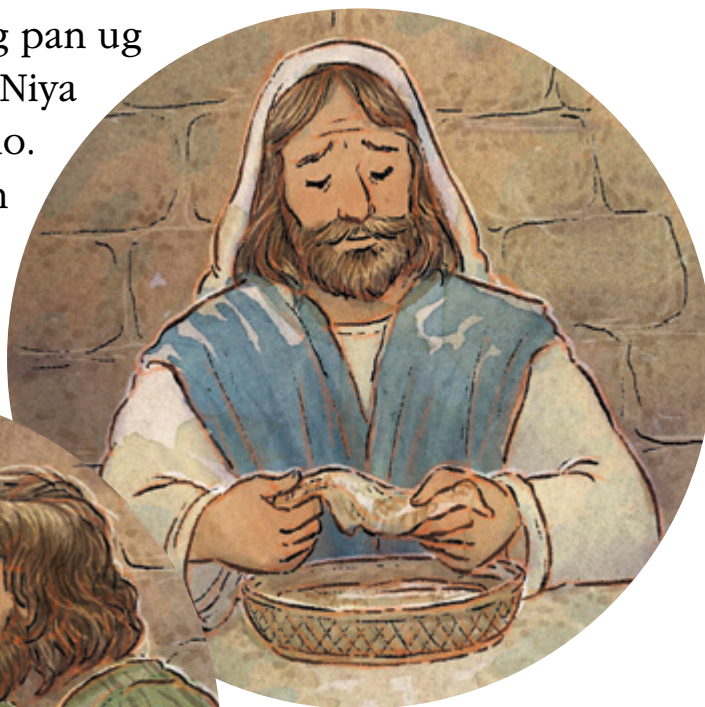

Si Jesus Mitudlo mahitungod sa Sakrament

Sa wala pa mamatay si Jesus, mikaon Siya og espesyal nga pagkaon uban sa Iyang mga disipulo. Gitawag kini nga Katapusang Panihapon.

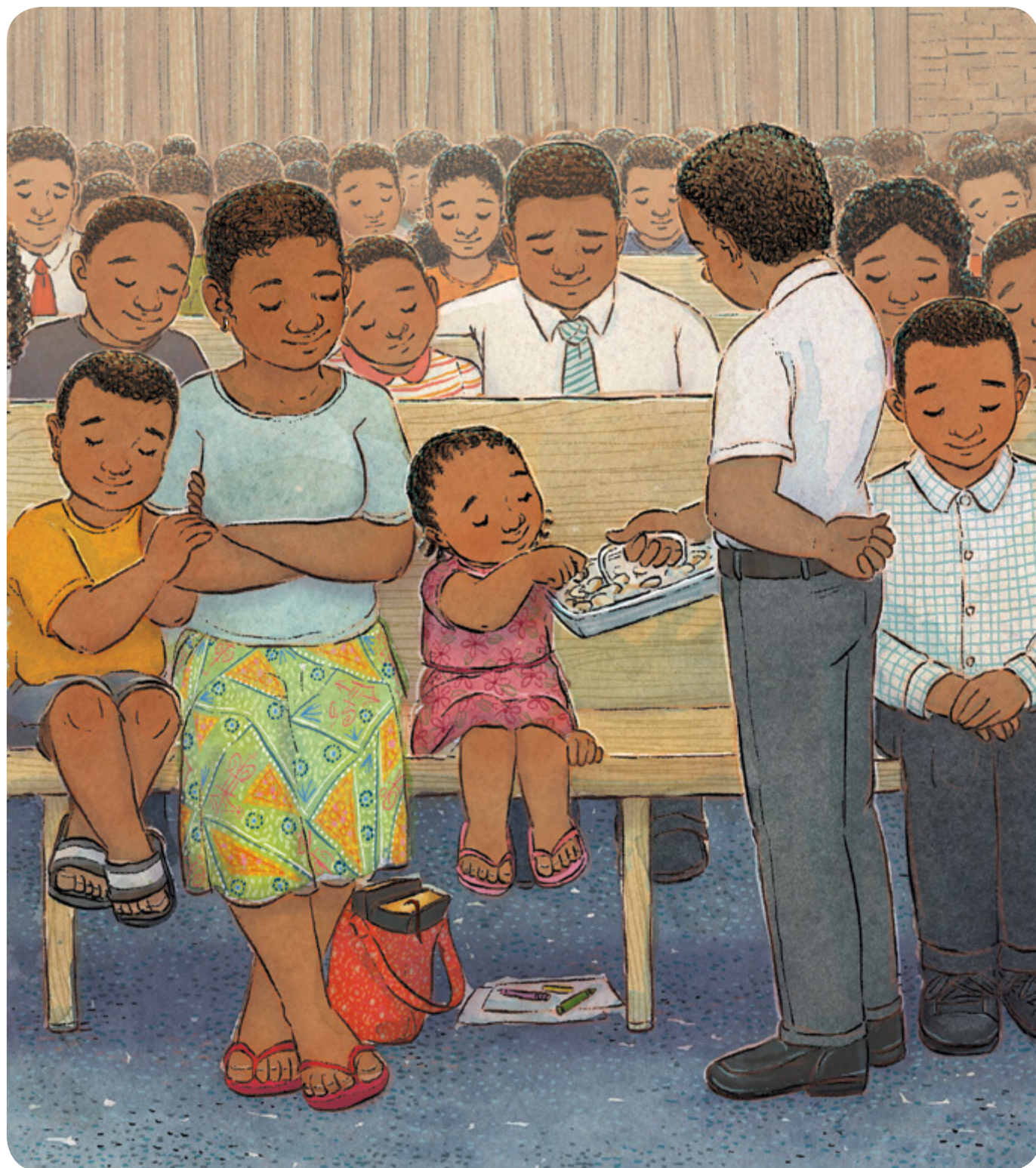
Mikuha si Jesukristo og pan ug gipanalanginan kini. Gihatag Niya kini ngadto sa Iyang mga disipulo. Mihangyo Siya kanila sa pagkaon niini aron makatabang kanila sa paghinumdom Kaniya.

Mikuha si Jesus og kopa ug mihatag niini ngadto sa Iyang mga disipulo. Miingon Siya kanila sa pag-inom niini aron makatabang kanila sa paghinumdom Kaniya.

Si Jesus ug ang Iyang mga disipulo dungan usab nga nanganta og himno.

Makahinumdom ko ni Jesus pinaagi sa pag-ambit sa sakrament matag semana, sama sa Iyang gihangyo nga atong buhaton. ●

Basaha unsay gituldo ni Jesus diha sa Mateo 26:26-28; 1 Mga Taga-Corinto 11:24-25.

Si Jesus Mihatag Kanato sa Sakrament

Minahal nga mga Ginikanan,

Daghang pamilya ang walay amahan ug inahan nga nasilyo sa templo. Si Presidente Russell M. Nelson nagtubo sa usa ka pamilya nga sama niana. Bisan unsa pa ang atong sitwasyon sa pamilya, mahimo natong matudloan ang atong mga anak nga maghandum sa dagkong mga panalangin sa templo. Ug makatabang kita kanila sa pagbuhat sa family history aron ang atong katigulangan makaangkon usab niadto nga mga panalangin. Mabasa ninyo diha sa pahina H2 kon sa unsang paagi si Presidente Nelson naghulat sa iyang pamilya nga masilyo sa templo.

Palihug pahibaloa kami pinaagi sa sulat kon giunsa paggamit sa imong pamilya ang mga istorya ug mga kalihokan sa *Higala* niini nga bulan.

Uban sa gugma,
Ang Higala

P.S. Kon wala kamoy bata diha sa panimalay, palihug ikonsiderar ang pagpaambit sa *Higala* ngadto sa tawo nga aduna.

New Friend

**50 E. North Temple St.,
Room 2393
Salt Lake City, UT 84150 USA
liahona@ldschurch.org**

**Pangitaa ang Liahona
nga gitagaan sa sulod!**

MGA SULOD

- H2** Gikan sa Unang Kapangulohan: Mapasalamaton alang sa mga Ginikanan
- H4** Usa ka Bag-o nga Yugto
- H6** Mga Apostoles sa tibuok Kalibutan: Si Elder Cook Mibisita sa Brazil
- H8** Naghulat kang Ian
- H10** Hello gikan sa Dominican Republic!
- H12** Ang Espiritu Santo Mao ang. . .
- H14** Pagsunod sa Akong mga Sumbanan
- H15** Mahimo Akong Mopili sa Matarung
- H16** Poster sa Maayo nga Ideya: Si Jesus Nahigugma Nako
- H17** Mopakita ug Mosulti
- H18** Timbayaa si Halim!
- H20** Mga Istorya sa Kasulatan: Si Jesus Mitudlo mahitungod sa Sakrament
- H23** Koloranan nga Pahina: Si Jesus Mihatag Kanato sa Sakrament

ANAA SA HAPIN SA HIGALA
Paghulagway pinaagi ni Shane Clester